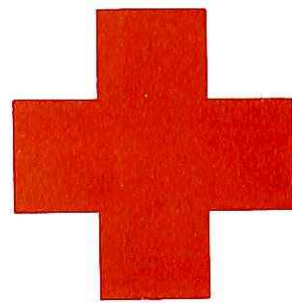

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΪΟΣ 1975

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Στίχοι : Γ. ΚΑΡΑΝΤΖΑ

Μουσική : ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κα- λῶς ἤρ- - δες με τίς τό- σες, Μά- η, ὁ- μορ- φίες —
Τρέ- ξτε κεῖ — ὅ- που τρα- γού- δια, γέ- λια μᾶς κα- λοῦν —

νά σκορ- πί- - σης μέσ τήν πλά- σι πά- λι μυ- ρω- διές
κεῖ πού γάρ- - γα- ρα ρυ- ᾶ- κια τὸ νε- ρά κυ- λοῦν

— Κα- λῶς ἤρ- - δες νά μᾶς φέ- ρης τή χα- ρά. —
— Τρέ- ξτε κεῖ — πού τρα- γου- δοῦ- νε τὰ που- λιά. —

Μυ- - ρο- λου- σμέ- νη, γλυ- κειά Πρω- το- μα- γιά —
Τὴν ἀν- δι- σμέ- νη γλυ- κειά Πρω- το- μα- γιά —

Εὐ- ω- διές παν- τοῦ σκορ- πί- ζουν — τ' ἀν- δι- σμέ- να
— Τὰ που- λό- κια κε- λαῖ- δοῦ- νε — μέσ τῇ νιό- χτι-

τὰ κλα- διά — καὶ οἱ κάμ- ποι , πρα- σι- νί- ζουν —
στη φω- λιά — καὶ στήν πλά- σι ὅ- λα γε- λοῦ- νε —

1. 2.
Ρίχ- φρετσα — ὦ γλυ- κειά Πρω- το- μα- γιά — Εὐ- ω- γιά — —
— ὦ γλυ- κειά Πρω- το- μα- γιά — Τὰ που- γιά — —

Καλῶς ἦρθες με τίς τόσες, Μάη, ὁμορφίες
νά σκορπίσῃς μέσ τήν πλάσι πάλι μυρωδιές.

Καλῶς ἦρθες νά μᾶς φέρῃς τή χαρά
μυριολοισμένη, γλυκειά Πρωτομαγιά.

Εὐωδιές παντοῦ σκορπίζουν τ' ἀνθισμένα τὰ
[κλαδιά]
καὶ οἱ κάμποι πρασινίζουν ὦ! γλυκειά Πρω-
[τομαγιά]

Τρέξτε κεῖ ὅπου τραγουδία, γέλοια μᾶς καλοῦν
κεῖ, πού γάργαφα ρυάκια τὰ νερά κυλοῦν.

Τρέξτε κεῖ, πού τραγουδοῦνε τὰ πουλιά
τὴν ἀνθισμένη, γλυκειά Πρωτομαγιά.

Τὰ πουλάκια κελαῖδουε μες τῇ νιόχτιστῃ,
[φωλιά]
καὶ στήν πλάσι ὅλα γελοῦνε, ὦ γλυκειά
[Πρωτομαγιά]

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

κ. Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

ΕΠΙ Τῷ ΕΟΡΤΑΣΜῳ

ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΗΜΕΡΑΣ

ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἡ 8η Μαΐου εἶναι μία συμβολικὴ ἡμέρα διὰ νὰ ἐνθυμούμεθα τὸν Ἑρρίκον Ντυνάν, τὸ εὐ-
γενὲς αὐτὸ τέκνον τῆς Ἑλβετίας, καὶ μαζὶ του νὰ ἐνθυμούμεθα τὴν ἀφορμὴν νὰ γεννηθῇ
κατόπιν δυσκολιῶν, προσπαθειῶν καὶ ἀγῶνων εὐγενῶν ἢ εὐτυχῆς ιδέας τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ.
Καὶ ἡ εὐγενὴς αὕτη ιδέα ποὺ ἐγεννήθη τὸ 1864, ἐγγιγνῶθη σιγά-σιγά, ἐγένετο ἀποδεκτὴ
ἀπὸ ὅλα τὰ Κράτη τοῦ κόσμου καὶ καλλιεργεῖται σήμερα παγκοσμίως εἰς μίαν ιδέαν διεθνoῦς
ἀλληλοβοηθείας, ἀλληλεγγύης, ἀλληλογνωριμίας καὶ φιλίας με συνθήμα : «Νά ἐπικρα-
τήσῃ ἀναμεταξύ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἐθνῶν ἀνθρωπιά καὶ
με τὸν ἀνθρωπισμὸν νὰ καταργήσωμεν τὸν πόλεμον καὶ νὰ βα-
σιλεύσῃ ἡ εἰρήνη».

Εἶναι μακρὺς ὁ δρόμος ἀπὸ τὸ 1864 ἕως σήμερα καὶ ἀπὸ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκο-
ποῦ ποὺ ἐκφράζει τὸ συνθήμα μας εἴμαστε ἀκόμη πολὺ πίσω. Αὐτὸ τὸ ἀποδεικνύουν δυστυχῶς
καὶ τὰ τελευταῖα γεγονότα τῆς Κύπρου. Ἐν τούτοις αὐτὸ ποὺ ἔχει ἐπιτευχθῇ ἀπὸ τὸ 1864
μέχρι σήμερα δὲν εἶναι μικρὸ καὶ ἀξιοκαταφρόνητο εἰς παγκόσμιον ἐκτίμησιν.

Τὸ 1864 ἡ ἀγριότης ἐναντι τῶν ἀντιπάλων καὶ ἡ ἀδιαφορία διὰ τὸν καταματωμένον ἄν-
θρωπον ποὺ παλαίει πρὸς τὸν θάνατον ἐθεωρεῖτο πρᾶγμα φυσικόν. Ἐπεκράτει τὸ δόγμα :
«Εἰς τὸν πόλεμον σιωπᾷ ὁ ἠθικὸς νόμος». Αὐτὸ βέβαια ἴσχυε ἀπὸ πανα-
ρχαίων χρόνων, εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας καὶ εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς πολιτι-
σμένους ἰδικoὺς μας προγόνους.

Τὸ πρῶτον μέλος τῆς ἀνθρωπότητος ποὺ ἔβγαλε κραυγὴν διαμαρτυρίας διὰ τὴν κατα-
πρόδωσιν τοῦ ἠθικοῦ μας χρέους καὶ τὴν θηριώδη αὐτὴν ἀπανθρωπίαν ὑπῆρξεν ὁ Ἑρρίκος
Ντυνάν εἰς τὸν πόλεμον μεταξὺ Γαλλοῖτων καὶ Αὐστριακῶν τὸ 1859.

Ἀφ' οὗτο τοῦ 1864 ἐπετεύχθη νὰ θεμελιωθῇ ἡ Ὀργάνωσις τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ, τὸ δό-
γμα «εἰς τὸν πόλεμον σιωποῦν οἱ νόμοι» ἄλλαξε. Τώρα πλέον καθιεροῦνται νέον συνθήμα
«Κατὰ τὸν πόλεμον εὐσπλαγχνίω», κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους χρόνους οἱ Ἑ-
ρυθροὶ Σταυροὶ ὄλων τῶν Ἐθνῶν καθιέρωσαν νεώτερον καὶ φιλοδοξώτερον συνθήμα, τὸν
ἀνθρωπισμὸν καὶ «διὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ πρὸς τὴν εἰρήνην».

Καὶ ὁ ἰδικὸς μας, ὁ Ἑλληνικὸς Ἑρυθρὸς Σταυρὸς, καλλιεργεῖ τὸν ἀνθρωπισμὸν εἰς ὅλας
τὰς μορφάς του, με διδασκαλίαν τῆς Ὑγιεινῆς καὶ τῶν πρώτων βοηθειῶν, με μόρφωσιν νο-
σοκόμων, με Σταθμοὺς πρώτων βοηθειῶν, με Σταθμοὺς αἰμοδοσίας, με Νοσοκομεῖα, Ἱατρεῖα,
Ἀσκληπιεῖα, με οἶκοι νοσηλείαν καὶ πολλὰ ἄλλα μέσα καὶ πρὸ πάντων με τοὺς μαθητὰς
Ἑρυθροσταυρίτας. Αὐτοὶ ἀσκοῦν ἔργα ἀλληλοβοηθείας καὶ προστασίας ἀδυνάτων, βοήθειαν
γερόντων καὶ ἀσθενῶν, προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος, δένδροφυτεύσεις, ἐξυπηρέτησιν τῆς
Κοινοτήτός των, φιλικὴν ἀλληλογραφίαν καὶ λευκώματα πρὸς ἄλλους νέους ἰδικoὺς μας
καὶ ἀλλοδαποὺς ποὺ ἐξυπηρετοῦν τὴν διεθνή φιλίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀμοιβαίας κατανοή-
σεως καὶ εἰρήνης.

Ἐὰν καὶ οἱ νέοι τῶν ἄλλων Ἐθνῶν διαπαιδαγωγηθοῦν με τὰ ἴδια ἰδανικά καὶ ἀσκοῦν τὰ
ἴδια ἔργα με τοὺς Ἑλληνας μαθητὰς Ἑρυθροσταυρίτας, ὁ τελικὸς σκοπὸς τοῦ Ἑρυθροῦ
Σταυροῦ, ἡ παγκόσμιος εἰρήνη, δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧ. Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ
1. Τόμος
16.8.85
36199
ΑΡΙΘ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟ

Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔχει γίνεи φανερό ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῆς ἀνθρωπότητος διὰ πηγὰς ἐνεργείας ἔχουν γίνεи τόσαι, ὥστε τὰ ἀποθέματα τῶν καυσίμων — στερεῶν καὶ υγρῶν — ποὺ ὑπάρχουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Γῆς δὲν θὰ διαρκέσουν διὰ πολὺ μεγάλο χρονικὸν διάστημα. Ὑπολογίζεται ὅτι ἐὰν συνεχισθῇ ὁ ρυθμὸς μετὸν ὁποῖον ἡ χρησιμοποίησις των αὐξάνεται σήμερον, θὰ ἔχουν ὅλα ἐξαντληθῇ ἐντὸς ὀλίγων ἑκατοντάδων ἐτῶν.

Ἡ ἀνακάλυψις τῶν δυνατοτήτων τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας φάνηκε ἀρχικῶς ὅτι θὰ ἔλκε ὀριστικά αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Ἀξιοποίησις τῆς νέας αὐτῆς πηγῆς ἐνεργείας σὲ εὐρεία ἔκτασι δὲν ἔχει γίνεи ἀκόμη διότι ἀπαιτεῖ μεγάλες καὶ πολυδάπανες ἐγκαταστάσεις. Σὺν τῷ χρόνῳ ἡ ἀνθρωπότης συνειδητοποιεῖ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποῖους θὰ ὑφίσταται τὸ περιβάλλον ἀπὸ τὸν αὐξανόμενον ἀριθμὸν αὐτῶν τῶν ἐγκαταστάσεων, οἱ ὁποῖες ὅσο καὶ ἂν ἔχουν μελετηθῇ προσεκτικά, πάντα θὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀβεβαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων σφαλμάτων, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν μπορεῖ νὰ ἀποβοῦν μοιραία.

Μοναδικὴν εἰς πλεονεκτήματα λύσιν θὰ ἀποτελέσῃ διὰ τὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς ἐνεργείας, ἡ κατάλληλος χρησιμοποίησις τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας. Ὑπάρχουν ἀκόμη βέβαια τεχνικὲς δυσκολίες, ποὺ πρέπει νὰ ὑπερникηθοῦν πρὶν γίνῃ ἡ ἡλιακὴ ἐνεργεια συμφέρουσα οἰκονομικά. Ἀλλὰ αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἤρχισε νὰ συγκεντροῦνται τὸ συστηματικὸν ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιστημόνων πρὸς αὐτὴ τὴν νέα πηγὴ ποὺ ἡ ἀρχικὴ ἰδέα τῆς χρησιμοποίησέως τῆς εἶναι πολὺ παλαιά.

Ἀπὸ μαρτυρίες τοῦ Πλουτάρχου καὶ τοῦ Ἡσιόδου εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ ἡλιακὲς ἀκτίνες ἐρησιμοποιοῦντο ἀπὸ τὸν 8ον π.Χ. αἰῶνα γιὰ τὸ ἀνάμμα τῆς φωτιάς μετὸν βοήθεια φακών. Ὅλοι ἐπίσης ἔχουμε ἀκούσει γιὰ τὴν ἐντυπωσιακὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἡλιακῆς θερμότητος ποὺ ἔκαμε ὁ Ἀρχιμήδης τὸ 214 π.Χ., ὅταν συνεκέντρωσε μετὰ μεγάλα κάτοπτρα τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνες πάνω στὸν ρωμαϊκὸν στόλο καὶ τὸν κατέκαυσε. Ἐκτοτε ὅμως δὲν ἀνεπτύχθη καμμία προσπάθεια ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας εἰς ἀνάλογον κλίμακα. Αὐτὴ ἡ παραμέλησις θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ κυρίως εἰς τὸ ὅτι τὰ καύσιμα ποὺ ὑπῆρχαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀνθρώπων ἦσαν πολὺ προσιτὰ καὶ ὑπερᾶρκετὰ διὰ νὰ καλύψουν τῆς μικρῆς ἀνάγκης τῆς ἀνθρωπότητος.

Πρὶν ἀκόμη ἐμφανισθῇ ἡ ἐνεργειακὴ κρίσις τῶν τελευταίων ἐτῶν, ἕνα πλῆθος ἀπὸ οἰκιακῆς συσκευῆς

εἶχαν σχεδιασθῇ καὶ κατασκευασθῇ, ἀπὸ ἐρασιτέχνους κυρίως. Ὑπάρχουν σήμερα ἀρκετὲς ἡλιακὲς κουζίνες, φούρνοι, θερμοσίφωνες, ἀποστακτικὲς διὰ τὴν ἀφολάττωσι τοῦ θαλασσίου ὕδατος, ἀκόμη καὶ ἡλιακὰ ψυγεῖα. Ὅλες αὐτὲς οἱ συσκευῆς, ποὺ εἶναι ἀπλοῦστατες καὶ στοιχίζουσιν ἀρκετὰ φθηνά, λειτουργοῦν συγκεντρώνοντας τὴν ἡλιακὴν θερμότητα. Γι' αὐτὸ ἔχουν σὰν βασικὸ μειονέκτημα, ὅτι λειτουργοῦν μόνον ἐφ' ὅσον τῆς βλέπει ὁ ἥλιος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ὑπερπηδήθηκε χάρις εἰς τὴν δυνατότητα μετατροπῆς τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας εἰς ἡλεκτρικὴν καὶ τὴν συσσώρευσιν αὐτῆς. Αὐτὴ ἡ μετατροπὴ τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας σὲ ἡλεκτρικὴ ἐξασφαλίζει καὶ τὴν εὐκολὴν μεταφορὰ τῆς ἀπὸ τὴν μονάδα παραγωγῆς εἰς τὰς ἐπὶ μέρους συσκευὰς. Τὰ φωτοστοιχεῖα πυριτίου, ποὺ χρησιμοποιοῦνται σήμερα διὰ τὴν μετατροπὴ τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας εἰς ἡλεκτρικὴν, ἔχουν ἀπόδοσιν ἄνω τοῦ 10%. Σύμφωνα μετὰ τοὺς ὑπολογισμούς, μία ἐπιφάνεια ἐνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς ὅταν φωτίζεται ἀπὸ τὸν ἥλιο θὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τὴν λειτουργίαν μιᾶς ἡλεκτρικῆς συσκευῆς 100 Βάττ. Ἀνάλογα εἶναι τὰ συστήματα ποὺ χρησιμοποιοῦνται σήμερα σὲ τεχνητοὺς δορυφόρους διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συνεχοῦς λειτουργίας τῶν διαφόρων συσκευῶν των. Μελετᾶται μάλιστα καὶ ἡ κατασκευὴ ἐνὸς μεγάλου δορυφόρου, ὁ ὁποῖος θὰ μπορῇ ν' ἀκτινοβολῇ μετὰ τὴν μορφήν μικροκυμάτων τὴν ἡλιακὴν ἐνέργειαν πρὸς εἰδικούς σταθμούς ποὺ θὰ ἐγκατασταθοῦν στὴ Γῆ.

Στοὺς αἰῶνες ποὺ πέρασαν, ἀναρίθμητοι σοφοί, σκυμμένοι στὰ ἐργαστήριά των, δούλεψαν ἄκαρπα γιὰ νὰ κάμουν τὸ ὄνειρο πραγματικότητα. Νὰ βροῦν τὴν ἀνεξάντλητὴ πηγὴ ἐνεργείας. Τὴν πηγὴν, ποὺ ἂν σήκωναν γιὰ λίγο τὰ μάτια, ἴσως θὰ τὴν ἐβλεπαν ὁλόλαμπρη.

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΪΟΥ

Τὴν 11ην τοῦ μηνὸς ἔχομεν Νέαν Σελήνην καὶ τὴν 25ην Πανσέληνον. Τὴν πρωίαν τῆς 11ης Μαΐου κατὰ τὴν Νέαν Σελήνην, θὰ παρατηρηθῇ μερικὴ ἐκλειψις τοῦ Ἡλίου, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ὁρατὴ καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τὴν Πανσέληνον τῆς 25ης Μαΐου θὰ συμβῇ ὀλικὴ ἐκλειψις τῆς Σελήνης. Ἡ ἐκλειψις θὰ παρατηρηθῇ ἀπὸ τῆς 7 μέχρι τῆς 8½ τὸ πρωὶ (ὥρα Ἑλλάδος), ἀπὸ χώρας εὐρισκομένης δυτικῆς τῆς ἰδικῆς μας. Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα δὲν θὰ εἶναι ὁρατὴ, διότι ἡ Σελήνη θὰ ἔχη τότε δύσει δι' ἡμᾶς.

Ἡ Ἀφροδίτη δεσπόζει εἰς τὸν δυτικὸν οὐρανὸν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου. Ἀνατολικότερον αὐτῆς, εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀστερισμοῦ τῶν Διδύμων, παρατηρεῖται ἀκόμη ὁ Κρόνος. Ὁ Ἄρης καὶ ὁ Ζεὺς παρατηροῦνται ἐνωρὶς τὸ πρωὶ μεταξύ Ὑδροχόου καὶ Ἰχθύων.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΟΥΤΣΟΥΛΑΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

ΑΝΑΣΤ. Π. ΒΑΡΒΑΡΡΗΓΟΥ

Φιλολόγου - Ἀρχαιολόγου

ΕΚΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ Μουσεῖο Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἶναι κτισμένο στὴν νοτιοανατολικὴ πλευρὰ τοῦ ἱεροῦ βράχου μετὰ τὸν διακριτικὸν ποὺ νὰ μὴ ἐνοχλῇ αἰσθητικὰ, σὰν νέο κτίσμα, τὰ ὑπαίθρια ἀρχαῖα τεχνονικὰ ἀριστουργήματα τοῦ ἱεροῦ Βράχου.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐκθέματα τοῦ εὐρέθουσιν μέσα στὰ ἐρείπια τοῦ Παρθενῶνος

Ἡ Σκεπτομένη Ἀθηνᾶ

καὶ τοῦ Ἐρεθείου καὶ ἄλλα πάλι ἐκθέματα εὐρέθουσιν ἐντειχισμένα σὰν οἰκοδομικὸ ὕλικον σὲ μεσαιωνικοὺς καὶ τουρκοὺς τοίχους. Καὶ τὰ περισσότερα προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐρήμωσιν ποὺ ἔκαναν οἱ Πέρσαι τὸ 480 π.Χ. στὰ ἱερὰ οἰκοδομήματα τοῦ λόφου.

Τὸ Μουσεῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ 9 εὐρύχωρες αἴθουσες, μέσα στίς ὁποῖες μετὰ νεσι καὶ μετὰ τὸν τρόπον καλαίσθητον εὐρύσκονται τοποθετημένα τὰ ἐκθέματα, ἡ τέχνη τῶν ὁποίων ἐκπλήττει τὸν κάθε ἐπισκέπτην.

Τὰ ἐκθέματα τοῦ Μουσείου Ἀκροπόλεως μετὰ τὴν σιωπηλὴν των παρουσίαν ἐρχονται καὶ ἐπισφραγίζουσιν τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ἐπισκέπτου τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀποτελοῦν γι' αὐτὸν πειστικὰς ἀποδείξεις, αἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουσιν εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον τὸν προορισμὸν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἱεροῦ βράχου, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, αἱ ὁποῖαι

ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς.

Ὅταν ὁ ἐπισκέπτης κουρασθῇ ἀπὸ τὴν περιπλάνησιν του ἀνάμεσα στὰ ἀρχαῖα τεχνονικὰ μνημεῖα τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἀπὸ πλεον ἀφήσῃ πίσω του καὶ τὸν γιγάντειον Παρθενῶνα, ποὺ ἀστράφτει μαρμαρίνος κάτω ἀπὸ τὸν ἐκθαμβωτικὸν ἥλιον μετὰ τὸν καταγάλανον ἐλληνικὸν οὐρανόν, ζητεῖ νὰ καταλαγιάσῃ σὲ στεγασμένῳ χώρῳ, γιὰ νὰ μπορέσῃ ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς ἄνετα νὰ μελετήσῃ τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα τοῦ ἱεροῦ μας βράχου.

Καμμιά ἀπολύτως αἰσθητικὴ θεωρία δὲν ὑπεγόρευσε τὴν διαλογὴν καὶ ἐκθεσὶν τῶν ἔργων τοῦ Μουσείου. Τὴν τοποθέτησιν τῶν ἔργων τὴν καθώρισαν αὐτὰ τὰ ἴδια, ζητώντας ἄλλοτε ἀπλοχωρία, λόγω τοῦ μεγέθους των, ἄλλοτε συντροφία μετὰ ἄλλα συγγενικά τους καὶ ἄλλοτε ἀπομύνασιν σὲ μιὰ ἀπόμωρη γωνίᾳ κάποιας αἰθούσης.

Τρισώματος δαίμων: Ἐνα ἐντυπωσιακὸν πράγματι ἐκθεμα τοῦ Μουσείου Ἀκροπόλεως εἶναι τὸ δεξιὸν τμήμα τοῦ ἀετώματος, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει τρεῖς μορφὰς μετὰ κεφάλια καὶ κορμούς ἀνδρικοὺς καὶ τὰ κάτω μέλη των εἶναι φιδισία, ποὺ σχηματίζουν τελικὰ μιὰ κουλουριαστὴ οὐρὰ ἐνὸς πελώριου φιδιοῦ. Τὸ σύμπλεγμα ὀνομάσθηκε Τρισώματος δαίμων. Τελευταία ὅμως δόθηκε στὸν Τρισώματο Δαίμονα ἡ ὀνομασία «ΝΗΡΕΥΣ», ποὺ ἦτο θαλάσσιος δαίμων ὅπως ὁ Τρίτων. Σὰν ἔργον τέχνης τὸ ἀέτωμα εἶναι ἐξαιρετικὸ γιὰ τὴν πλαστικότητά του, ἡ ὁποία τονίζεται περισσότερο μετὰ τὸν πλούσιον χρωματισμὸν του. Ἰδιαίτερα ἐντυπωσιακὸν εἶναι τὸ πρωτὸ ἀπὸ τὰ τρία κεφάλια ποὺ στρέφεται πρὸς τὸν θεατὴν καὶ τοῦ χαμογελά μ' ἕνα πλατὺ καλοκάγαθο χαμόγελο.

Πιθανόν οἱ μορφῆς ποὺ λείπουν στὸ κέντρο τοῦ ἀετώματος νὰ ἦσαν αἱ Νηρηίδες, αἱ ὁποῖαι πάντοτε ἀκολουθοῦσαν τὸν Νηρέα. Κάτω ἀπὸ τὸ ἀέτωμα ὑπάρχουν σήμερα κομμάτια ἀπὸ μαρμαρίνες ἀρχαῖες σίμες. Τὰ περισσότερα εἶναι ἐγγράμματα καὶ ἐγχρώμα. Τὸ ἀέτωμα ἔχει κατασκευασθῇ μεταξύ τοῦ 580 - 570 π.Χ.

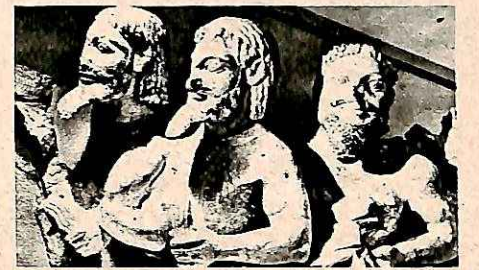
Μοσχόφορος: Τὸ σπουδαιότερον ὅμως σὲ τέχνην ἐκθεμα ποὺ συναντᾷ ὁ ἐπισκέπτης εἰς τὴν 2αν αἴθουσαν τοῦ Μουσείου.

Ὁ Μοσχόφορος

σεῖου Ἀκροπόλεως εἶναι ὁ Μοσχόφορος. Εἶναι ἕνα ἀρχαῖον ἀγάλμα κατασκευασμένο ἀπὸ μάρμαρον Ὑμηττοῦ. Ὁ γλύπτης εἰς τὸ ἀγάλμα αὐτὸ τοῦ Μοσχόφρου παριστάνει ἕνα ἀγρότην - ἀφεντάνθρωπον, ποὺ ἐργεῖται ἀπὸ κάποιο δῆμον τῆς Ἀττικῆς διὰ νὰ προσφέρῃ στὴν Ἀθηνᾶ ἕνα μοσχάρι του.

Τὸ ἔργον εἶναι ἐξαιρετικὰ σπουδαῖον διὰ τὴν πλαστικὴν του διαμόρφωσιν καὶ ἰδιαίτερα διὰ τὴν σύνθεσιν του. Ὁ Μοσχόφορος μετὰ ἐντυπωσιακὸν τρόπον σταυρῶνται μπροστὰ στὸ στήθος του μετὰ τὰ δύο του χέρια τὰ πόδια τοῦ μοσχarioῦ. Τὸ πλῆσιμα τῆς κεφαλῆς τοῦ μόσχου μετὰ τὸ κεφάλι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι γεμάτῳ τρυφερότητα καὶ χάρι.

Τρισώματος δαίμων

Τὸ μέτωπον τοῦ Μοσχόφρου καλύπτεται ἀπὸ τὴν κόμμωσίν του, ἡ ὁποία σχηματίζει σειρὰ ἀπὸ βοστρύχους. Ἡ ὑπόλοιπη κόμη του πέφτει πίσω καλπτωντας τὸν τράχηλόν του μετὰ καλτες μπούκλες. Ἐχει ἔντονα χαρακτηριστικά. Ὁφθαλμοὺς ἀμυγδαλοειδῆς, οἱ κόρες των ὁποῖων ἦσαν ἀπὸ ἐνθετον χρωματιστὸ λίθον. Σήμερα δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν, μόνον τὰς ὑποδοχὰς διακρίνομεν.

Ἡ διάπλασις τοῦ σώματος ἔχει ἀποδοθῇ μετὰ ἐντεχον τρόπον. Μιὰ ἐρωστία διακρίνει ὅλο τὸ ἀγάλμα. Τὸ ἀγάλμα τοῦ Μοσχόφρου ἦτο στήν ἀρχαιότητα ὁλόκληρον βαμμένο. Εἶναι ἔργον Ἀθηναίου γλύπτου, κατασκευασμένο γύρω στὸ 570 π.Χ.

Ἐφῆβος: Εἶναι τὸ κοσμολόγητον κεφάλι τοῦ ξανθοῦ Ἐφῆβου ἀπ' τὸ Μουσεῖον Ἀκροπόλεως. Ὁ Ἐφῆβος ὀνομάσθηκε ξανθός, διότι ὅταν βρέθηκε διατηροῦσε στὰ μαλλιά ἕνα βαθύ κίτρινον χρῶμα. Μέχρι σήμερα τὸ ξανθὸ αὐτὸ ἀγῶρι τοῦ Μουσείου μας διατηρεῖ τὸ ἀρχικὸν τοῦ χρώματος μάτια καὶ στὰ χεῖλη του. Τὸ κεφάλι γέρνει ἐλαφρὰ πρὸς τὸν δεξιὸν τοῦ ὅμο. Τὰ μαλλιά τοῦ ξανθοῦ ἐφῆβου πέφτουν στὸ μέτωπον καὶ στοὺς κροτάφους σὲ βοστρύχους καὶ σχηματίζουν δύο ξανθὰς πλεξούδες, ποὺ ξεκινώντας ἀπ' τὸ πίσω μέρος τοῦ κρανίου του δένονται μπροστὰ στὸ μέτωπόν του.

Μιὰ ἐξαιρετικὴ ὁμορφιά διακρίνει ὁ θεατὴς στὸ κεφάλι αὐτὸ τοῦ ξανθοῦ ἐφῆβου. Ἐχει ἀπλὰ καὶ κάπως ἀδρὰ χαρακτηριστικά. Ἡ ἐφῆβική του ὁμορφιά εἶναι ἀνάμικτη μετὰ σοβαρότητα καὶ μετὰ νεανικὸν προβληματισμόν, ποὺ φθάνει τῆς περισσοτέρας φορὲς τὴν ἐλαφρὰ μελαγχολία. Ἡ κεφαλὴ αὐτὴ τοῦ ξανθοῦ ἐφῆβου ἀποτελεῖ ἕνα πραγματικὸν κόσμημα τοῦ Μουσείου Ἀκροπόλεως. Ὡς πρὸς τὴν προέλευσίν του αἱ γνώμαι διίστανται. Πολλοὶ θεωροῦν τὸ ἔργον ὡς Πελοπον-

(Συνέχεια στὴν σελίδα 28)

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΑ...

Τὴν ἀνοίξει τὴ χαρήκαμε, καὶ μᾶς μένουν ἀκόμα λίγες μέρες γιὰ νὰ χαιρετήσουμε τὸ καλοκαίρι πού θὰ προβάλῃ μὲ τὸν Ἰούνιο. Καὶ τότε θὰ θυμηθοῦμε τοὺς ὠραίους στίχους πού ἔγραψε γιὰ τὸ καλοκαίρι ἓνας ξένος ποιητής, ὁ Μεταστάσιος, καὶ τοὺς ἔκαμε ἑλληνικούς· ὁ μεγάλος μας ἔθνικὸς ποιητής, ὁ Διονύσιος Σολωμός: «Τώρα ἡ ἀνοίξι μᾶς ἔκρυψε — τ' ἀνθηρά, τ' ὠραῖα τῆς δῶρα, — καὶ προβαίνει ἀσταχοφόρα — τοῦ καλοκαιριοῦ ἡ αὐγή...» Ἀλλὰ ἐμεῖς, ἡ μᾶλλον ἐσεῖς, τὰ παιδιά τῶν σχολείων, δὲν εἴσατε ἀκόμη ἔτοιμα γιὰ νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν Ἰούνιο ὅπως τὸν ταυριάζει. Ὁ μήνας πού σκεπάζει τοὺς κάμπους μας μὲ τὰ χρυσὰ τὰ στάχυα εἶναι γιὰ σᾶς ἓνας μήνας χρέους καὶ προσπαθειῶν. Τὸν Ἰούνιο θὰ δοκιμασθῇτε στοὺς διαγωνισμοὺς γιὰ νὰ δείξετε πῶς ἐκμεταλλεuthήκατε τὴ χρονιά αὐτή, ὥστε νὰ κριθῆτε ἀξιοὶ γιὰ προβιβασμὸ κ' ἔτσι περήφανοι, χαρούμενοι καὶ ἐλεύθεροι, νὰ τρέξετε νὰ πέσετε στὴν ἀγκαλιά τοῦ καλοκαιριοῦ. Θὰ τὸ χαρήτε κάπου τρεῖς μῆνες! Ἀνασκουμπωθῆτε, λοιπόν, παιδιά, συγκεντρωθῆτε γύρω ἀπὸ τὰ σχολικά σας βιβλία, καὶ βάλτε τὰ δυνατὰ σας νὰ ἀποδείξετε στοὺς διδασκάλους καὶ στοὺς γονεῖς σας πῶς μὲ τις ἐφετείνες σπουδές σας στερεώσατε ἀκόμα περισσότερο τὰ θεμέλια τῆς μορφώσεώς σας, πού θὰ σᾶς βοηθήσῃ τόσο γιὰ νὰ ἐπιτύχετε ὅσο γίνεται πιὸ ἀποδοτικὰ στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Καὶ εἶναι κατάλληλος μήνας ὁ Ἰούνιος γιὰ πνευματικὴ ἐργασία. Ξημερώνει πολὺ νωρίς, ἡ μέρα ὅλο καὶ μεγαλώνει, οἱ πρωινές ὥρες εἶναι ἀκόμη δροσερές, τὰ δειλινὰ γλυκὰ καὶ φωτεινά. Μπορεῖτε νὰ προετοιμασθῆτε μὲ ἀνέσι γιὰ τις ἐξετάσεις σας, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσετε τὴν ἐπιτυχία. Δὲν εἶναι κρῖμα νὰ μείνῃ κανεὶς ἔστω καὶ μετεξαστάσεως σὲ ἓνα ἢ δυὸ μαθήματα; Δὲν εἶναι κρῖμα νὰ μὴ χαρῆτε τις διακοπές σας, ξένοιαστοὶ ἐντελῶς, χωρὶς τὸ δυσάρεστο αἰσθημα πῶς παραλείψατε νὰ κάνετε τὸ καθήκον σας; Ἐμπρὸς λοιπόν, ἐργασθῆτε καλὰ τὸν Ἰούνιο, γιὰ ν' ἀπολαύσετε μὲ τὰ ὅλα σας τὸν Ἰούλιο καὶ

τὸν Αὐγουστο! Μὴ σᾶς νοιάζῃ, ὁ Ἰούνιος, δὲν θὰ σᾶς κρατήσῃ κάποια! Γιατὶ εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Ἰουλίου καὶ τοῦ Αὐγουστοῦ, καὶ δὲν θὰ τοὺς ζηλέψῃ ἐπειδὴ ἐσεῖς θὰ τοὺς δώσετε ζωὴ μὲ τὴ χαρὰ τῶν διακοπῶν, μὲ τὰ νιάτα σας, μὲ τὰ παιχνίδια σας, ἐκεῖ στίς ὠραῖες μας κι ὁλόχρυσες ἀμμουδιές, πού σᾶς περιμένουν. Σᾶς καρτεροῦν τὰ χωριά στὰ βουνὰ μας μὲ τὰ πλατάνια τους, τὰ πεῦκα, τὰ ἐλάτια, σᾶς καρτεροῦν τὰ χίλια μύρια νησιά μας, στὸ Αἰγαῖο, στὸ Ἴονιο, σᾶς προσμένουν τ' ἀμέτρητα γαλανὰ ἀκρογιάλια τῆς Πελοποννήσου, τῆς Στερεᾶς, τῆς Ἠπείρου, τῆς Μακεδονίας, τῆς Κρήτης...

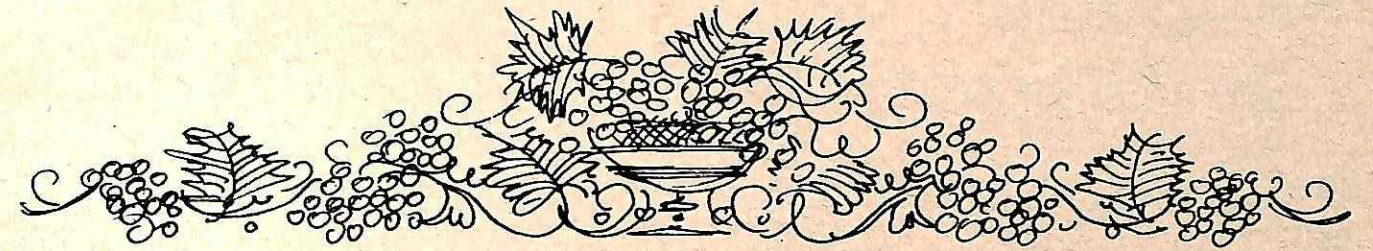
Πρέπει, παιδιά, νὰ εἴσατε εὐχαριστημένοι μὲ τὴν ἐποχὴ τούτη, πού ἔτυχε σ' αὐτὴν νὰ γεννηθῇτε καὶ νὰ μεγαλώσετε. Μὴν ἀκούτε καὶ μὴ δίνετε εὐκολὴ πίστι σὲ ὅλους αὐτοὺς πού τὴν κατηγοροῦνε. Βέβαια, δὲν εἶναι ὅλα ρόδινα στὴν ἐποχὴ μας καὶ μάλιστα γι' αὐτὸ ἐσεῖς πρέπει νὰ ἀποκτήσετε τὰ ἐφόδια πού πρέπει, γιὰ νὰ κάνετε καλύτερη τὴν ἐποχὴ σας ὅταν μεγαλώσετε καὶ πάρете ἀπὸ τὰ χέρια τῶν παλαιωτέρων, «τῇ σκυτάλῃ», ὅπως λέμε. Καὶ θὰ καταλάβετε πόσο προνομιούχα εἶναι ἡ ἐποχὴ σας, ἂν τὴ συγκρίνετε μὲ τὰ δικά μας νεανικά χρόνια! Ποῦ νὰ δοῦμε ἐμεῖς στὰ σχολικά μας χρόνια διακοπές; Μόνο τὰ πολὺ πλούσια παιδιά εἶχανε τὴν χάρι νὰ φεύγουν ἀπὸ τὰ σπῖτια τους καὶ νὰ πηγαίνουν «ἐξοχῇ» μὲ τοὺς γονεῖς τους. Ἐμεῖς, ὅλοι σχεδόν, μέναμε ἐκεῖ πού ζούσαμε ὅλο τὸ χειμῶνα. Θυμᾶμαι...

Ἐκεῖ στὸ νησάκι μας, περιμέναμε κ' ἐμεῖς πῶς καὶ πῶς τὸ καλοκαίρι, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦμε βέβαια ἀπὸ τοὺς κόπους τοῦ σχολείου, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἀπολαύσουμε τις χαρὲς τῆς θάλασσας. Μὰ ἡ πιὸ μεγάλη μας χαρὰ ἦταν ἡ ἐπιστροφή στὸ νησί τῶν παιδιῶν πού οἱ οἰκογένειές τους ἔμεναν στὴν Ἀθήνα, τὴ «μεγάλῃ πολιτείᾳ», τὴν Πρωτεύουσα! Τὰ περιμέναμε πῶς καὶ πῶς αὐτὰ τὰ παιδιά. Τὰ θαυμάζαμε καὶ ἀποζητούσαμε τὴ συντροφιά τους. Μᾶς φαινόταν πῶς ἐρχόνταν ἀπὸ ἓνα κόσμον ἀνώτερο!

Ἦταν καλοντυμένα, μιλοῦσαν ὠραῖα, μᾶς λέγανε τόσα καὶ τόσα γιὰ τὴ ζωὴ στὴν Ἀθήνα, κουβαλοῦσαν μαζί τους χρυσόδετα βιβλία μὲ ταξίδια, περιπέτειες καὶ παραμύθια· μερικὰ μάλιστα ἔφεραν καὶ τὰ ποδήλατά τους — τὰ μόνα τροχοφόρα πού βλέπαμε μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, γιὰτὶ σ' ὅλο τὸ νησί δὲν ὑπῆρχε παρὰ μόνο ἓνα βαρὺ, παμπάλαιο τετράτροχο κάρο, πού τὸ ἔσερνε ἓνα γέρικο ἄλογο, καὶ πού κουβαλοῦσε πέτρες γιὰ νὰ χτίζονται τὰ σπῖτια. Δὲν βλέπαμε τὴν ὥρα πότε θὰ «βγαίνανε στὸν περίπατο» τὰ παιδιά ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ τὰ τριγυρίσουμε καὶ νὰ τὰ συνοδεύσουμε στὰ μπάνια, ἐπιδείχνοντάς τους τὴν ἀξιοσύνη μας στὸ κολύμπι. Γιατὶ σ' αὐτὸ ἤμαστε καλύτεροί τους. Ὅλο τὸ καλοκαίρι δὲν φορούσαμε σχεδὸν ποτὲ τὰ παπούτσια μας. Μόνο τὰ βράδια τὰ βάζαμε. Μᾶς λέγαν οἱ γονεῖς μας νὰ κάνουμε «οἰκονομία» στὰ παπούτσια, γιὰτὶ ἦταν πανάκριβα, καὶ ἅμα λυώναν δύσκολα ἀγοράζαμε καινούργια. Βλέπαμε τὰ γλυκὰ στὴ βιτρίνα τοῦ ζαχαροπλαστείου, μὰ μόνο μιὰ φορὰ τὸ μῆνα μπορούσαμε ν' ἀγοράσουμε κανέναν μπακλαβά! Τὶς ἄλλες μέρες τις περνούσαμε μὲ λίγες καραμέλλες τῆς κανέλλας ἢ μὲ κανένα «χωνάκι». Καὶ ἡ μόνη μας διασκέδασι ἦταν ἡ θάλασσα καὶ τὰ παιχνίδια. Πόσο ὁμῶς ζηλεύαμε αὐτοὺς πού φεύγανε γιὰ νὰ «κάνουν ἄλλοῦ διακοπές» ἢ αὐτοὺς πού «ἐρχόντανε γιὰ νὰ ξεκαλοκαιριάσουν» στὸ νησάκι μας! Γιατὶ σὲ λίγο θὰ φεύγαν καὶ θὰ μέναμε πάλι μόνοι...

Πόσο ἔχουν ἀλλάξῃ σήμερα ὅλ' αὐτά! Ἐκατοντάδες χιλιάδες παιδιά μποροῦν τώρα νὰ περάσουν «κᾶπου ἄλλοῦ», ὅλο τὸ καλοκαίρι τους, ἢ ἔστω καὶ ἓνα μέρος του. Φροντίζουν γι' αὐτὸ οἱ Κατασκηνώσεις, οἱ Τράπεζες, οἱ Ὀργανώσεις, τὰ Ἰδρύματα, τὰ Σχολεῖα, ἡ Πολιτεία καί, βέβαια, πρὶν ἀπ' ὅλα οἱ γονεῖς! Οἱ γονεῖς, πού προσφέρουν σήμερα τὰ πάντα σ' ἐσᾶς, γιὰ νὰ μὴ στερηθῆτε τις ἀνώτερες σπουδὲς καὶ γιὰ νὰ ικανοποιῆτε κάθε νόμιμη ἐπιθυμία σας. Καὶ τώρα, ἐμπρὸς στὴ δουλειά — καὶ ὑπομονή, ἓνα μῆνα ἀκόμα. Θὰ περάσῃ γρήγορα, καὶ μάλιστα τόσο πιὸ γρήγορα, ὅσο δὲν τὸν σκεφτόσαστε! Καὶ δὲν θὰ τὸν σκεφτόσαστε μόνο ἂν στρωθῆτε γιὰ τὰ καλὰ στὴ με-

(Συνέχεια στὴν σελίδα 7)

ΛΟΥΛΑΣ Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΟ

Ξυπνήστε λαμπρές καμπάνες τὴ νάρκη τῶν ψυχῶν. Ἦχῃστε ὡς τὰ τρίστρατα τῶν σκοτεινῶν διαλογισμῶν τὸ θεῖο μήνυμα: «Χριστὸς Ἀνέστη!» Ἡ ὥρα τοῦ χρέους ἄς ὑψώσῃ τὸ λάβαρό της. Ἀγάπη καὶ Εἰρήνη, Στοργὴ καὶ Ὑπομονὴ ἄς βασιλέψουν στὸν κόσμον. Ἀς νοιώσῃ κ' ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ τὴν ἀγαλλίασι. Αὐτὴ πού δείχνει κ' ἡ φύσι στὸ Ἀναστάσιμο μήνυμα. Κι ἂν φέρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ Σταυρὸ στοὺς ὤμους, κι ἂν ἀνηφορίξῃ τὸ Γολγοθᾶ τοῦ βίου, πάντα κάπου θὰ φέγγῃ τὸ φῶς ἀπὸ τὸ μικρὸ κερί τῆς λαμπρινῆς ἐλπίδας. Ἡ Ἀνάστασι εἶναι πού δείχνει τὴν ἀντίστασι ἐνάντια στὸ σκότος καὶ τὸ ἐπινίκιο ἄσμα της τὸ διαλαλοῦν παντοῦ ὅλοι οἱ ἄνεμοι.

Ὁ θρησκευτικὸς λυρισμὸς

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»

Γῆ κι οὐρανοί, δυνάμεις αἰώνιοι στήτε!
«Θανάτῳ ὁ Κύριος θάνατον πατήσας»
ἀνέρχεται λαμπρὸς· ἐτοιμασθῆτε
λαοὶ τῆς γῆς μὲ τὴ λευκὴ στολὴ σας

τὸν Κύριο τοῦ παντὸς ὑποδεχθῆτε.
Μ' Ἀγγέλων τὰ «ἀλληλουῖα», τὴν ὁδὴ σας
«Χριστὸς ἀνέστη!» ὁ κόσμος ἄς δονῆται,
πού ὕμνος χαρᾶς αἰώνιος τῆς ζωῆς σας.

Χριστὸς ἀνέστη! τ' ἄστραμμα τυφλώνει
στρατιῶτες κουστωδίας κι ἀνθρωπῶν
τὴν ξεραῖλα τοῦ Ἰσραὴλ. Μὰ εἶν' ἥλιοι

οἱ Ἀγγελοὶ γιὰ σᾶς, κι ὕμνο τὰ χεῖλη
ὕμῶν σ' ὁρθροῦ βαθέος τό: «ὡδε οὐκ ἔστι»,
φιλώντας ψέλνουν τὸ «ἀληθῶς ἀνέστη».

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ξυπνήστε λαμπρές καμπάνες τὴ νάρκη τῶν ψυχῶν. Ἡ ὥρα τοῦ χρέους σημαίνει τώρα. Τὸ πάλλευκο φῶς τῶν ἀνοιξιάτικων κρίνων ἀνεβαίνει ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς στὸν οὐρανὸ. Κι ἀνεβαίνει μαζί του ὅλη ἡ ἀρμονία τῆς ἐποχῆς αὐτῆς. Ἀρωμα, χρῶμα καὶ σχῆμα, εἰκόνα καὶ ἦχος ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ αἰσθησι τῆς ὁμορφιάς. Τινάζεται στὰ ὕψη τῶν ἀστρῶν ἡ ἀγρόπνια τῆς ἀνθρώπινης βούλησης. Νὰ φτάσῃ πρὶν σβῆσῃ, πρὶν χαθῇ ἡ τόλμη κ' ἡ θέλησι, τὸ ἀληθινὸ Φῶς. Καὶ τὸ εἶδε, ἀφοῦ γεννήθηκε μέσα της ἡ ἀγάπη, ἡ συμπόνια, ἡ πραότητα. Ἀφοῦ μετρήθηκε βαθιὰ στὰ πέλαγα τῆς ὁργῆς τῶν κυμάτων ἡ ζωὴ κι ὁ θάνατος. Ἡ ζωὴ πέρασε στὴν ἀκτὴ τοῦ σύμπαντος καὶ γεφύρωσε τὸ νόημα ὅλων τῶν αἰώνων. Ἐντυσε μὲ τὴ χάρι τῆς θαλερῆς νιότης τὰ δέντρα. Μίλησε μὲ τὴν ἀθωότητα τοῦ βλέμματος τῶν πουλιῶν. Σκίρτησε μὲ τὸ ρῖγος τῆς μουσικῆς τῶν ἀνέμων. Τὴν ὥρα αὐτὴ εὐαγγελίζεται μέσα μας ἡ εὐλογία τῆς Ἀνοίξης, ἡ ἀρμονία τοῦ σύμπαντος. Ἡ ψυχὴ μας, ἄς ὑμνήσῃ τὸν Κύριο, πέρα κι ἀπ' τοὺς γαλάζιους Οὐρανούς, μὲ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη!»

ΕΝΑ ΜΑΤΣ, ΕΝΑ ΛΑΧΕΙΟ Κ' ΕΝΑΣ ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ο Παναγής έριχνε χαλίγια στη θάλασσα καθισμένος στο πεζούλι της άκρογιαλιάς κι άφηνε τὰ κυματάκια νά βρέχουν τὰ γυμνά του πόδια με άσπρους άφρούς. Άφηρημένος κοίταζε τὸ μεγάλο του νύχι, μαυρισμένο από μιά δυνατή κλωτσιά που έφαγε από τὸν Λεωνίδα στὸ μάτς τῆς προπερασμένης Κυριακῆς στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ, τότε που ἦταν κι ὁ παπούς του καλὰ. "Αν εἶχε ἀθλητικά παπούτσια! Δὲ βαριέσαι, τὸ μάτς ἦταν έξοχο καὶ χωρίς αὐτά. Κι ἂν δὲν ἦταν ἐκεῖνος ὁ ψηλός, εὐγενικός κύριος, ποὺ τὸν ἔκανε τὸν «διατητή», νὰ τοῦ πῇ ὁφ - σάντ σὲ μιά του κατεβασιά, θὰ εἶχε βάλλει ὅπωςδῆποτε καὶ τρίτο γκόλ!

Ὁ Παναγῆς χαμογέλασε με ἱκανοποίησι. Τὸ ἔλεγαν ὅλα τὰ παιδιά: «Παναγῆ, εἶσαι μεγάλος παίκτης». Κι ἀφοῦ τὸ ἔλεγαν τὰ παιδιά τοῦ χωριοῦ, πάει, τέλειωσε. Βέβαια δὲν ἔφτανε ἀκόμη τὸν Κρόφ - γιατί ἦταν μόνο ἐννιά ἐτῶν - ἀλλὰ ἦταν ὁ πρώτος σκόρερ τοῦ χωριοῦ του. Λίγο ἦταν αὐτό; Κάποτε θὰ μεγάλωνε κ' ἐκεῖνος καὶ ὅπωςδῆποτε θὰ γινότανε καλύτερος. Καὶ τότε θὰ ὀλεπες τὸ ὄνομα «Παναγῆς» νὰ πιάνη τὴ μισὴ σελίδα τῶν ἐφημερίδων.

— Λοιπὸν, ἐσὺ μικρὲ, θὰ γίνῃς μεγάλος ποδοσφαιριστής, εἶπε πρὶς μὲς τοῦς φίλους τοῦ ὁ κύριος διατητῆς, αὐτὸς ὁ ξένος ποὺ ἐρχόταν τακτικά ἐκδρομὴ στὸ χωριό του. Ἐχεις καλὸ κοντρὸλ καὶ στο - πάρεῖς θαυμάσια τὴν μπάλλα.

Αὐτὰ τὰ «κοντρὸλ καὶ στοπάρεις» δὲν τὰ πολυκατάλαβε, ἀλλὰ στέπει νὰ ἦταν κάτι πολὺ σπουδαῖο.

— Μπά! Δὲν θὰ γίνω ποδοσφαιριστής, εἶπε ὁ Παναγῆς φωναχτὰ καὶ ἡ θάλασσα φάνηκε νὰ συμφωνῇ μαζί του. Θὰ γίνω γιαντρός.

Τὸ παιδί ἔβαλε τὰ πέλδρα τοῦ καὶ κίνησε νὰ φύγῃ. Ἀρχισε κιόλα νὰ σουρουπώνῃ. Τοῦ κόπηκε ὅλο τοῦ τὸ κέφι. Τότε ποὺ ἀρρώστησε ὁ παπούς τοῦ πρωτοσκέφτηκε νὰ γίνῃ γιαντρός, κι αὐτὸ δὲν ἤθελε νὰ τὸ θυμᾶται γιατί τοῦ δονόταν ἡ ψυχὴ τοῦ κόμπας. Ἐνας ποδοσφαιριστής δὲν μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τὸν παπού του, ποὺ ἀνασαινε βαριά, σὰν ν' ἀνεβαίνῃ ἓνα ψηλὸ κακοτράχαλο βουνό, ἐνῶ ἓνας γιαντρός μπορεῖ νὰ τοῦ δώσῃ ὀζυγόνιο. «Μάνια, ἔγραψε τότε στὴ μητέρα του μετὰ μικρὰ στοργικὰ γραμματάκια του, ἔλα πίσω γρήγορα, πάρε καὶ τὸν μπαμπά μαζί σου, ὁ παπούς δὲν ἀναπνέει καλὰ. Ἐχει μέρες ν' ἀνοίξῃ τὰ μάτια του καὶ μετὰ φροντίζει ὁ δάσκαλος. Τὴ θὰ κάνω ἂν ὁ παπούς πᾶ νὰ μαζέψῃ ὄνειρα στὸ...» Σταμάτησε γιατί δὲν ἤθελε νὰ δῇ τὴ σκέψι του γραμμένη στὸ χαρτί, τόσο τὸν τρόμαξε ἡ ἰδέα. "Ὅσο ὅμως κι ἂν ἄφησε τὸ γράμμα μισοτελειωμένο, ὁ παπούς ἔφυγε μὴ Τετάρτῃ βράδυ - κ' εἶχε μιά φουρτούνα! - ἔφυγε γιὰ νὰ μαζέψῃ ὄνειρα κάτω ἀπὸ τὰ ψηλά κυπαρίσσια, στὸ μικρὸ λόφο, ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό.

Κι ὁ Παναγῆς μετὰ βδομάδα τώρα ἦταν ὀλομόναχος. Ἡ μάνια του κι ὁ κύρης του ἔλειπαν στὴν ξενιτιά, γιὰ νὰ τοῦ εἰσμάσουν - λέει - μιά καλύτερη ζωὴ. Τοῦ

ἔμειναν οἱ γείτονες. Ὁ Μπόμπος, ὁ ταβερνιάρης, τοῦ ἔδινε κάθε μέρα ἓνα πιάτο φαί, ἡ Εὐδοκία τοῦ μάζευε καὶ τοῦ ἔβραζε χόρτα, ἡ κυρὰ Κανέλλα - μὲλο ποὺ τῆς ψόφησε ὁ γάδαρος κ' ἦτανε κατασκαμμένη - τοῦ ἔστρωνε τὸ κρεβάτι του κ' ἡ κυρὰ Καϊτούλα τοῦ ἔφερνε βρασμένο ἓνα φρέσκο αὐγὸ. Ἀλλὰ τί νὰ τὸ κάνης; Τὸ σπῆτι ἦταν ἔρημο καὶ σκότεινο καὶ κάθε βράδυ ὁ Παναγῆς μούσκευε τὸ μαξιλάρι του με καυτὰ δάκρυα. Δὲν τὸ ἤθελε. Ἀλλὰ τὰ μάτια του ἔσταζαν σὰν χαλασμένες βρύσες, κι ἄντε νὰ τὰ σταματήσης. Δὲν τοῦ ἔφτανε τὸ αὐγὸ, τὰ χόρτα, τὸ φαί καὶ τὸ συγυρισμένο κρεβάτι. Ἦθελε κάποιον - σὰν τὸν παπού του - νὰ τοῦ λῇ «καληνύχτα» ἢ «καλημέρα», νὰ τοῦ μιλά γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ γιὰ τὰ γκόλ ποὺ ἔβαζε, κάποιον ποὺ νὰ τοῦ ἀνακατώνῃ τὰ μαλλιά ἡ, ἔστω, νὰ τοῦ δίνῃ μιά χαϊδευτικὴ σβερκιά. Ὁ παπούς του ἦταν μοναδικὸς στὶς σβερκιές...

Ἐπιασε ἀεράκι δυνατό. Ὁ Παναγῆς ἔβρισκε τὸ βῆμα του, ἀλλὰ πρόλαβε νὰ χαιρετήσῃ τὸν κύριο διατητή, ποὺ ἐρχόταν μετὰ τὸ πράσινο αὐτοκίνητό του ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ.

— Τρέξε σπῆτι σου, Παναγῆ, τοῦ εἶπε ὁ εὐγενικός κύριος, θὰ σὲ πάρῃ ὁ ἀέρας!

Πραγματικά ἡ λεμονιά τοῦ κήπου τοῦ λύγιζε ὅταν πῆγε. Οἱ βιολέτες πηγαυοέρονταν σὰν ἀναποφάσιστες καὶ μισοχολοῦσαν, καὶ τὰ γεράνια παρὰ λίγο νὰ ξεριζωθοῦν. Ἐνας μικρὸς στρόβιλος σηκώθηκε κ' ἡ Κανέλλα ἀπ' ἀπέναντι, τοῦ φώναζε:

— Μπέε μέσα! Ἐρχομαι κ' ἐγώ!

— Μὰ τί εἶναι αὐτὸ γαντζωμένο στὰ φύλλα τῆς βιγκόνιας; ἀναρωτήθηκε ὁ μικρός.

Ἀνοῖξε τὴν πόρτα, μπῆκε μέσα, ἀναψε τὸ φῶς. Ἐνα λαχεῖο! Κρατοῦσε στὰ χέρια του ἓνα λαχεῖο! Ἐνας ἀνεμὸς ποὺ φέρνει λαχεῖα στὴ γλάστρα. Θὰ τὸ ἔλεγε μεθαῦριο στὸ δάσκαλο, νὰ γελάσουν!

Ἡ Κανέλλα μπῆκε μέσα κρατώντας τὸ σεμπερί της γιὰ νὰ μὴ τῆς ἀνακατώνῃ ὁ ἀέρας τὰ μαλλιά!

— Τί εἶναι τοῦτο δῶ;

— Λαχεῖο!

— Ποιὸς τὸ κλαίει;

— Ποὺ νὰ ξέρω; Ἄν ἤξερα θὰ πῆγαῖνα νὰ τοῦ τὸ δώσω.

— Καὶ ξέρεις τί γράφει ἐπάνω; Ἡ κλήρωσι θὰ γίνῃ στὶς 20 Μαρτίου. Εἴκοσι Μαρτίου δὲν ἔχομε σήμερα; Γιὰ σκέψου νὰ εἶναι ἓνα τυχερὸ λαχεῖο. Πάει σὺ ἤθελες, Παναγῆ!

— Ἀφοῦ δὲν εἶναι δικό μου;

— Ἀφοῦ ὅμως σοῦ τὸ ἔστειλε ὁ ἀνεμὸς;

— Τί νὰ τὸ κάνω τώρα;

— Κράτησέ το καὶ βλέπουμε.

— Νὰ ρωτήσω αὐριο τὸ δάσκαλο;

— Καὶ δὲν τὸν ρωτᾷς; Κοίταξε τώρα νὰ φᾶς καὶ νὰ πλαγιάσῃς. Σοῦ ἔφερα καὶ λίγο χαλβὰ ποὺ σ' ἀρέσει.

— Σ' εὐχαριστῶ, Κανέλλα.

Ἐφαγε τὸ φαί του μηχανικά. Τὸ λαχεῖο ἔκαιγε σὰν δυνατὴ φωτιὰ ἐπάνω στὸ τραπέζι. Τὸ κοίταζε καὶ σκεφτόταν.

Ἐνα, δύο, ἓνα, πέντε, ἔξι, μηδέν. Σειρὰ τρίτη. Λὲς νὰ ἦταν ἓνα τυχερὸ λαχεῖο; Λὲς νὰ μὴ μοῦ τὸ ζητοῦσε κανεὶς; Τότε δὲν θὰ ἦταν δικό του; Ἀς ποῦμε λοιπὸν ὅτι δὲν τοῦ τὸ ζητοῦσε κανεὶς. Ἀς ποῦμε ὅτι ἦταν ὁ πρώτος ἀριθμὸς. Εἶχε ἀκούσει πῶς ὁ πρώτος ἀριθμὸς κέρδιζε πολλὰ, μὰ πάρα πολλὰ λεφτά. Τόσα πολλὰ ποὺ νὰ μπορῇς ν' ἀγοράσῃς πέντε - δέκα μπάλλες μονοκοπανιάς κι ἀθλητικὰ παπούτσια νὰ παίξῃς ὁμορφα καὶ καλὰ, χωρίς κίνδυνο νὰ σοῦ μαυρίξῃ τὸ νύχι ὁ Λεωνίδας. Ὁμως ὄχι. Ὁ Παναγῆς, ἔτσι ποὺ τὸ σκεφτόταν τ' ἀποφάσισε. Ἄν κέρδιζε μετὰ τὸ λαχεῖο - ποὺ δὲν θὰ τοῦ τὸ ζητοῦσε κανεὶς - πολλὰ λεφτά δὲν θ' ἀγόραζε παπούτσια καὶ μπάλλες. Θὰ πῆγαῖνε νὰ δῇ τὴ μάνια του καὶ τὸν πατέρα του στὴν ξενιτιά, κι ἂς ἦταν νὰ ταξιδεύῃ σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες - ὅπως λένε στὰ παραμῦθια - μετὰ τὸ πατῖνι, ἢ μετὰ τὴ βάρκα τους τὴ «Γεωργία», ποὺ ἔστειλε ἀχρηστὴ ἀπὸ τότε ποὺ ἔπαψε νὰ ψαρεύῃ ὁ παπούς. Βέβαια ἂν εἶχε λεφτά θὰ μπορούσε νὰ πᾶ καὶ μετὰ ἐλκώπτερο. Εἶχε δὲ σὲ μιά ταβάνια τὸ καλοκαίρι στὸν ὑπαίθριο κινηματογράφο, κάποιον ν' ἀνεβαίνῃ στὸ ἐλκώπτερο καὶ νὰ φτάνῃ στὸ ἄψο - σβῆς ἐκεῖ ποὺ ἤθελε. Θὰ ἔβαζε λοιπὸν τὸ ψάθινο καπέλο του γιὰ νὰ μὴν τὸν καίῃ ὁ ἥλιος, τὸ κυριακάτικο μακρὺ παντελόνι του, καὶ νούργια παπούτσια καὶ θὰ ξεκινούσε. Τὸ ἐλκώπτερο θὰ σήκωνε ἓνα σύννεφο σκόνι καὶ δυνατὴ βουή καὶ θὰ ὑψωνόταν πάνω ἀπὸ τὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ. Τὰ παιδιά θὰ χειροκροτοῦσαν. Κ' ἐνῶ μέχρι τώρα ἔβλεπε τὸν πλάτανο σὰν γίγαντα, πάνω ἀπὸ τὸ ἐλκώπτερο θὰ τὸν ἔβλεπε σὰν νάνο. Θὰ παρακαλοῦσε τὸν πιλότο νὰ τὸν περνᾷ πάνω ἀπὸ λίμνες καὶ ποτάμια γιὰ νὰ βλέπῃ ζωγραφιστὴ τὴ γῆ, ὅπως στὸ χάρτη τοῦ σχολεῖο. Κάποτε θὰ ἔφθαναν στὴν ἀγνωστὴ μεγάλη πολιτεία μετὰ τερὰστια σπῆτια καὶ τὰ ἀκόμα πιὸ τεράστια ξενοδοχεῖα. Σ' ἓνα τέτοιο ξενοδοχεῖο δούλευε ἡ μητέρα του μετὰ τὸν κουβερνάντ. Ὁ Παναγῆς γιὰ μιά καλύτερη ζωὴ. Θὰ σταματοῦσε στὴν κεντρικὴ πλατεία, ποὺ δὲν θὰ εἶχε ὅμως οὔτε πλάτανο, οὔτε πηγὴ. Ἐτσι ὀλιβερός, τοῦ εἶχε γράψῃ ὁ πατέρας του, εἶναι οἱ πλατείες τῶν μεγάλων πόλεων. Κι ἂν ἔφτανε νύχτα; Πῶς θὰ ἔβρισκε τὸ δρόμο; Μὰ θὰ κατέβαινε ἀπὸ τὸ ἐλκώπτερο καὶ θὰ ἔβαζε τὸ ψάθινο καπέλο, γιατί τί νὰ σοῦ κάνῃ τὸ ψάθινο καπέλλο μέσα στὴ νύχτα, καὶ ὕστερα... Δὲν θὰ ἔφερε ποὺ νὰ πᾶν μέσα στὴ σιωπὴ καὶ στὸ σκοτάδι, ἀλλὰ - βρὲ ἀδερφέ - τὸ στόμα γιατί τὸ εἶχε; Μόνο γιὰ νὰ φωνάζῃ στὰ μάτς καὶ στὰ πρόβατα, ὅταν πῆγαῖνε παρὰ μετὰ τὸν φίλο του τὸν τσοπάνο νὰ βοσκῇ - σουν; Θὰ φώναζε δυνατὰ μέσα στὴ νύχτα:

— Μαμά! Μπαμπάά! Ἐνα παράθυρο θ' ἀνοίγῃ κ' ἓνα ξαφνικὸ δυνατό φῶς θὰ γέμιζε τὸν τόπο. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ φῶς θὰ ἦταν ἡ μητέρα του, ὁμορφὴ καὶ γλυκεῖα μ' ἀνοιχτὰ τὰ χέρια. Ἰσως βέβαια νὰ ἦταν γύρω γύρω κι ἄλλος κόσμος, περίεργος, μὲ ὅλοι ὁ ἔσταναν ἀκίνητοι, μαρμαρωμένοι, σὰν ἀγάλματα νὰ τοὺς βλέπουν ν' ἀγκαλιάζονται...

Ναί! Ἀλλὰ τὸ λαχεῖο δὲν ἦταν δικό του... Κ' ἐκεῖ ἐπάνω τὸν πῆρε στὰ φτερά του ἓνα ἐλαφρόν, γλυκὺ ὕπνος, ὁ ὕπνος ποὺ παίρνει τὰ παιδιά ὅταν ἔχουν πολὺ ὄνειρεντῇ.

Τ' ἀπομεινόμερο τῆς Κυριακῆς ὁ Παναγῆς κατέβηκε καὶ πάλι στὴ θάλασσα γιὰ νὰ κουβεντιάσῃ μαζί της. Βρισκόταν στὴ θέσι της ἡ «Γεωργία», ἡ βάρκα. Ἐβγαλε τὰ πέλδρα τοῦ καὶ πλατσούρισε τὰ πόδια του μέσα στὰ νερά. Στὴν τσέπη τοῦ βρισκόταν τὸ λαχεῖο, τὸ ἓνα, δύο, ἓνα, πέντε, ἔξι, μηδέν, σειρὰ τρίτη. Ὁ δάσκαλος τοῦ εἶπε νὰ τὸ κρατήσῃ μέχρι νὰ δοῦν τί θ' ἀπογίνῃ. Καθὼς ἀγνάντευε ἀπέναντι τὸ νησάκι, κ' ἔλεγε νὰ πᾶν καμμιὰ φορὰ ὡς ἐκεῖ μετὰ τὴ βάρκουλὰ γιὰ νὰ τὴν ξεμουδιάσῃ, ἐνοίωσε νὰ στέκεται δίπλα τοῦ κάποιος. Ἦταν ὁ εὐγενικός κύριος - ὁ «διατητῆς» ποὺ ἐρχόταν τακτικά ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἐκδρομὲς στὸ χωριό του. Ἐλεγε πῶς τὸ εἶχε ἀγαπήσει. Ἐχῶσε τὸ δάχτυλό του μέσα στὰ μαλλιά του καὶ τοῦ εἶπε μελαγχολικά.

— Δὲν θὰ παίξετε σήμερα ποδόσφαιρο; Τοῦ Παναγῆ τοῦ ἔφερε πολὺ τὸ χᾶδι καὶ παρακαλοῦσε μέσα του νὰ τοῦ δώσῃ ὁ κύριος καὶ μιά μικρὴ σβερκιά. Καί, ὦ θαῦμα! ὁ κύριος «διατητῆς» τὸν κτύπησε προστατευτικὰ στὸ σβέρκο.

— Παναγῆ, εἶμαι πολὺ ἄτυχος, εἶπε στὸ παιδί κοιτάζοντας πέρα μακριὰ τὴν ἀπέραντη θάλασσα.

Ὁ Παναγῆς κοίταζε τὰ παπούτσια τοῦ κυρίου καὶ ρώτησε ἀπορημένος:

— Μὰ γιατί; Τὰ παπούτσια σας εἶναι ὀλοκαίνουργια.

— Μόνο ὅποιος ἔχει τρύπια παπούτσια εἶναι ἄτυχος; χαμογέλασε ὁ κύριος. Τότε πῶς θὰ ἔλεγε ἐσὺ κάποιον ποὺ κέρδισε τὸν πρώτο ἀριθμὸ τοῦ λαχεῖο καὶ ἔχασε τὸ λαχεῖο;

— Πολύ, πολὺ ἄτυχος! εἶπε σοβαρὰ τὸ παιδί.

— Ἐ, λοιπὸν, εἶμαι ἓνας, πολὺ, πολὺ ἄτυχος ἄνθρωπος!

— Χάσατε τὸ λαχεῖο σας; ἀναπήδησε ὁ Παναγῆς.

— Κέρδισα στὴ χτεσινὴ κλήρωσι πεντακόσιες χιλιάδες δραχμές. Τὸ ἄκουσα πρὶν ἀπὸ δύο ὥρες στίς εἰδήσεις, στὸ ραδιόφωνο. Ἦμουν αὖτις ὅτι εἶχα τὸ λαχεῖο στὴν τσέπη μου. Ἐψάξα, ἔψαξα, ἀλλὰ δὲν τὸ βρῆκα. Φαίνεται ὅτι κάποιος μοῦ ἔπρεπε κι ἄντε νὰ τὸ βρῆς.

Τὸ παιδί δὲν κρατιόταν ἄλλο.

— Τί νοῦμερο εἶχε; ρώτησε ἀλαφιασμένο.

— 121.560. Σειρὰ τρίτη.

— Γιὰ ξαναπέστε το, σὰς παρακαλῶ, ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ ἔναν ἑαυτὸν τοὺς ἀριθμούς. Στὸ σχολεῖο μάθαμε νὰ κάνουμε πράξεις μέχρι τὸ χῖλια, καὶ δυσκολεύομαι λιγάκι.

— Ἐνα, δύο, ἓνα, πέντε, ἔξι, μηδέν, ἐπανέλαβε ἀργὰ ὁ κύριος «διατητῆς», ἀλλὰ τοῦτῃ τῇ φορὰ μετὰ ἀγωνία. Γιατί ρωτᾷς;

Ὁ Παναγῆς βγήκε ἀπὸ τὸ νερό, πήδηξε στὸ λαμὸ τοῦ ψηλοῦ κυρίου καὶ μετὰ βρεμμένα τοῦ πόδια τοῦ ἔλεωσε τὸ παντελόνι.

— Δὲν εἶστε πολὺ πολὺ ἄτυχος, κύριε διατητῆ! Εἴσατε πολὺ πολὺ τυχερός. Γιατί τὸ λαχεῖο σας τὸ ἔχω ἐγώ. Νάτο! Μοῦ τὸ ἔφερε ὁ ἀνεμὸς μπροστὰ στὴν πόρτα μου. Τὸ βρῆκα γαντζωμένο μέσα στὰ φύλλα τῆς βιγκόνιας.

— Εὐλογημένη βιγκόνια, φώναξε καταχαρούμενος ὁ ἄνθρωπος. Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δίνῃ ἄνθη ὅλη τὴ χρονιά.

Εἶχε πραινσίσει ὅμως σὰν τὸ φύλλο τῆς ἐλιάς. Τὰ γόνάτα του λύγισαν καὶ κάθισε στὸ πεζούλι γιὰ νὰ μὴν πέσῃ.

— Παναγῆ, παιδί μου, εἶπε ἀνασαιώντας βαριά, αὐτὸ ἦταν τὸ καλύτερο γκόλ ποὺ ἔβαλες μέχρι τώρα.

— Ναί, ἀλλὰ θὰ μοῦ χαρίσετε μιά μπάλλα, μιά μπάλλα ποδοσφαιρικὴ; ρώτησε μετὰ ἀφελεία τὸ παιδί.

— Μόνο μιά; Ὅσες θέλεις!

— Θὰ μοῦ πάρετε καὶ ἀθλητικὰ παπούτσια, γιὰ νὰ μὴ μοῦ μαυρίξῃ τὸ νύχι ὁ Λεωνίδας;

— Φυσικά! Ἀλλωστε ἀπὸ τὰ κέρδη μου οἱ πενήντα χιλιάδες εἶναι δικές σου, ἐπειδὴ μοῦ βρῆκες καὶ μοῦ φύλαξες τὸ λαχεῖο μου.

— Σοβαρὰ; ἔκανε ὁ Παναγῆς καὶ μετὰ τῆς σειρὰς τοῦ πραινσίσει σὰν τὸ φύλλο τῆς ἐλιάς καὶ λύγισαν τὰ γόνάτα του. Καὶ μετὰ φτάνουν, κύριε, πενήντα χιλιάδες νὰ πᾶν μετὰ τὸ ἐλκώπτερο στὴ μαμά μου;

— Φαντάζομαι νὰ φτάνουν καὶ νὰ περαιοῦνται, εἶπε σοβαρὰ ὁ κύριος.

— Γιούπι, φώναξε τὸ παιδί καὶ βούτηξε μετὰ τὰ ρούχα στὴ θάλασσα!

*

Τὸ ἀπόγευμα, στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ μετὰ τὸν γέρικο πλάτανο, δόθηκε ἓνα μάτς, σὲ τόνο πανηγυρικό. Ἀντίπαλοι ὁμάδες, τὰ χωριὰ-τόπαιδα καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκδρομείς. Ὅλο τὸ χωριὸ εἶχε μαθεῖ τὴν ἱστορία μετὰ τὸ λαχεῖο καὶ μόνο ποὺ δὲν εἶχε σημαϊοστολιστῇ. Κάθε φορὰ ποὺ ὁ Παναγῆς ἔκανε κατεβασιά στὸ ἀντίπαλο τέρμα, ὁ τσοπάνος ὁ φίλος τοῦ σφύριζε θριαμβευτικὰ μετὰ τὰ δύο δάχτυλα στὸ στόμα. Κ' οἱ θαμώνες τοῦ καφετεῖο ἀπὸ τίς καρέκλες χτυποῦσαν παλαμάκια.

Ἡ πηγὴ κελάρυζε, οἱ τσίχλες πηδοῦσαν ξετρελλαμένες στὰ κλαδιά τοῦ αἰωνόβιου δέντρου κ' ἡ θάλασσα τινάζονταν μετὰ πηδήματα, μέχρι τὸ πεζούλι γιὰ νὰ δῇ τὸ μάτς. Μέσα στὸ θόρυβο καὶ τίς φωνὲς κανέναν δὲν πρόσεξε ἓνα παλιὸ ταξί ποὺ φρενάρισε μπροστὰ στὸ μῶλο. Μιά λεπτὴ γυναίκα βγήκε ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα, πλήρωσε τὸν ταξιδιῇ καὶ μετὰ τὴν παλιά της βαλίτσα στὸ χέρι, κοίταξε τὴν μικρὴ βάρκα - τὴ «Γεωργία» - ποὺ σκαμπανεβάζε τὰ ἤρεμα νερά. Τὸ βλέμμα της ὑγράνθηκε γιὰ λίγο, μὰ σκούπισε τὰ μάτια της καὶ γύρισε πρὸς τὴν πλατεία. Μιά ἰαχὴ τὴν σταμάτησε.

— Γκόλ! Γκόλ!

Κι ἀμέσως κατὶ κραυγὲς ρυθμικές!

— Νὰ - μᾶς - ζῆ - θες, Πα - να - γῆ!

Ἡ γυναίκα φιθύρισε τὸ ὄνομα: Παναγῆ! Διστακτικὰ κι ἀπορημένη προχώρησε. Ὁ ἀέρας τῆς πῆρε τὸ μαντίλι, ἔσκυψε νὰ τὸ σηκώσῃ, τὰ καστὰνὰ της μαλλιά κῆλθηκαν στοὺς ὤμους της. Κι ὅπως ἔκανε νὰ ξαναβάλῃ τὸ μαντίλι στὰ μαλλιά, ἓνα παιδί τινάχτηκε σὰν ἐλατήριο ἀπὸ τὴν πλατεία, χίμηξε καὶ γαντζώθηκε στὴν ἀγκυλιά της, ὅπως γαντζώ-νεται ἡ πεταλίδα ἐπάνω στὰ βράχια. Μετὰ κλειστὰ μάτια, χωρίς νὰ μιλά, χωρίς ν' ἀκούῃ! Ἐτρεξάν κι οἱ ἄλλοι, περιέργοι, μὰ δὲν μπόρεσαν νὰ προσεγγίσουν. Γιατί ἀπὸ κείνο τὸ σφιχταγκυλιάσματος ἔβγαῖνε τόσο φῶς, ἦταν κι ὁ ἥλιος ἀπὸ πίσω, ποὺ τοὺς θάμπωνε τὰ μάτια. Ἀκίνητοι, μαρμαρωμένοι σὰν ἀγάλματα ὁ δάσκαλος, ὁ παπάς, ὁ διατητῆς, ὁ τσοπάνος, οἱ φίλοι, κοίταζαν. Ὁ δάσκαλος κάποια στιγμή ἔλυσε τὴ σιωπὴ.

— Γρήγορα ἔρθατε, κυρία Γεωργία. Πότε πῆρατε τὸ γράμμα μου;

— Τὸ παιδί ἦταν μόνο του, εἶπε λακωνικά ἐκείνη, σὰν νὰ δινε ὅλες τίς ἐξηγήσεις ποὺ περιέμεναν οἱ ἄλλοι.

— Ἐἴ, Παναγῆ, εἶπε ὁ διατητῆς συγκινημένος, δὲν θ' ἀποτελειώσουμε τὸν ἄγωνά;

— Ὅχι! ἔγνεψε, μετὰ κλειστὰ πάντα μάτια, τὸ παιδί. Ὅχι!

— Γιατί; ρώτησε πειραχτικὰ ἐκεῖνος. Ἐμεῖς θέλουμε νὰ σᾶς ἱσοφαρίσουμε!

Ὁ Παναγῆς μετὰ τὸ δάχτυλο ἔδειξε τὴ μάνια του, σὰν νὰ ἔλεγε: «γιὰ τέτοια εἴμαστε τώρα;» Ὁ διατητῆς ἀπομάκρυνε τὰ παιδιά λέγοντας:

— Σήμερα τοῦ Παναγῆ τοῦ ἔπρεπε ὁ πρώτος ἀριθμὸς τοῦ λαχεῖο!

— Ναί! ἔγνεψε ὁ Παναγῆς κι ἄνοιξε γιὰ πρώτη φορὰ τὰ μάτια του.

Κι ἄρχισε νὰ μιλά γρήγορα σὰν καταρράκτη, νὰ τὰ λῆ ὅλα μαζί...

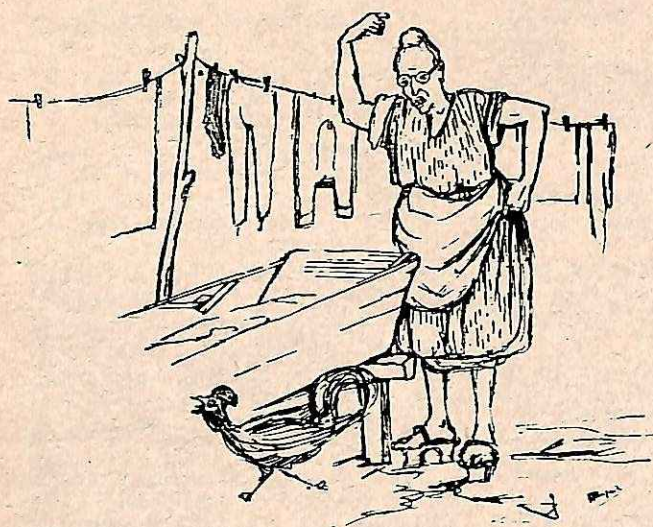
— Καὶ ἄκου, μάνια... Ἡ σκεπὴ μπά-ζει νερά, ἡ βάρκα μας θέλει μπογιατίσιμα, τίς ἐλιές κανέναν δὲν τίς νοιάστηκε φέτος, καὶ ξέρεις... ἔβαλα ἓνα γκόλ, τοὺς ἔκανα σκόνι, καὶ ὁ κύριος θὰ μοῦ πάρῃ ἀθλητικὰ παπούτσια. Ἀ! ναί! καὶ μιά μπάλλα ποδοσφαιρικὴ... Ὁ δάσκαλος λέει πῶς εἶμαι πολὺ καλὸς καὶ θὰ μοῦ βάλῃ δέκα καὶ νὰ δῆς μαμά, ἐγτές, στὰ φύλλα τῆς βιγκόνιας γαντζώθηκε ἓνα λαχεῖο...

Ἡ μάνια τοῦ δὲν καταλάβαινε καὶ σπουδαῖα πράγματα, μὰ ἦταν τόσο γλυκεῖα ἡ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ της, τόσο γλυκεῖα!...

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΑ...

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 4)

λέτη τῶν ἐξετάσεων. Εἶναι ἄλλωστε τόσο ὥραῖο νὰ μαθαίνῃ κανεὶς καινούργια πράγματα. Κ' ἔπειτα, μετὰ τὸ καλὸ, χὸπ τίς βαλιτσούλες μας, τὰ εὐχάριστα βιβλία μας γιὰ τὸ καλοκαιρινὸ διάβασμα, καὶ δρόμο γιὰ τοὺς σταθμούς τῶν τραίνων, γιὰ τὰ λιμάνια, γιὰ τὰ ἀεροδρόμια, γιὰ τοὺς μεγάλους αὐτοκινητόδρομους ποὺ διασχίζουν τὴν Ἑλλάδα μας καὶ μᾶς πηγαίνουν ἄνετα καὶ γρήγορα ὅ

ΣΠ. ΜΕΛΑ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥΛΗ

«Η γιαγιά έτινάχθη επάνω.

— Μπά, τροσούμάρ μου!...

Αι ρυτίδες, που κατεβαίνουν από τα περύγια της μύτης προς τὸ σαγόνι, διεστάλθισαν έκπληκτικῶς εἰς τὰ βαθιά της γαλάζια μάτια, πίσω ἀπὸ τὰ γυαλιά τῶν αὐτιῶν, ἐξωγραφίσθη ἀνησυχία ἡ πλάκα τὸ σαπουνὶ τῆς ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια, ἐπέταξε τὸ ρούχο ποῦτριβε στὴ σκάφη, κ' ἐβγήκεν ὡς ἀνεμὸς ἀπὸ τὴν πόρτα. Ὁ κόκορος τῆς αὐλῆς, μὲ τὸ λεῖρι πίπτον κουτσαβάκικα, ὡς φέσι ἀσίκη εὐζώνου καὶ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κροῖσου εἰς τὴν οὐράν, ἐφαντάσθη ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ αἰωνίου ζητήματος τῶν ἀκαθαρσιῶν του κ' ἐτράπη πάλιν εἰς φυγὴν, μὲ κραυγὴν κινδύνου: Κότ-κότ-κότ-κότ!...

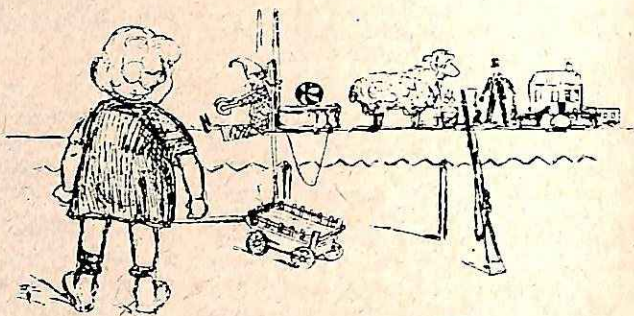
Καθαρὰ παρεξήγησις. Δὲν ἐπρόκειτο τώρα περὶ αὐτοῦ. Ἡ γιαγιά εἶχε ρίξει πρῶτα τὴ ματιά της εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἰσογειοῦ κατοικίας, ὅπου φιγουράρει ὁ παλαιὸς κομὸς, ἡ λάμπα μὲ τὸ θαμβὸ ἀμπαζούρ, τὴ φουρκέτα καὶ τὸ χάρτινο τριαντάφυλλο (δὲν τὴν ἀνάβουν ποτέ, εἶναι ὡς κάτι ἀπιστύτως πολὺτιμον· γιατί τὴν ἔχουν;) ἔκοιταξε τὴν θέσιν, ὅπου ἔπαιζε ὁ μικρὸς περὶ ὀλίγου, κὶ ὅταν ἐβγαίνειν, ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς μάντρας, ἐφώναξε:

— Τὸ παιδί!

Τὰ πάντα ἦσαν πράγματι ἐν τάξει, κάτω ἀπὸ τὴ μικρὴ γαζία: Τὰ περίεργα χωματένια κάστρα, τὰ παλαιὰ τενεκεδένια κουτιά σαρδελῶν, μὴ κουβαρίστρα καὶ μάλιστα ἓνα μικρὸ στεφάνι ἀπὸ βαρέλι. Ὁ Λάκης ὅμως, ὁ τοσοδούλης, ὁ μπόμπιρας, μὲ τὴ μεγάλη ξανθὴ κεφαλή, τὴν πλατσουδερὴ μύτη καὶ τὰ ἐξυπνα μάτια, εἶχεν ἐξαφανισθῇ. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά. Ὁ διαβολάκος αὐτός, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ ἀρχισε νὰ περπατῇ, κατελήφθη κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ παραφροσύνην τῶν κάτω ἀκρων. Φεύγει ὡς ὁ Βερλαίν, μὲ διαθέσεις νὰ φθάσῃ περὶ μέχρι Βιέννης. Ἡ συνοικία στέλνει ὁπισθὲν τοῦ ὀλοκληρὸν καταδικαστικὸν ἀπόσπασμα. Τῆς δὲ γιαγιάς, τῆς καμμένης, τῆς πηγαίνει τὸ στόμα ἐκάστοτε σὸ αὐτί. Διότι στὸν κόσμον δὲν ἔχει ἄλλον ἀπ' αὐτὴν τὸ παιδάκι. Καὶ ὁ Λάκης ὁμοίως: Δὲν ἔχει ἄλλον ἀπ' αὐτὴν. Ἡ μητέρα του, κόρη τῆς γριάς, ἀπέθανεν, ἐνῶ ἀκριβῶς τὸν κατεσκεύαζεν, ὁ πατέρας του ἔπεσαν εἰς τὴν μάχην. Καὶ ὁ μικρὸς δὲν ἔχει ἄλλα χέρια νὰ τὸν χαϊδέψουν, ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀδύνατα καὶ ὀστεῶδη, τὰ ὁποῖα ὅλη τὴν ἡμέρα ξενοπλένουν γιὰ νὰ τὸν θρέψουν. Ἡ γιαγιά τοῦ χρησιμεύει ὡς πατέρας ὅχι μόνον ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔνοιαν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἄλλην:

«Ὅτι τῆς τραβᾷ τὰ μουστάκια (διότι ἔχει). Μὲ μίαν λέξιν τὸν λατρεῖ, μὲ τὴν τρυφερότητα ἐκείνην τῆς ζωῆς ποὺ σβήνει πρὸς τὴν ἄλλην ποὺ μόλις βλαστάνει. Ἀν' ὁ βίος της δὲν εἶναι μαῦρος ὡς κατράμι, τὸ χρεωστῇ σ' αὐτόν. Ἐνα χαμόγελο, ἓνα λογάκι δικό του καὶ ξεχνᾷ ὅλα τὰ πάθη της: Τὴν κόρη ποῦχασε, τὸ γαμπρό της, τὸν ἄντρα της, τοὺς ἀφορήτους κόπους τοῦ καθημερινοῦ τῆς ἀγῶνος. Τὸν πλένει, τὸν κτενίζει, τὸν ταΐζει, τὸν ντύνει «σὺν πριγκηπόπουλου», τὸν χορεύει, τὸν τραγουδάει. Ὅλα γίνονται θωπεῖα περὶ τοῦ.

Καὶ αὐτὸς ὁ ἄθλιος, φεύγει! Μὰ γιατί; Τί τὸν πιάνει; ... Ἔρω κ' ἐγώ; Φαντασία: Πίσω ἀπὸ τὴ μάντρα, μὲ τὴ σκάφη καὶ τὶς αἰώνιες σαπουνάδες, εἶναι ὁ μέγας, ὁ ἀχανὴς κόσμος. Διατρεῖτε τὰς ἀναμνήσεις τῶν παιδικῶν σας χρόνων; Ἐνθυμεῖσθε τί κολοσσιστὶον πρᾶγμα σὰς ἐφαίνετο καὶ τὸ τελευταῖο παλιοσοκάκι; Καὶ τί ἐκπλήξεις, τί θελκτικά, τί νέα καὶ ἀγνωστα πρᾶγματα! ... Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ μικρὸς ἐπρόβαλε τὴν κεφαλὰ του ἀπὸ τὴν μεγάλην αὐλόπορταν εἰς τὸν δρόμον, δὲν ἔχει μαζεμούς. Κατελήφθη ἀπὸ τὸν ἀποδημητικὸν πόθον τοῦ Μάρκου Πόλο καὶ τοῦ Βάσκου δὲ Γάμα. Ἐννοεῖ νὰ μεταναστεύῃ. Ἐχει τὸ αἶσθημα δεσμώτου, καταδικου, ὁ ὁποῖος ἄλλην σκέψιν δὲν ἔχει ἀπὸ αὐτὴν: Νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τῆς φρουρᾶς γιὰ νὰ δραπέτευσθ. Ἀρ-

Σχέδια Π. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

κεῖ νὰ λησμονηθῇ γιὰ μιά στιγμὴν ἡ γιαγιά, ἐκεῖ ποὺ ἀνεβοκατεβάζει ρυθμικῶς τοὺς ὤμους ἐπάνω στὴ σκάφη, καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ συλλογίζεται τὰ περασμένα, τὸ μακαρίτη μὲ τὶς μπότες, τὸ καμτσίκι, τὰ μεθύσια, τὸν ἀραμπῆ ποὺ «τοὺς τὸν ἔκαναν κατὰσκεσι», τὸ σπιτάκι ποὺ «ἀποθήκεψαν» κ' ὕστερα τὸ πούλησαν, γιὰ νὰ βρῇ ὁ Λάκης καιρὸ - φράστ!... νὰ τὸ στρίψῃ.

Τὴν μιά φορά τὸν ἔπιασαν πέντε δρόμους παρακάτω, ἐν μέσῳ παρέας ἐκ μικροσκοπικῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔκαναν ἄλογο. Τὰ ὀπίσθια του δεινῶς ἐκακοποιήθησαν τότε ἀπὸ τὴν γιαγιά. Ἀλλὰ δὲν εἶχαν σβῆσει ἀκόμα τὰ τοιμήματα, καὶ ὁ φίλος ἔδευτέρωσεν. Αὐτὴ τὴ φορά εἶχεν ἀγκυροβολήσῃ ἐνῶπιον ἐνὸς ταβλᾶ μὲ παστῆλι. Τὰ τρυφερά του μέλη ἐγνώρισαν τώρα τὰ κινήματα τῆς καρφίτσας. Δὲ βαριέσθη! Οὐδεὶς ἦρως τοῦ Μοντεπαῖν ἔχει δραπέτευσθ τοσάκις. Ἀλλ' αὐτὴ τὴν τελευταία, μοῦ φαίνεται ἀπόδρασις κάπως δικαιολογημένη. Ἐκεῖ κάτω, στὸν ἄλλο δρόμο, στὸ χαρτοπαιλεῖον τί πράγματα, σὰς παρακαλῶ! Μιά φούσκα τόσο μεγάλη, πιὸ μεγάλη κὶ ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Λάκη, γυαλιστερὴ καὶ πράσινη, γεμάτη ποῖος ξέρε με τί: καραγκιοζάκια ποὺ κάνουν τοῦμπες, ἀλογάκια, σιδηροδρόμοι, σάλπιγγες, τούμπανα, στρατιωτάκια κὶ ἓνας φασουλῆς ποὺ κλείνει τὰ χέρια του καὶ κτυπάει δυὸ τενεκεδάκια. Κὶ αὐτόν, τὸ Λάκη, ὁ ὁποῖος τὰ εἶδε ἀντίπροχθες ποὺ περᾶσαν μὲ τὴ γιαγιά, δὲν τὸν ἀφήνουν νὰ κἀνὴ βῆμα! Δὲν τὸν ἀφήνουν οὔτε νὰ τὰ ἰδῇ! Τὸ σκάς ἡ δὲν τὸ σκάς!

Ὁ φουκαρὸς συνελήφθη, ἐνῶ ἐχάλεν ἐμπρὸς εἰς αὐτὸ τὰ ἐξίσια πρᾶγματα. Πρὶν βάλουν χερί ἐπάνω του, ἀρχισεν νὰ κλαίῃ σπαρακτικῶτα. Ἰκέτευε τὴ γιαγιά του νὰ τοῦ τ' ἀγοράσῃ ὅλα: Τὸν ἀπήγαγεν ἐν σιωπῇ, ἐνῶ αὐτὸς κλωτσούσε τὸν ἀέρα. Τὰ μάγουλά του καὶ ἡ πλατσουδερὴ τῆς μυτίτσας ἐμούσκευσαν στὰ δάκρυα. Ὁ προὔπολογισμός της γριάς δὲν ἀντέχει δυστυχῶς εἰς τὰς πολυτελείας αὐτάς. Ἀλλ' ὥστε δὲν ἔχει ἀκόμη πληρωθῇ, αὐτὴ τὴν τελευταία πλύσι! Σὰς παρακαλῶ, ἂν συναντήσετε μεθαύριο, στὸ χερί της, αὐτὸν τὸν ὄρφανόλη, στὸ μεγάλο δρόμο μὲ τὰ παιγνίδια, πάρτε του ἓνα φασουλῆ — ἓνα μεγάλο φασουλῆ ποὺ νὰ κλείνῃ τὰ χέρια. Γιατί φοβοῦμαι πολὺ, ὅτι θὰ δώσῃ γι' αὐτόν ἡ γριουλά τὸς κόπους μῆς ὀλοκληρὸν μαρτυρικῆς ἐβδομάδος.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Πασχαλινὰ ἔδιμα καὶ τραγούδια

Τὸν καιρὸ τῆς Τουρκοκρατίας οἱ σκλαβωμένοι Ἕλληνες εἶχαν κατορθώσει νὰ πετύχουν ἀπὸ τοὺς δυνάστες ὠρισμένα προνόμια σχετικὰ μὲ τὰ θρησκευτικὰ τους καθήκοντα. Ἐνα ἀπ' αὐτὰ ἦταν κ' ἡ ἄδεια νὰ ἐκδηλώνουν μὲ πυροβολισμοὺς τὴ χαρὰ τους γιὰ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Κ' ἐνῶ βασιλεὺς τρομοκρατία στὶς πόλεις καὶ στὰ χωριά κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ χρόνου καὶ κανεὶς δὲν τολμῶσε νὰ ὀπλοφορήσῃ, τὸ Πάσχα οἱ ραγιάδες, ἐφοδιασμένοι μὲ κουμπουρία ἢ καριοφύλια, ξεσποῦσαν τὸν καημὸ τους ρίχνοντας σμπάρα.

Παλαιὸς χρονικογράφος σημειώνει πῶς τὴν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς, ἀρχικά, κὶ ἀργότερα ἀπὸ τὴς Μεγάλῃ Παρασκευῇ ὡς τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, στὶς αὐλὲς τῶν ἐκκλησιῶν, στὰ σοκάκια ποὺ συχνάζονταν ἀποκλειστικὰ ἀπὸ Ἕλληνες, ἀκόμα καὶ στὰ σπίτια, χαλοῦσε ὁ κόσμος ἀπὸ τοὺς κρότους. Καίγεται, τὸ πελεκούδι! Φυσικὰ τὰ κίνητρα δὲν ἦταν μόνον ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς, τὸ ξεχείλισμα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ γιὰ τὸ μεγάλο θαῦμα, ἡ χαρὰ γιὰ τὴ διπλὴ ἀνάστασι, τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου δηλαδὴ καὶ τὴν ἄλλην ποὺ συντελεῖται τὴν ἀνοιξί, τὴν ἀνάστασι τῆς φύσεως. Ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τοὺς σκλαβωμένους προγόνους μας νὰ πυροβολοῦν ἦταν τὸ πάθος γιὰ τὴ λευτερίαν. Οἱ φλόγες καὶ οἱ κρότοι ἐθέρμαιναν τὶς ἐλπίδες τους κ' ἔδιναν γιὰ λίγες στιγμὲς ὑπόστασι στὰ μυστικὰ τους ὀνειρά.

Τὸ ἔθιμο τῶν πυροβολισμῶν εἶναι παλαιό. Ἀναφέρονται πανάρχαιες παρόμοιες συνήθειες. Λαοὶ πρῶτονι καταφεύγαν στοὺς κρότους ὅταν θέλανε νὰ ἑορκίσουν τὰ κακὰ πνεύματα, ποὺ, καθὼς ἐπίστευαν, ἔκαναν ν' ἀρρωσταίνουν οἱ ἀνθρώποι, νὰ δεκατίζωνται τὰ ζῶα, νὰ καταστρέφονται οἱ σοδεῖες, νὰ σπαράζωνται ἀπὸ ἄγρια θηρία τὰ κοπάδια τους.

Ἀλλὰ καὶ στὴ γέννησι τῶν παιδιῶν, στὰ βαπτίσια, στοὺς γάμους καὶ στοὺς θανάτους χτυποῦσαν λιθάρια ἢ ξύλα καὶ μετὰ τὴν ἐφεύρεσι τῆς πυρίτιδος ἐρρίχναν πυροβολισμοὺς γιὰ νὰ φοβίσουν τὰ δαιμόνια καὶ νὰ πᾶνε ὅλα καλὰ, ἢ, σὲ περιπτώσι θανάτου, νὰ μὴ βρῇ ἄλλο κακὸ τίς φαμίλιες. Σὲ μερικὰ μέρη ταυτόχρονα μὲ τοὺς κρότους βαροῦσαν μεταλλινες πλάκες ἢ σιμάντρα γιὰ νὰ μετρώσουν οἱ θόρυβοι καὶ νὰ γροικίσουν καλύτερα τὰ ξόρκια τὰ ὄργανα τοῦ ἐωσφόρου.

Ἀπὸ ἀφηγήσεις ταξιδιωτῶν καὶ σημειώματα ἱστορικῶν συγγραφέων ξέρουμε πῶς οἱ Γερμανοὶ τοῦ παλιοῦ καιροῦ συνήθιζαν νὰ πυροβολοῦν τὰ Χριστούγεννα, τὴν Πρωτοχρονιά, τὴν Λαμπρῇ,

καθὼς καὶ πολλὲς ἄλλες γιορτερὲς μέρες, τ' Ἀγιαννίου αἰφνης. Ξέρουμε ἐπίσης ὅτι τὸ Φεβρουάριο στὴν Παλαιστίνη χτυποῦσαν συνεχῶς οἱ καμπάνες καὶ πέφτανε πυροβολισμοί, γιατί ὁ λαὸς θεωροῦσε γρουσουζικο τὸν μῆνα αὐτόν κ' ἤθελε νὰ προλάβῃ κάθε δυσάρεστο ποὺ μπορούσε ν' ἀφήσῃ στὸ πέρασμά του.

Ὁ περιηγητὴς Λούντβιχ Ρός, ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸ Καστελλόριζο πρὶν ἀπὸ ἐνάμισιν περίπου αἰῶνα, ἔχει γράψῃ πῶς σὲ μίαν ἐκλειψὶ σελήνης εἶδε μὲς στὴ βαθεῖα νύχτα ἐξαλλους ἀνθρώπους νὰ τρέχουν ξεφονιάζοντας ἀπελπιστικὰ καὶ νὰ ρίχνουν κατὰ τὸ μέρος τοῦ χαμένου φεγγαριοῦ. Πίστευαν ὅτι ἔτσι ἐξουδετέρωναν τὰ κακὰ στοιχεῖα. Κάτι παρόμοιο ἀναφέρει ἓνας ἄλλος, ποὺ εἶχε ἐπισκεφθῇ τὴν Ἰταλία.

Ὁ ἀλχημίστης ἀκαδημαϊκὸς Κ. Ρωμαιοῦς ἀναφέρει ὅτι παλαιὰ συνήθιζαν στὴν Ἀρχαδίαν νὰ ρίχνουν τουφεκιὲς ψηλὰ ἀπὸ χαρὰ, ἐνῶ στοὺς θανάτους ἐρρίχναν τουφεκιὲς χάμου στὴ γῆ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἑορκίσουν τὰ δαίμονα πνεύματα τοῦ κατὰ κόσμου. Στὴν Καππαδοκίαν συνήθιζαν νὰ πυροβολοῦν τρεῖς φορές τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιάς.

Ἀνάμεσα στ' ἀπειρα πασχαλινὰ ἔδιμα τοῦ λαοῦ μας εἶναι καὶ μερικὰ ἀξιοσημεῖα, ποὺ δὲν κρῖνω ἀσκοπο νὰ τ' ἀναφέρω. Ὅλοι μας καὶ ξέρουμε γιὰ τὴ συνήθεια ποὺ εἶχαν ἄλλοτε τὰ παιδιά, ἀκόμη καὶ μερικοὶ μεγάλοι, νὰ φτιάνουν ὁμοιώματα τοῦ Ἰοῦδα, νὰ τὰ γεμίζουν μὲ ἄχυρα ἢ πίτουρα καὶ πυροτεχνήματα καὶ νὰ τὰ καίνε μόλις ὁ παπὰς ἀρχίσει τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη». Πολλοὶ λίγοι ὅμως θὰ ἔτuche νὰ μάθουν ὅτι οἱ Ζακυνθινὲς νοικοκυρὲς τὸν καιρὸ τῆς Ἐνετοκρατίας, μόλις ἀκούγαν τὶς καμπάνες νὰ πανηγυρίζουν τὴν πρώτη Ἀνάστασι ἀνοίγαν τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν καὶ πετοῦσαν στὶς ροῦγες διάφορα ἀγγεῖα τῆς κουζίνας. Οἱ ἀφελεῖς γυναῖκες ἐπίστευαν ὅτι ἔτσι ἔπρεπε νὰ κάνουν γιὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὴν ἀνανάκησιν τοῦ ἐναντίον τῶν σταυρωτῶν δυν. Πολλὲς τὶς σεγοντάριζαν οἱ ἄντρες τοὺς ρίχνοντας τρακατροῦκες, βαρελότα, στράκες. Τὸ ἔθιμο αὐτὸ κράτησε πολλὰ χρόνια, ἐρῶσας σχεδὸν ὡς τὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας.

Στὸ Ἄργος, μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν δοξασιμῶν Βαλκανικῶν Πολέμων, οἱ κοπέλλες ντυμένες μὲ γιορτινὰ, χορεύανε στὰ σταυροδρόμια καὶ στὶς πλατωσιές. Ἀνάμεσα στὰ πολλὰ χαρούμενα τραγούδια τοῦ συρτοῦ ἦταν κ' ἓνα ποὺ ἡ λαϊκὴ μούσα ἀφιέρωσε στὸ στρατηγὸ τῆς Ἀργολίδος Δημήτριο Τσόκλη. Εἶχε στρόφους ἐπαινετικὲς γιὰ τὴ λεβεντιά καὶ τὴ γνώσι τοῦ πολεμιστῆ ποὺ ὁ Γέρος τοῦ

Μωριά ἀποκαλοῦσε «παιδί του». Στὸ πιστόφι ἐκείνου τοῦ τραγουδιοῦ ἀνακατεῖται ἡ θρησκεία μὲ τὴν παλληκαριά. «Χριστὲ κὶ ἀληθινὲ μου — κὶ ὁ Τσόκλης καβαλλάρης». Στὴν ἴδια πόλιν γινόνταν τὴν Τρίττῃ τοῦ Πάσχα ἀγῶνες δρόμου, κὶ ὅποιος ἐρχότανε πρῶτος ἔπαιρνε γιὰ βραβεῖο ἓνα ἀρνί. Θὰ σὰς φανθῇ ἴσως παράξενο ὅταν μάθετε πῶς ἀθλοθέτης ἦταν τὸ ἐκκλησιαστικὸ ταμεῖο τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐνὸς μικροῦ ναοῦ χτισμένου στὴν βορεινὴ εἰσοδο τοῦ Ἄργους, ἀπὸ ὅπου ξεκινούσαν οἱ δρομεῖς.

Στὴ λαϊκὴ ποίησι χρωστᾶμε πολλὰ πασχαλινὰ τραγούδια. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ τραγουδιόταν ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς:

«Τώρα Μεγάλῃ Πασχαλιά, τώρα καλὸς
μας χρόνος.
Τώρα ἡ γῆς στολίζεται μ' ἐννια λογιῶν
λουλούδια,
μὲ πράσινα, μὲ κόκκινα, μ' ὀξιά καὶ μὲ
γαλάζια.
Τώρα ὁ ξένος βούλεται στὸν τόπο του
νὰ πάη».

Ὁ ἐθνικός μας ποιητὴς Διονύσιος Σολωμὸς ἀφιέρωσε στὸ Πάσχα μερικοὺς ἀπὸ τοὺς πρὸ γοητευτικοὺς στίχους του. Ἀνήκουν στὴ δευτέρη στροφή τοῦ ποιήματος «Ἡ ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς», ποὺ περιέχεται στὴ ρωμαλέα, ἀλλὰ ἀτυχῶς ὄχι πλήρῃ σύνθεσί του, ὁ «Λάμπρος»:

«Χριστὸς Ἀνέστη! Νέοι, γέροι καὶ κόρες,
ὄλοι, μικροὶ-μεγάλοι, ἐτοιμαστῆτε
μέσα στὶς ἐκκλησιὰς τὶς διαφνοφὲρες
μὲ τὸ φῶς τῆς χαρᾶς συμμαζεῦτῃτε.
ἀνοίξετε ἀγκυλιὰς εἰρηνοφόρες
ὀμπροστά στοὺς Ἁγίους καὶ φιληθῆτε.
Φιληθῆτε γλυκὰ χεῖλι με χεῖλι,
πέστε «Χριστὸς Ἀνέστη», ἐχθροὶ καὶ
φίλοι».

Ἀλλὰ κὶ ἄλλοι νεοέλληνες τεχνίτες τοῦ στίχου ἐγραψαν πασχαλινὰ τραγούδια. Θὰ περιοριστῶ ν' ἀναφέρω τ' ὄνομα τοῦ Κωστή Παλαμά. Σ' ἓνα ἐκτενὲς τραγούδι τοῦ ἀπευθύνεται στὸ Χριστὸ καὶ στὶς τρεῖς γυναῖκες ποὺ εἶχαν τὴν τύχη νὰ διαπιστώσουν πρῶτες τὸ ἀνέλπιστο, γιὰ κείνες, θαῦμα. Νὰ ἰδοῦν μόλις ἐφθασαν, κρατώντας ἀρώματα διὰ ν' ἀλείψουν τὸ νεκρὸ Ἰησοῦ, ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ μνημεῖο «νεανίσκον καθήμερον, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν» κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴ Μάρκον. Ν' ἀκούσουν ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ στόμα τοῦ ἀγγέλου πῶς ὁ Κύριος Ἀναστήθηκε. Τὸ ποίημα ἀρχίζει μὲ τὸν στίχο: «Ὁ τῆς ἀγάπης ὁ Παῖς καὶ τῆς εἰρήνης» καὶ τελειώνει μὲ τοῦτο τὸ τετράστιχο:

«Ὁ, ἐσεῖς, Μαγδαληνῇ, Σαλώμῃ κὶ ὁ
Μαρία.
ἀπ' τὴ δική σας τὴν ἀφάνταστη εὐτυχία
δώστε τῆς γῆς, κάθε φυγῆς καὶ κάθε
ἀνθρώπου,
κάθε λαοῦ, κάθε πατρίδας, κάθε τόπου!»

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΛΕΒΙΔΗΣ ΚΑΣΤΑΝΑΣ

Το 1824, ένας νέος μορφωμένος κατέθηκε απ' τη Βιέννη στην Ελλάδα. Έπειδή δεν μπορούσε να βρει δουλειά για να κερδίσει το ψωμί του αναγκάστηκε να πουλήσει κάστανά στην προκυμαία της Αίγινας. Εκεί τον συνάντησε κάποια μέρα ο Καποδίστριας. Τού έκανε εντύπωση πώς ένας καλοντυμένος νέος να είναι καστανάς στους δρόμους. Σταμάτησε μπροστά στο νέο και τον ρώτησε πώς ήταν.

— Έκλαμπατότε, του απάντησε εκείνος, κατάγομαι εξ αρχαιότητας και εγγενεστάτης οικογενείας των Ταταούλων της Κωνσταντινουπόλεως, ής τα μέλη, ο πατήρ μου και οι αδελφοί μου προ του 1821 ήσαν Φίλικοι.

Κι αφού ο νέος είπε στον Κυβερνήτη όλη την ιστορία της οικογενείας του και πώς αυτός σπούδασε στη Βιέννη, τέλειωσε μ' αυτά τα λόγια:

— Από τινος κατήλθον εις την Αίγινα, ένθα, μη εύρισκων εργασίαν, ψήνω και πωλώ κάστανά.

— Εδγε, παιδί μου του απάντησε ο Καποδίστριας. Αύριον να έλθης εις το Κυβερνείο και να με ζητήσεις.

Και την άλλη μέρα ο Κυβερνήτης ανάθεσε στο νεαρό να μεταφράζει τα ξένα έγγραφα στην ελληνική. Έτσι έπαψε να πουλάει κάστανά.

Ο νέος αυτός ήταν ο Κωνσταντίνος Λεβίδης, ο ύστερα διευθυντής της Έφημερίδος «Έλπίς». Αυτόν θα τον ονομάσουν αργότερα πατριάρχη της ελληνικής δημοσιογραφίας.

ΤΑΚΗΣ ΛΑΠΠΑΣ

Γράμματα στους μικρούς Έρυθροσταυρίτες

Ο ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΟΣ

Παιδάκια μου,

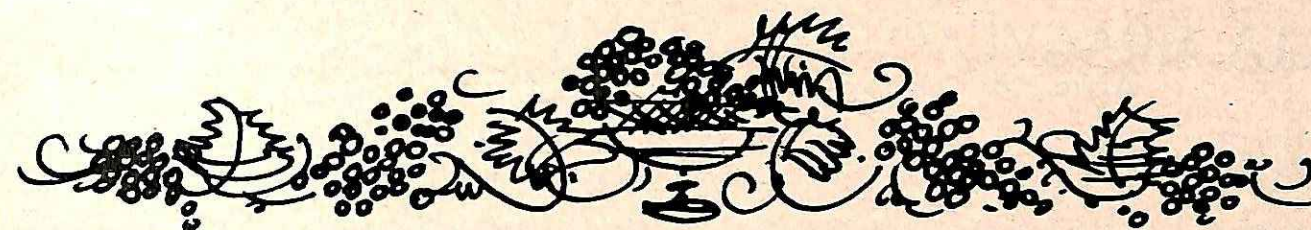
Σήμερα βγαίνοντας από το σπίτι μου συναντήθηκα πρόσωπο με πρόσωπο με το Μάιο. Τον ένοιωσα να μ' αγκαλιάζει σαν ένας παλιός καλός φίλος κ' η ανάπνοή του μου δρόσισε τα μάγουλα και με γέμισε χαρά. Θυμήθηκα λοιπόν, πώς κάποτε, σαν ήμουν μαθήτρια και μάς έβαζαν έκθεσι με θέμα την άνοιξη, το Μάη ή κάτι σχετικά, έγραφα μονότονα και πάντα μέσα στα γραφτά μου ετούτη τη φράσι: «Νάτος λοιπόν! Μας ήρθε και πάλι ο Μάης ο σημαioφόρος, με ξεδιπλωμένη τη σημαία της άνοιξης!»

Τώρα το πώς τον είχα δραματιστή για σημαioφόρο το Μάιο, δεν ξέρω! Ίσως γιατί πάντα θεωρούσα τους σημαioφόρους σπουδαία πρόσωπα, κ' εγώ έπειδή ήμουν λιγάκι κοντή δεν έγινα ποτέ μου! Τον φανταζόμουν να παρελαύνει με γρήγορα βήματα, ρυθμικά, κ' η σημαία στα δυνατά του χέρια να ξεδιπλώνεται κυματιστά και περήφανα σκορπίζοντας γύρω τα χίλια μύρα της άνοιξης.

Αυτή λοιπόν τη φράσι, έπειδή είχε άρεσει στον πρώτο μου δάσκαλο, συνέχισα να τη γράφω άνελλιπώς με παραλλαγές σ' όλες τις τάξεις του γυμνασίου και πάντοτε με μεγάλη επιτυχία. Τελικά από το λέγε - λέγε και γράφε - γράφε, ο Μάης έδραιώθηκε μέσα μου σαν σημαioφόρος των εποχών. Και πραγματικά, αν το καλοσκεφτήτε, ποιός άλλος μήνας θα μπορούσε να γίνη σημαioφόρος; Ο κουτσοφλέβαρος; Αποκλείεται! Ο Άπρίλης ο ψεύτης; Ο Μάρτης ο δίγνωμος; Οι χειμωνιάτικοι μήνες; Μα αυτοί θα τουρτούριζαν από το κρύο και δεν θα μπορούσαν να κρατήσουν ψηλά τη σημαία! Οι καλοκαιριάτικοι μήνες θα ίδρωναν από την πολλή ζέστη! Ένώ ο Μάης! Τί ιδανικός σημαioφόρος! Γεμάτος ελπίδες με τη φύσι που ξαναγεννιέται, γεμάτος μελωδίες από τα ξέφρενα τιτιβίσματα των πουλιών, γεμάτος εύωδιες από τα άνοιγμένα πέταλα των λουλουδιών, γεμάτος προσδοκίες για το καλοκαίρι και την ξεννοιασιά που θ' ακολουθήσουν!

Σήμερα που συνάντησα και πάλι τον Μάη μ' όλα του τα σκιρτήματα έξω από το σπίτι μου, δεν μπόρεσα να μη θυμηθώ τις σχολικές μου εκθέσεις: κ' έπειδή δεν μπορώ πιά να γράφω τέτοιες, αποφάσισα να το γράψω εδώ, στο γραμματάκι που σάς στέλνω: «Νάτος λοιπόν! Μας ήρθε και πάλι ο Μάης ο σημαioφόρος, με ξεδιπλωμένη τη σημαία της άνοιξης!» Και νοιώθω πολύ εύχαριστημένη με τον έαυτό μου.

A.B.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΡΙΔΕΣ

Ή Ρούμελ' είναι μιά κορών' από ρουμπίνι
κ' είν' ο Μοριάς μιά σμαραγδένια λαμπυράδα,
κ' έφτάδιπλο τὰ Έφτάνησα είναι μπουγαρίνι,
νεράιδα είν' άφρογέννητη κάθε Κυκλάδα.

Κομματιασμένη κ' η Ήπειρο γελάει κ' εκείνη,
κ' η Θεσσαλία σκορπίζει μιά ξανθή όμορφάδα
κρυμμένη στην πολύπαθη τη Ρωμιοσύνη
σά να ξανοίγω τη βασίλισσα Έλλάδα.

Άκόμα το έλατο της λεβεντιάς φουντώνει,
κι απ' των αίωνων τους καημούς κι από τὰ πάθη
του Διγενή ή πνοή παντού χυμένη πλάθει

Κανάρη, Καραϊσκάκη και Κολοκοτρώνη
και μέσ' στής χρυσοπράσινης νυχτιάς τὰ βάθη
ακόμ' άργολαεί του Κολωνού τ' άηδόνι.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΧΑΡΑΥΓΗ

Φώς χρυσό απ' το βουνό
λάμπει και χαράζει
και δροσιά στο ταπεινό
λουλουδάκι στάζει.

Χρυσή μέλισσα ξυπνά
και καιρό δέ χάνει,
απ' άνθό σ' άνθό γυρνά
και το μέλι φτιάνει.

Πεταλούδα πλουμιστή
από τ' άνθος βγαίνει
και πετάει έδώ κ' εκεί
τρισευτυχισμένη.

Κελαϊδοῦνε τὰ πουλιά,
φέγγει πέρα ως πέρα,
πιάνουν κ' οί άνθρωποι δουλειά
στοῦ Θεοῦ τη μέρα.

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΤΥΝΑΝ

Τόν πόνο τόν ανθρώπινο
τόσο τόν ένοιωσες βαθιά
και τόσο έτσι ματώθηκαν
γι' αυτόν τὰ σωθικά σου,
πού της συμπόνιας έμβλημα
μάς έγινε άσπρο ένα πανί
σαν την ψυχή σου, με σταυρό
απ' το αίμα της καρδιάς σου.

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

Είπ' ο δάσκαλος στην τάξι
λίγο σοβαρός:
Τέλειωσε, παιδιά, ή χρονιά μας!
Έφτασε ο καιρός.

Σας προσμένουν τὰ βουνά μας
κ' οί άκρογιαλιές.
Τρέξετε, γελάστε, παίξτε,
δίχως ζαβολιές.

Κι όλα τὰ παιδιά γελώντας
είπαμε μαζί:
Γειά σου πίνακα, θρανίο
το σκολείο να ζή!

Μα θα λαχταρώ να φτάση
μιά γλυκειά αύγή
νάρθω πάλι, σαν πουλάκι
που ζητά στοργή...

ΒΑΣ. Γ. ΧΑΡΩΝΙΤΗΣ

ΔΕΛΦΟΙ

«Δέν έχει δάφνη μάντισσα και σπίτι πιά ο
θεός...»

Μές στη βραχώδη την έρμιά παραμιλά ή Πυθία.
Στις Φαιδριάδες, άγριες, πέφτει χλωμό το φώς,
και δάκρυα στάζει, δάκρυα βουβά, ή Κασταλία.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΤΑ ΒΡΑΔΥΓΛΩΣΣΑ ΠΑΙΔΙΑ

Αίτια της βραδυγλωσσίας

Του ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Καθηγητού Πανεπιστημίου

Η βραδυγλωσσία είναι μια από τις διαταραχές του λόγου εκείνη που κάνει το παιδί να δυσκολεύεται να αρχίσει να μιλάει και προ πάντων, όταν του το πρόκειται να απαντήσει σε κάποιον βιαστικά ή συγκινημένα. Το παιδί στο τέλος κατορθώνει να αρθρώσει την πρώτη ποθούμενη συλλαβή, αλλά την ξαναπροφέρει απότομα και τονίζοντάς την δυνατά στηρίζεται σ' αυτήν, για να μπορέσει να συνεχίσει την υπόλοιπη λέξη ή φράση. Με μεγάλο λοιπόν κόπο αρθρώνει την λέξη και με πολλή δυσκολία προχωρεί στον υλικό ρυθμό της ομιλίας. Προφέρει όμως άκέραια όλα τα σύμφωνα και φωνήεντα στις περισσότερες περιπτώσεις.

Όπως είναι γνωστόν, ο λαός της βραδυγλωσσίας καθώς και όλες τις διαταραχές του λόγου, τις ονομάζει «γλωσσόδετη» με σκέψι, που συνοδεύεται πάντοτε από ένα σωρό προλήψεις. Νομίζει π.χ. ο λαός πως τα βραδυγλωσσα παιδιά έχουν στη γλώσσα κάποιο παθολογικό χαλινό, που όταν κοπεί, θ' αφήσει το παιδί να μιλήσει. Φαίνεται μάλιστα πως μερικοί αποτολμούν κ' αιματηρές επεμβάσεις για να θεραπεύσουν το ελάττωμα. Η πρόληψι αυτή δεν επικρατεί σ' εμάς μόνο. Απαντάται και στη Γαλλία και στο Βέλγιο, ίσως και σ' άλλες χώρες.

Είναι βαρύ ελάττωμα του λόγου ή βραδυγλωσσία. Δεν φαίνεται όμως να είναι μεγάλη ή συχνότητά του. Επίσης δεν μπορεί να πη κανείς πως οφείλεται σε βλάβη του νευρικού συστήματος. Μάλλον είναι επακόλουθο μιας υπέρμετρης συγκινητικότητας, που αφαιρεί απότομα από το παιδί τη δυνατότητα να εκφράζεται. Είναι ένα είδος σπασμού, που δεσμεύει τα όργανα της άρθρωσης του λόγου με την επίδρασι απότομου φόβου ή συγκίνησης.

Η βραδυγλωσσία μοιάζει κάπως με την ταχυγλωσσία μερικών μικρών παιδιών, που αρχίζουν να μιλούν. Μα στο ελάττωμα της ταχυγλωσσίας το παιδί βιάζεται τόσο να μιλήσει, ώστε καθώς επιχειρεί να σωριάσει όλες μαζί τις λέξεις δεν κατορθώνει να τις προφέρει άκέραιες. Έτσι παραλείπει διόκληρες συλλαβές ή και σύμφωνα συλλαβών. Η ταχυγλωσσία θεωρείται ως νόσημα του κεντρικού νευρικού συστήματος. Επομένως και η πρόγνωσί της είναι πολύ διαφορετική.

Τη βραδυγλωσσία λεπτομερέστερα χαρακτηρίζουν ως εξής:

1) Απότομα σταμάτημα του λόγου στην αρχή των λέξεων ή των φράσεων, με δυνατότητα το παιδί να αποτελειώσει σωστά τη λέξη ή τη φράση όταν περάσει ο σπασμός.

2) Επανάληψι της πρώτης συλλαβής μιά και δυο και περισσότερες φορές, που μάταια προσπαθεί το παιδί να την ξεπεράσει. Η επανάληψι συνοδεύεται συχνότατα και από μορφασμούς του προσώπου, κάποτε δε και από χειρονομίες.

3) Παρατεταμένη έκπνοή, με την οποία ο βραδυγλωσσος αδειάζει τελείως τον εφεδρικό αέρα των πνευμόνων του, πριν αρχίσει τη φράση του.

4) Δυσκολία στην ανάγνωσι και στη διήγησι, αρκετή ευχέρεια όμως στο τραγούδι και στην προσευχή.

5) Ειδική ψυχική κατάσταση: Το παιδί γίνεται δειλό, είναι φοβισμένο δεν θέλει να μιλήσει πιά και προ πάντων στο σχολείο ή εμπρός σε ξένους, κάποτε όμως και μέσα στο σπίτι του. Μένει σιωπηλό, δεν θέλει να πη το μάθημά του, δεν το ρωτούν άλλως τε πιά.

Γενικά η βραδυγλωσσία έχει ως αιτίες τον τρόμο, ένα ξιππάσμα, ένα κτύπημα ξαφνικό από πίσω, ένα δάγκωμα από σκύλο, ένα πέσιμο σε νερό ή σε βούρκο, τη θέα μιας πυρκαϊάς κ.τ.λ. Μα υπάρχουν παιδιά, που βραδυγλωσσούν και χωρίς κανένα φανερό λόγο, κι άλλα που βραδυγλωσσούν από μίμησι κοντά σ' ένα φίλο τους ή συμμαθητή τους ή και σε άλλο μέλος της οικογενείας τους βραδυγλωσσο.

Για να είσαι
"το καμάρι
της τάξεως"
στις ξένες
γλώσσες!..

...και, με όλη σου την άνεση, να παίρνεις όχι απλώς άριστα αλλά και άριστα με τόνο, που θα σου ανεβάσει και τη γενική βαθμολογία σου, αρκεί λίγης ώρας ευχάριστη απασχόλησι με το LINGUAPHONE, στο σπίτι σου, όποτε εύκαιρείς, για λίγους μήνες μόνα! Και θα δής ότι άμέσως από τις πρώτες μέρες, θα προφέρεις τόσο ωραία την ξένη γλώσσα που μαθαίνεις, θα λες το κάθε τι με τόση άνεση και σωστά, σαν να μιλούσες τη μητρική σου γλώσσα, ώστε να ξαφνιαστή ο καθηγητής σου και μαζί του να σε θαυμάζει και όλη η τάξη!...

Ζήτησε, λοιπόν, να σου στείλωμε ΔΩΡΕΑΝ τον ΔΙΣΚΟ-ΔΕΙΓΜΑ του LINGUAPHONE με αποσπάσματα μαθημάτων στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, Ισπανικά. Άρκει να στείλεις συμπληρωμένο αυτό το Δελτίο, αφού συνεννοηθής βέβαια με τους γονείς σου, και θα λάβης μαζί και το Αναλυτικό Τεύχος του LINGUAPHONE, που εξηγεί πως θα μάθης γρήγορα, ξεκούραστα και σωστά τη γλώσσα που σου χρειάζεται και που θα σε βοηθήσει για να διακριθής και τώρα στο σχολείο σου αλλά και άργότερα στη σταδιοδρομία σου και γενικά στη ζωή.

ΣΤΕΙΛΤΕ ΜΑΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΑΥΤΟ ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟ ΤΑΧΥΤΕΡΟ.

Έστω κλειψ δρχ. 7.50 σε γραμματόσημα για έξοδα συσκευασίας και αποστολής, για να λάβω ΔΩΡΕΑΝ, χωρίς υποχρέωσί μου, τον ΔΙΣΚΟ και το αναλυτικό τεύχος του LINGUAPHONE.

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΣΧΟΛΙΑ

Τ.Τ.

ΗΛΙΚΙΑ

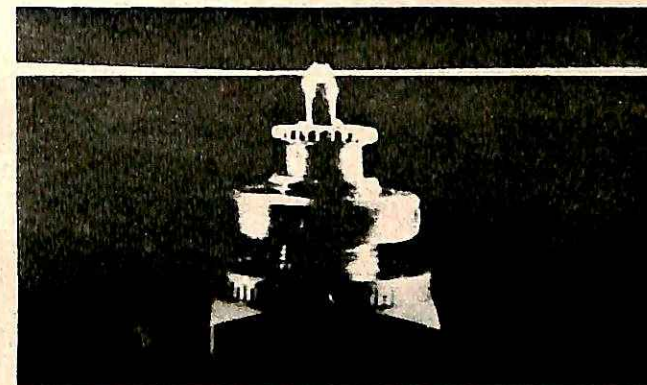
ΤΗΛ.

Προς το Ίνστιτούτον Linguaphone

ΑΘΗΝΑΙ: Πανεπιστημίου 10 (134) τηλ. 617.811 • ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ: Τσιμισκή 68, τηλ. 232.370

Ο ΠΛΕΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ ΦΩΤΟΣ

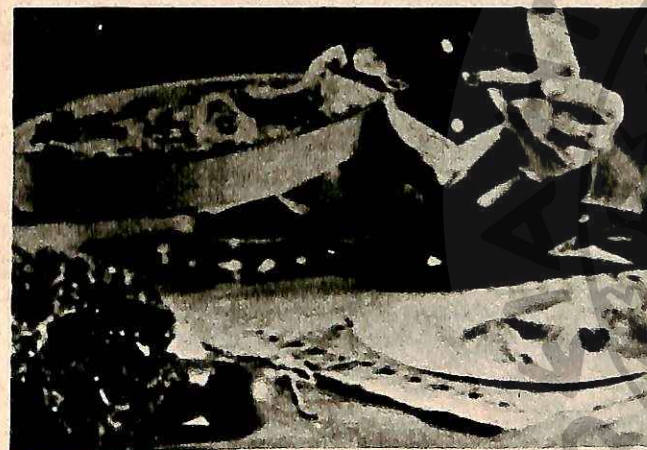
Το Ίνστιτούτον «Max-Plank» εις την Στουτγάρδην παρουσίασε προσφάτως μίαν λυχνίαν ακτίνων «μίνι λείζερ», ήτις χρειάζεται ενέργειαν διεγέρσεως ίσην με το 1)10 εκείνης, την οποίαν χρειάζονται οι

πολικοί φωτός συνήθους κατασκευής, της αυτής έντασεως. Οί επιστημονικοί έρευνήται του έν λόγω Ίνστιτούτου προβλέπουν λαμπρόν το μέλλον της νέας αυτής λυχνίας εις τον τομέα της όπτικής μεταδόσεως των είδησεων.

ΜΗΧΑΝΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΔΟΧΕΙΩΝ ΚΟΝΣΕΡΒΩΝ

Το γερμανικόν έργοστάσιον «Krupp» κατεσκεύασε νέου είδους έγκαταστάσεις (πρέσσας), προοριζομένας διά την κατασκευήν δοχείων κονσερβών. Έκάστη εκ

των αυτόματων τούτων έγκαταστάσεων δύναται να παράγη 100 δοχεία ανά πρώτον λεπτόν, εξ ελασμάτων λευκοσιδήρου, ή εκ ταινιών αλουμινίου.

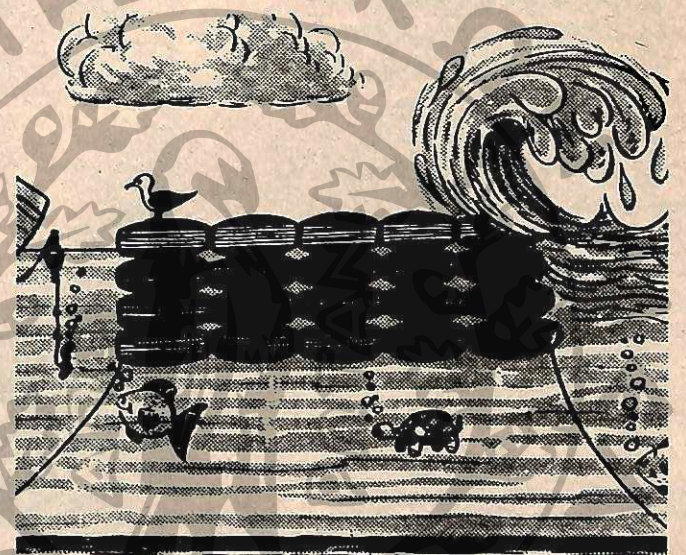
ΠΑΣΧΑ ΣΤΗ ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΗ ΠΟΛΙ

Του ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ ΔΑΠΟΝΤΕ

Ο Πατριάρχης το Μέγα Σάββατον έστειλε εις τον πασά Καπσιί εις τον Βεζίρ κεχαγιασί τον πρωτοσύγκελλον με δύο χιλιάδες κόκκινα αυγά και εξητούσεν την άδειαν αυτήν ο Κεχαγιαμπής το έλεγε εις τον βεζίρην, ο βεζίρης έμνηνυσε τον Βασιλέα στέλνοντάς μέσα εις το βασιλικό σάραγι και κόκκινα αυγά, και ο Βασιλεύς έδιδε την άδειαν. Τη δε αγία και μεγάλη Κυριακή του Πάσχα, μετά την απόλυσιν της θείας και πατριαρχικής λειτουργίας ανεβαίνοντας ο Πατριάρχης μετά πάντων των άρχιερέων και 'Ι. Συνοδικών, και πίνοντες τον καφέ, ανεβαιναν και οι παρευρεθέντες εις την λειτουργίαν χριστιανοί, και φιλούσαν όλοι το χέρι του Πατριάρχου και ο Πατριάρχης τους έδιδε με το χέρι του δυο κόκκινα αυγά τον καθένα και κατεβαίνοντες εις την αυλήν άρχινοῦσαν τον χορόν από το πατριαρχείον και χορεύοντες όσο ήθελαν μέσα, έβγαιναν και έχόρευαν και έξω εις τα σοκάκια, δίχως όμως γυναικα. Είτα έρχόμενοι τα τάγματα (οι συντεχνίες έννοει) ανεβαιναν και αυτοί και προσκυνούντες και πολυχρονούντες τον Πατριάρχη, και ο Πατριάρχης δίδοντάς τους αυγά, τον έφιλούσαν το χέρι και ούτω κατεβαίνοντες άρχινοῦσαν τον χορόν και χορεύοντες έβγαιναν και χορεύοντες επήγαιναν: ούτως έγινετο τρεις ημέρας και έστέκοντο και τους έβλεπαν πλήθος και Τούρκων και των άλλων φυλών, έρχόμενοι από τον Γαλατά και άλλοθεν. Καμιά φοράν έλέγετο πως ήρχετο τεπτίλι (δηλαδή Ιυγκόγνιτο) και ο Βεζίρης αυτός και ο Βασιλέας. Κ' έτζι με την αφορμήν της έορτής των Ρωμαίων (= Έλλήνων) συνεώρτασαν και τα Έθνη και ήτον εις την Πόλιν μας κοινή χαρά και πανήγυρις τας τρεις εκείνας ημέρας.

ΚΥΜΑΤΟΘΡΑΥΣΤΑΙ ΑΠΟ ΑΧΡΗΣΤΑ ΕΛΑΣΤΙΚΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Έκ προσφάτων δοκιμών, αί όποίαι διεξήχθησαν υπό της εταιρίας «Goodyear, έν συνεργασία με άμερικανικόν πανεπιστήμιον, άπεδείχθη ότι είναι δυνατή ή δημιουργία κυματοθραυστών αποτελουμένων

εκ παλαιών, άχρήστων ελαστικών αυτοκινήτων. Τα ελαστικά δένονται μεταξύ των διά σχοινίου. Διά την διατήρησιν της ικανότητος πλεύσεως, ένα ελαστικόν ανά δέκα πληροῦται με άφρώδες υλικόν.

(Από την «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ»)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

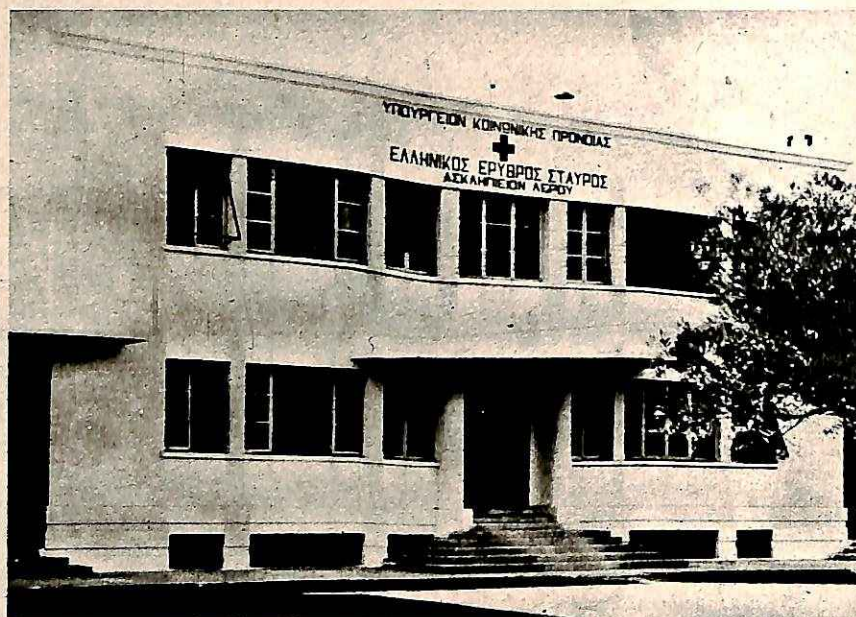
Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΔΗ

13

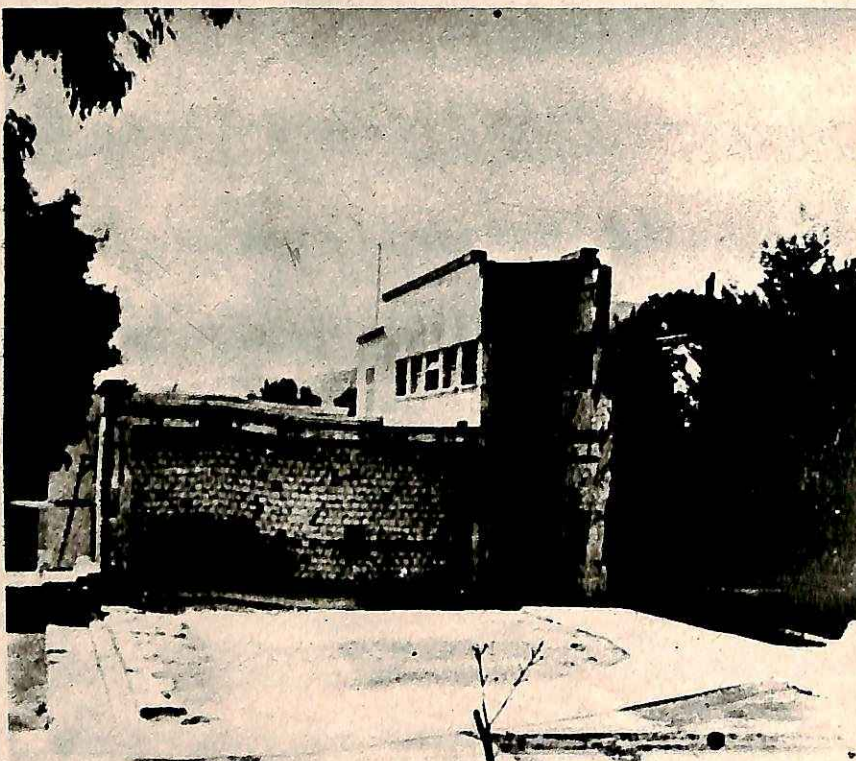
Με την ένωση της Δωδεκανήσου με την Ελλάδα κατά το 1947, περιήλθεν εις τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, μεταξύ ἄλλων, καὶ τὸ μέγα Νοσοκομεῖον τὸ ὁποῖον εἶχον ιδρύσει οἱ Ἴταλοι εἰς τὴν Λέρον, διὰ τὴν νοσηλευτικὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐγκατεστημένης εἰς τὴν νήσον πολεμικῆς ναυτικῆς βάσεως. Μέρους τοῦ κτιρίου εἶχε καταστραφῇ ἀπὸ βομβαρδισμόν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου.

Κατὰ τὸ 1951, τὸ τότε Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας ἀνέθεσε τὴν λειτουργίαν τοῦ Νοσοκομείου εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν, ὁ ὁποῖος τὸ ὠργάνωσε κυρίως ὡς ὀρθοπαιδικὸν θεραπευτήριον (Ἀσκληπιεῖον) καὶ δευτερευόντως ὡς γενικὸν νοσοκομεῖον.

Μετὰ δύο ἔτη, με δωρεάν τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀνοικοδομήθη καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ὁποία εἶχε καταρρεύσει ἀπὸ τὸν βομβαρδισμόν. Ὅταν ἐτέθη καὶ αὕτη εἰς λειτουργίαν, ἡ δύναμις τοῦ Ἀσκλη-

Ἡ πρόσοψις τοῦ θεραπευτηρίου.

Τὸ ἐρειπωμένο ἀπὸ τοὺς βομβαρδισμοὺς τμήμα τοῦ Νοσοκομείου.

Τὸ ἴδιο τμήμα μετὰ τὴν ἐπισκευή του, με δωρεά τοῦ Ἑλβετικοῦ Ε. Σ.

Ἡ πρέσβειρα τῆς Ἑλβετίας στὴν Ἀθήνα (1957) Κα Φούνς (γονατιστὴ) με νοσηλευόμενα στὸ Ἀσκληπιεῖο παιδάκια.

Παιδικὸς θάλαμος τοῦ Ἀσκληπιείου.

πειοῦ Λέρου ἀνῆλθεν εἰς 35 κλίνας, ἀπὸ τὰς ὁποίας 200 ὀρθοπαιδικαὶ καὶ αἱ ὑπόλοιποι γενικῆς νοσηλείας.

Υπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ μετὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν διακεκριμένων ἐπιστημονικῶν συνεργατῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. τὸ Ἀσκληπιεῖον Λέρου ἀπέκτησε πανελλήνιον φήμην καὶ ἐνοστήλευσε, μέχρι τέλους τοῦ 1974, περὶ τὰς 20 χιλιάδας ἀσθενῶν, ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τὴν βαθμιαίαν ὁμως ἐκλείψιν τῆς φυματώσεως τῶν ὁστῶν καὶ μετὰ τὴν ἰδρυσιν ἄλλων μεγάλων ὀρθοπαιδικῶν θεραπευτηρίων εἰς τὰς Ἀθήνας, ὁ ἀριθμὸς τῶν νοσηλευμένων εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον Λέρου ἐμειώθη εἰς τὸ ἐλάχιστον καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ἀδυνατῶν νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὸ ἐκ πολλῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐτήσιον ἔλλειμμα ἐκ τῆς λειτουργίας του, ἠναγκάσθη, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸ τὴν περαιτέρω λειτουργίαν του, ὡς γενικοῦ πλέον νοσοκομείου.

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΙ ΒΙΟΤΟΠΟΙ

Ολα τα νερά που βρίσκονται στην επιφάνεια της γης υπό οποιαδήποτε μορφή (ώκεανοί, θάλασσες, λίμνες, ποταμοί, πάγοι, χιόνια) αποτελούν τη λεγόμενη υδρόσφαιρα. Στην υδρόσφαιρα περιλαμβάνονται επίσης και οι τεράστιες ποσότητες των υδρατμών, που κυκλοφορούν διαρκώς στην ατμόσφαιρα και οι οποίοι παρέχουν την υγρασία, που είναι απαραίτητη για όλα τα γήινα όντα.

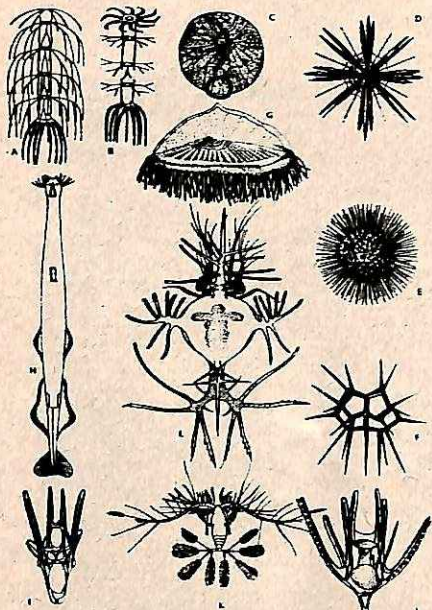
Από την υδάτινη αυτή σφαίρα οι ωκεανοί αποτελούν μια αφάνταστα μεγάλη και συνεχή μάζα νερού, που ακριβώς για το λόγο αυτό δεν είναι εύκολο να χωριστή σε βιολογικές ζώνες, σε βιοτόπους, όπως γίνεται για την ξηρά. Έν τούτοις και στους ωκεανούς είναι δυνατό να ξεχωρίσουμε μερικές φυσικές ζώνες, που έχουν το δικό τους ξεχωριστό ζωικό και φυτικό κόσμο, όπως συμβαίνει με τους βιοτόπους της ξηράς.

Έχουμε ειπεί πολλές φορές, ότι τα ζώα και τα φυτά, που ζουν σε μια περιοχή, εξαρτώνται από διαφόρους παράγοντες, οι οποίοι αποτελούν το λεγόμενο περιβάλλον. Το ίδιο συμβαίνει και στη θάλασσα. Τα ζώα και τα φυτά μιας θαλάσσιας περιοχής εξαρτώνται από τους παράγοντες του περιβάλλοντος. Από τους παράγοντες αυτούς οι σπουδαιότεροι είναι το φως, το βάθος, ή θερμοκρασία του νερού, ή περιεκτικότητά του σε θρεπτικά άλατα και τα θαλάσσια ρεύματα.

Ας εξετάσουμε από τους παράγοντες αυτούς πρώτα το φως. Όπως στην ξηρά τα φυτά αποτελούν την αναγκαία προϋπόθεση για την ύπαρξη όλων των ειδών των ζώων — φυτοφάγων και σαρκοφάγων — το ίδιο και στη θάλασσα. Τα φυτά αποτελούν τη βάση για την ύπαρξη των θαλασσίων ζώων με τη διαφορά, ότι τα θαλάσσια αυτά φυτά δεν μοιάζουν βέβαια με τα φυτά της ξηράς. Είναι μικροσκοπικά φυτά, που αναπτύσσονται μονάχα στην επιφάνεια της θάλασσας, στη λεγόμενη εύφωτη ζώνη, στη ζώνη δηλαδή που δέχεται άφθονο το ηλιακό φως. Τα μικροσκοπικά αυτά φυτά αποτελούν το λεγόμενο φυτοπλαγκτόν και αναπτύσσονται σε τόσο άφθονα, ώστε σε πολλές περιπτώσεις αλλάζουν το χρώμα της θάλασσας. Το φυτοπλαγκτόν χρησιμεύει για τροφή στο ζωοπλαγκτόν, τα μικροσκοπικά δηλαδή ζώα, που με τη σειρά τους αναπτύσσονται με άφθονα στην επιφάνεια της θάλασσας, σε όλες τις περιοχές με το φυτοπλαγκτόν. Το ζωοπλαγκτόν πάλι με τη σειρά του αποτελεί την τροφή μεγαλύτερων θαλασσίων ζώων και αυτά με τη σειρά των άλλων μεγαλύτερων κ.ο.κ. Το φυτοπλαγκτόν και το ζωοπλαγκτόν λέγονται μαζί απλώς πλαγκτόν. (Θα πρέπει να πούμε εδώ ότι η λέξη πλαγκτόν,

που λέγεται το ίδιο στις κυριότερες γλώσσες του κόσμου, παράγεται από το αρχαίο ελληνικό ρήμα πλάζω, που σημαίνει γυρίζω από δω και από εκεί).

Στα μικρά θαλάσσια βάθη υπάρχουν και άλλα φυτά, όπως τα φύκια, αλλά και αυτά αναπτύσσονται γιατί δέχονται

Διάφορα ζώα του ζωοπλαγκτού όπως φαίνονται στο μικροσκόπιο.

την ηλιακή ενέργεια. Πέρα από τα 200 μέτρα βάθος φυτά δεν υπάρχουν, γιατί το φως του ήλιου δεν φθάνει ως εκεί. Νά λοιπόν ένας σπουδαίος παράγων, που επηρεάζει την ανάπτυξη φυτών και ζώων στη θάλασσα, όπως και στην ξηρά: το φως.

Ας έρθουμε τώρα στο βάθος. Το βάθος της θάλασσας δεν είναι παντού το ίδιο. Αρχίζει από το μηδέν και φθάνει σε βάθη μεγαλύτερα από το ύψος του όρους Έβερεστ. Το όρος αυτό έχει ύψος 8.882 μέτρα. Το μεγαλύτερο γνωστό μέχρι σήμερα βάθος φθάνει τα 11.022 μέτρα και έχει μετρηθεί κοντά στα νησιά Μαριάννες, στον Ειρηνικό ωκεανό. Στο περάστιο αυτό βάθος επικρατεί απόλυτο σκοτάδι. Και όμως τα ζώα που ζουν εκεί βλέπουν. Έχουν ειδικά όργανα, που παράγουν φως, που εκπληρώνει μάλιστα δύο σκοπούς. Ο ένας είναι ότι τα ζώα βλέπουν με δικό τους φως και ο άλλος, ότι έτσι παρασύρουν τη λεία τους, ώστε να εξασφαλίζουν την τροφή.

τους. Από το μεγάλο αυτό βάθος τα ζώα εκείνα δεν μπορούν να απομακρυνθούν. Γιατί εάν η εξωτερική πίεση στην οποία είναι προσαρμοσμένα ελαττωθεί, ή εσωτερική πίεση του σώματός των θα έφερνε ρήξη των οργάνων των και θα επροκαλούσε τον θάνατό των. Ούτε και άλλα ζώα, που ζουν σε μικρότερα βάθη, μπορούν να αντέξουν την τρομακτική εκείνη πίεση. Θα εγίνονταν πίττα, αν τυχόν παρσέρνονταν ως εκεί.

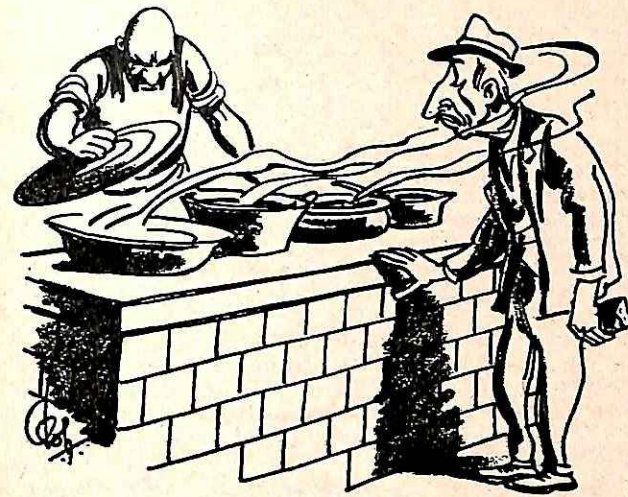
Η θερμοκρασία του θαλασσινού νερού είναι ένας άλλος παράγων, που επηρεάζει τη ζωή των θαλασσίων φυτών και ζώων και καθορίζει τους βιοτόπους της θάλασσας. Τα κοράλλια π.χ. δεν μπορούν να ζήσουν εκτός από τις τροπικές θάλασσες. Για να αναπτυχθούν και να σχηματίσουν τα λεγόμενα κοραλλιογενή νησιά, πρέπει η θερμοκρασία του νερού να είναι ανώτερη από 20 βαθμούς Κελσίου και το βάθος όχι μεγαλύτερο από 50 μέτρα. Είναι αλήθεια ότι μερικά κοράλλια ζουν και σε θερμοκρασία κατώτερη, αλλά στην περίπτωση αυτή δεν σχηματίζουν κοραλλιογενή νησιά, τα λεγόμενα ατόλλες. Αντίθετα πολλές είδη ψαριών, που πολλαπλασιάζονται άφθονα και χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα για τη διατροφή του ανθρώπου, όπως είναι οι ρέγγες και οι μπακαλιάροι, ζουν στα ψυχρά νερά των βορείων θαλασσών. Έχει τόση σημασία για τα ψάρια αυτά η θερμοκρασία του θαλασσινού νερού, ώστε όταν ο χειμώνας είναι πολύ ψυχρός και η θερμοκρασία του νερού πέφτει σε χαμηλά επίπεδα, κατεβαίνουν περισσότερο προς τα νότια. Αν ο χειμώνας είναι μαλακός και η θερμοκρασία της θάλασσας διατηρηθεί σε υψηλότερα επίπεδα, τα ψάρια αυτά παραμένουν σε βορειότερα πλάτη.

Σπουδαίος παράγων για την ανάπτυξη των θαλασσίων οργανισμών είναι επίσης τα θρεπτικά άλατα, που περιέχονται στο θαλασσινό νερό. Τα άλατα αυτά περιέχουν κυρίως άζωτο και φωσφόρο και είναι, σαν να πούμε, το λίπασμα, που χρησιμεύει για την ανάπτυξη του φυτοπλαγκτού. Όσο πιο μεγάλη ή περιεκτικότητα στα άλατα αυτά, τόσο το φυτοπλαγκτόν αναπτύσσεται άφθονότερο, όπως περίπου αναπτύσσεται το σιτάρι ή το τριφύλλι σε ένα καλολιπασμένο χωράφι.

Όσο πιο άφθονο το φυτοπλαγκτόν, τόσο πιο πολύ το ζωοπλαγκτόν, τόσο άφθονότερη η τροφή για όλα τα άλλα θαλασσινά ζώα. Άφθονες οι ρέγγες, άφθονα οι μπακαλιάροι και όλα τα άλλα ψάρια, που χρησιμοποιεί για τη διατροφή του ο άνθρωπος. Τα άλατα αυτά παρασύρονται προς τη θάλασσα από την ξηρά με τα νερά των ποταμών. Τα θρεπτικά όμως στοιχεία παραμένουν κοντά στις ακτές και χρησιμοποιούνται από το πλαγκτόν αυτών των περιοχών. Στην ανοιχτή θάλασσα τα άλατα αυτά έρχονται στην επιφάνεια των νερών από τους βυθούς των θαλασσών με τα λεγόμενα ανοδικά ρεύματα.

Τα νερά της θάλασσας βρίσκονται διαρκώς σε κίνηση. Δεν εννοούμε την κίνηση των νερών που οφείλεται στη δύναμη των ανέμων και γίνεται σε μας αντίληπτη με τη μορφή των κυμάτων. Η κίνηση αυτή είναι εντελώς επιφανειακή και είναι μια απλή αναταραχή, όχι μετακίνηση.

Όταν λέμε κίνηση των θαλασσινών νερών εννοούμε τα θαλάσσια ρεύματα. (Συνέχεια στην σελίδα 28)

Σχεδ. Φ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Ευδύμος κόσμος

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΟΣΜΟΦΑΓΟΣ

Του ΘΕΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

Τον έβλεπα αρκετές μέρες στη γραμμή, πάντα την ίδια ώρα και στην ίδια θέση, απ' έξω από ένα μεγάλο γωνιακό ρεστοβάν με κήπο, προς το μέρος της κονζίνας. Κάθε μεσημέρι, δώδεκα με μία, καθώς περνούσα, ήμουν βέβαιος πως θα τον αντίκριζα ή προς το μέρος του κήπου, ή στο τμήμα του πεζοδρόμιου που είχε σύννορα με την κονζίνα. Έβρεχε. Αδύτος εκεί! Έκανε κρύο, άερα; Αδύτος εκεί! Δεν είχε το ύφος του ανθρώπου που περίμενε κάποιον, ούτε το ύφος ανθρώπου που κάθεται σε μια γωνία και κατασκοπεύει. Αδύτος έστεκε εκεί, αδιάφορος και μάλλον άφηρημένος. Μά τότε, τί ήθελε εκεί πέρα; Για ποιο λόγο καθόταν όρθιος τόσην ώρα;

Προσπαθούσα να καταλάβω, μα δεν μπορούσα. Και ολοένα γινόμουν και πιο περιεργός. Όσοτον μια μέρα δεν βάσταξα. Τράβηξα κατ' ευθείαν απάνω του.

— Συγγνώμη, κύριε, του είπα. Ήθελα να σας ζητήσω μια πληροφορία, να σας ρωτήσω κάτι. Άλλά φοβούμαι μήπως θεωρηθώ αδιάκριτος. Ήθελα...

— Εμπρός! μου απάντησε. Τί θέλετε; Με κάματι κ' έμένα περιεργό...

— Ήθελα να μάθω για ποιο λόγο βρίσκεστε εδώ, κάθε μέρα την ίδια ώρα. Και πάλιν συγγνώμη...

— Α, αυτό είναι: έκανε εκείνος χαμογελώντας. Απ' το θέλετε να μάθετε...

— Ναι, εάν δεν κωλύσθε.
— Όχι, καθόλου. Λοιπόν ακούστε: Έδώ, φίλτατε, έρχομαι και όσμίζομαι...
— Όσμίζεσθε; Πώς το είπατε;
— Όσμίζομαι, μυρίζομαι, παίρνω μυροδιά, μυροδιές πολλές.
— Και τί πράγμα μυρίζεσθε; Τα λουλούδια του κήπου;
— Καλέ ποιά λουλούδια; Τα φαγητά! Τα φαγητά του εστιατορίου. Έδώ που κάθομαι, έρχεται κατ' ευθείαν στη μύτη μου ή μυροδιά από όλες τις κατασρόλες.
— Καί έρχεστε εξεπληθές γι' αυτό;
— Μάλιστα. Νομίζετε πως δεν αξίζει τον κόπο; Τον κοίταξα περιεργός.
— Σας άρέσει λοιπόν τόσο πολύ ή μυροδιά των φαγητών; τον ρώτησα.
— Δεν μου άρέσει μόνον. Μου είναι απαραίτητη, ώφέλιμη.
— Ή μυροδιά; Σας ώφελεί;
— Μάλιστα, ή μυροδιά, ή κνίσα.
Τον κοίταξα εκπληκτός.
— Μά τί με κοιτάτε; συνέχισε. Το πράγμα είναι απλό. Ή μυροδιά του φαγητού, κύριε, είναι κι αυτή ένα είδος φαγητού. Ή μάλλον, να σας το πω καλύτερα. Ή μυροδιά από ένα φαγητό δεν είναι απλώς ευχάριστη, είναι συνάμα και όρεκτική και θρεπτική. Έγώ, που δεν έχω να φάω συναγρίδα ή γαλοπούλα, τη μυρίζομαι. Και αυτό είναι κάτι! Ή μυροδιά αυτή μου ανοίγει την όρεξη και τρώω όλο το ψωμί, που το παίρνω πάντα μαζί μου. Άλλά συγχρόνως εισάγω στον οργανισμό μου και αρκετές θρεπτικές ουσίες γιατί, απλούστατα, όλες αυτές οι μυροδιές δεν είναι παρά λεπτότατα θρεπτικά μόρια από τα διάφορα φαγητά. Έκαταλάβατε; Τρέφομαι, κύριε, διά της όσμης. Είμαι όσμοφάγος.

— Όσμοφάγος;
— Μάλιστα, όσμοφάγος ή όσμοδιάιτος, όπως θέλετε πείτε το.
— Όστε ή μυροδιά;...
— Μάλιστα, ή μυροδιά είναι ένα λεπτότατο, ένα αιθέριο και αρκετά χορταστικό φαγητό, που δεν το περιφρονούσαν ούτε οι άρχαιοι θεοί του Όλύμπου. Έγλειψε τη γλώσσα του με ευχαρίστηση και εξακολούθησε:
— Σήμερα, λοιπόν, έφαγα λιθόμια της σχάρας, φρεσκοτάτα, και γαλοπούλα του φουδρονού. Θαύμα!
— Καλή χώνεψη, λοιπόν...
Τον έχαιρετσα και έφυγα. Από μακριά γύρισα και του έριξα μια τελευταία ματιά. Τον είδα να κάθεται ακόμα... τραπεζωμένος. Φαίνεται πως περίμενε να του σερβίρουν και το γλυκίσμα...

Ο
ΨΑΡΗΣ

Η ΤΑΝ ένα παλιόλογο ο Υαρής. Μικρόσωμο, καχεκτικό, αδύνατο. Δεν άντεχε στο δρόμο, στο άγωι, στο άλω-νισμα. Και από πολύ φόρτωμα δεν έπαιρνε. Πάντα τελευταία έρχόταν σαν τυχάνει να βρεθεί στο δρόμο, όταν κουβάλαγε τα δεματία από τα σταροχώραφα, το μουστό από τ' άμπέ-λια, τα ζύα από το λόγγο. Και στο καμάτι, όταν τόν έβανε ο Μπαρμπαστήλιος μαζί με το μουλάρι του σέμπρου του, δεν τράβαγε καθόλου μπροστά. Έσκυβε το κεφάλι κάτω, στή-λωνε τα πόδια στο χώμα και δεν τo κούναγε.

«Ἄκουσε ξάθερρε ἓνα λόγο, πού θά σοῦ εἰπῶ. Ἄν θέλεις ζωντανά ἀξιο καί γρήγορο πάρε τό δικό μου. Αὐτό εἶναι γιά σένα ὅτι πρέπει. Μῆν τό βλέπεις μικρόσωμο καί ἀχνύμα, εἶναι σπῆρτο στή δουλειά. Σηκώνει φόρτωμα καί ἀντέχει στό δρόμο καί στό καμάτι. Ὅσο μοῖοι τό λείπει τόση ἀξία-δα καί προκοπή ἔχει. Εἶναι ἡσυχο, μαλακό. Σάν παιδί σου θά τόξης. Πάρτο καί συχώρα τά γονικά μου. Γιά τό καλό σου τό λέω. Δέν πιστεύω νά ἔχης ἀντίρρηση!»

«Καί τώρα», ρώτησε στενοχωρημένος.
«Τώρα δὲν ἀπομένει τίποτ' ἄλλο, παρὰ τὸ τέλος του. Πότε θάρθῃ; Ἀγνωστο. Μπορεῖ νὰ ζήσῃ ἡμέρες, μήνες καὶ χρόνια ἀκόμη».

Στὴν ἄλλη βόλτα πού ἔκαμε ὁ Μπαρμπανταππῆλιος δὲν βρῆκε τὸν Ψαρή στὴν καλύβα. Ἀνυσχοῦσε. «Τί νῶγινε», μονολογοῦσε. «Μήπως τὸν πήραν τίποτα παλιόπαιδα, κ' ἔτσι ὅπως γούσε. Ἡμίχλη τὸν πήγαν ἔξω στὸν κάμπο γιὰ νὰ παίξουν; ἦταν ἀνήμπορος τὸν πήγαν ἔξω στὸν κάμπο γιὰ νὰ παίξουν μαζί του;» Βγήκε ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβα καὶ τράβηξε μέσω στὸν κάμπο. Δὲν προχώρησε ὅμως πολὺ, ὅταν ἀξαφνα ἄκουσε ἕνα γλῆνιτρισμα. Σταμάτησε ἀμέσως. Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ

«Τί χολοσκάτε, πατριώτες; Μὲ τὰ σωστά σας δὲν ξέρει τί συμβαίνει μ' αὐτὸ τὸ ζῶ; Δὲν ἔσανε τεμπέλικο τὸ καγερό ἀρρωστο ἦτανε. Καὶ ποὺ στεκόταν στὰ πόδια του, πολλοὺ πήγαινε. Εἶδατε ποτὲ ἀνήμερο ἄνθρωπο νὰ δουλεύει; Τώρα ποὺ ἔγινε καλὰ πήρε ἀπάνου του. Θὰ μοῦ εἰπῆτε ὅτι αὐτὸ ξεπέρασε στὴν ἀξιάδα ὅλα τὰ ζωντανὰ τοῦ χωριοῦ. Τὸ παραδέχομαι. Ἀμ' ἔτσι εἶναι. Βλέπετε τὸ ἀρετικό δὲν τ' πέταξε, τὸ περιποιήθηκε καὶ τὸ τήραξε σὰν ἄνθρωπο, σὰ παιδί του. Τί θαρρεῖτε, πατριῶτες, ἔχουν καὶ τὰ ζωντανὰ φιλότιμο. Καταλαβαίνουν κι αὐτὰ...».

ΥΓΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ

Ένας νέος τομέας του Ε.Ε.Σ.

«Υγεία εις την οίκον γενεάν» είναι ένας τομέας εκπαίδευσης του Ε.Ε.Σ. ο οποίος αποσκοπεί εις την διαπαιδαγώγησιν του κοινού γύρω από θέματα διατηρήσεως και προαγωγής της Υγείας μέσα εις την οικογένειαν.

Η Έλληνική οικογένεια, ενώ αποτελεί άριστη κοινωνική σύνθεσιν θεμελιωμένην επάνω εις ήθικας και παραδοσιακάς βάσεις, στερείται στοιχειωδών υγειονομικών γνώσεων εις τοιοῦτον βαθμόν, ώστε να εμφανίζη προβλήματα απειλούντα άμεσα την υγείαν των ατόμων και της Κοινωνίας μας. Τα προβλήματα που απειλούν την Υγείαν της Έλληνικής Οικογενείας και κυρίως των χωρικών οικογενειών στρέφονται γύρω από την διατροφήν, την καθαριότητα και γενικώς την πρώτην αντιμετώπισιν των λοιμωδών και άλλων νοσημάτων.

Αντικειμενικοί σκοποί

Ο Ε.Ε.Σ., ενήμερος διά τα προβλήματα της ελληνικής οικογενείας διά του προγράμματος «Υγεία εις την Οικογένειαν», επιδιώκει: 1) Να βοηθήσῃ τὰ άτομα νὰ ἀποκτήσουν γνώσεις και τέχνην διά την περιποίησιν των ασθενών κατ' οίκον, όταν οὔτοι ἀδυνατοῦν διά διάφορους λόγους νὰ νοσηλευθῶν εις νοσοκομεία ἢ πρέπει νὰ συνεχίσουν την θεραπείαν τῶν μετὰ την ἐξόδον των ἀπ' αὐτά. 2) Νὰ καταστήσῃ τὰ άτομα ικανὰ νὰ φροντίζουν τὰς μητέρας και τὰ βρέφη, τοὺς ἡλικιωμένους και γενικώς, τὰ ἀβοήθητα μέλη της οικογενείας. 3) Νὰ καταστήσῃ τὰ άτομα ικανὰ νὰ δίδουν τὰς Πρώτας Βοηθείας εις ἐπείγουσας καταστάσεις όταν εὔρεθῶν εις τὸν τόπον τοῦ ἀτυχήματος και οὕτω νὰ διασώζων την ζωὴν των πληγέντων ἕως ὅτου μεταφερθῶν εις τὰ κανονικά Νοσηλευτικά Ἰδρύματα. 4) Νὰ βοηθήσῃ τὰ άτομα νὰ ἀποκτήσουν τὰς ἀπαραίτητους γνώσεις, ὥστε νὰ συνειδητοποιήσουν την εὐθύνην πού πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ κάθε πολίτης διά την προστασίαν της υγείας. Διά νὰ καταστοῦν ικανὰ νὰ συνεργάζωνται με ἰατροὺς και ἄλλα υγειονομικά κέντρα εις την ἐφαρμογὴν μέτρων πρὸς πρόληψιν των Νοσημάτων.

5) Νὰ προετοιμάζῃ άτομα διά ἐθελοντικὴν προσφορὰν διά μέσου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. 6) Νὰ ἐφοδιάσῃ με τὰς ἀπαραίτητους γνώσεις μεγάλους ἀριθμούς ατόμων διά την παροχὴν Νοσηλευτικῆς βοήθειας εις τοὺς ἀσθενεῖς, τραυματίας, ἀστέγους, και γενικώς τοὺς ὑπὸ κακουχίαν εὐρισκομένους ἐν καιρῷ θεομηνιῶν και σεισμῶν πού δυστυχῶς δὲν ἐλλείπουν ἀπὸ την χώραν μας.

Τὸ πρόγραμμα δὲν προετοιμάζει τὰ άτομα διά ἐπαγγελματικὴν ἐξάσκησιν. Εἶναι μᾶλλον μιὰ μαζικὴ ἐκπαίδευσις ἡ ὁποία βοηθεῖ τὰ άτομα νὰ συντελέσουν εις την οἰκοδομὴν της υγείας, ἀτομικῆς και κοινωνικῆς.

Κίνησις

Υπάρχουν 13 μόνιμα Κέντρα Ε.Ε.Σ. διά την ἐν λόγω ἐκπαίδευσιν εις τὰ ὁποία διεξάγεται και ἡ ἐκπαίδευσις Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν.

Τὰ ἐκπαιδευτικά Κέντρα εις τὰ ὁποία ὑπηρετεῖ μόνιμος Προϊστάμενός Διδάσκουσα Ἀδελφὴ εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν, Κορίνθου.

Τὰ ἐκπαιδευτικά Κέντρα ἐπαρχιακῶν Τμημάτων Ε.Ε.Σ. τὰ ὁποία διαθέτουν πλῆρες ὑλικὸν διδασκαλίας και εις τὰ ὁποία ἀποστέλλονται περιοδικῶς Διδάσκουσαι ἐκ τοῦ Κέντρου των Ἀθηνῶν, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Πύργου, Χανίων, Βόλου, Τρικάλων, Δράμας, Καβάλας, Κατερίνης, Καρδίτσας, Καστανίης Κορινθίας, Ἡρακλείου Κρήτης. Όταν τὰ μαθήματα τοῦ προγράμματος «Υγεία εις την Οἰκογένειαν» δίδονται εις ἄλλας ἐπαρχιακάς πόλεις τὸ ὑλικὸν ἀποστέλλεται ἐξ Ἀθηνῶν. Υπάρχουν εις Ἀθήνας 9 μονάδες πλήρους ὑλικοῦ διά την διδασκαλίαν των μαθημάτων της σειρᾶς «Νοσηλεῖα ἀσθενῶν», 9 μονάδες διά την διδασκαλίαν των μαθημάτων της σειρᾶς «Φροντὶς Μητρὸς καὶ Βρέφους» και 10 μονάδες διά την διδασκαλίαν των μαθημάτων της σειρᾶς «Πρώται Βοήθειαι».

Τὸ ὑλικὸ αὐτὸ χρησιμοποιεῖται και διά τὰς σειρὰς τῶν μαθημάτων «Γερωντολογίας» ὡς ἐπέκτασις της σειρᾶς «Νοσηλεῖα Ἀσθενῶν», ὅσον και της σειρᾶς

«Φροντὶς Ὑγ. Βρέφους» ὡς επέκτασις της σειρᾶς «Φροντὶς Μητρὸς καὶ Βρέφους».

Τὸ πρόγραμμα

Τὸ Πρόγραμμα ὡς εἶδομεν ἀποτελεῖται ἀπὸ 6 σειρὰς μαθημάτων ἐκάστη των ὁποίων περιλαμβάνει 6 2ωρα μαθήματα τὰ ὁποία δίδονται εις ὁμάδας ἐκ 10 ατόμων κατ' ἀνώτερον ὄριον, ἐκτὸς των Πρώτων Βοηθειῶν πού δίδονται εις ὁμάδας 20 ατόμων, ἡμέραν παρ' ἡμέραν.

Τόσον ὁ ἀριθμὸς των μελῶν της ὁμάδος ὅσον και ἡ συχνότης, διδασκαλίας δὲν δύναται νὰ αὐξηθῶν, διότι πρέπει οἱ μαθητεύμενοι νὰ ἀφομοιώσουν τὰς γνώσεις. Ἐπὶ πλέον τὰ μαθήματα περιλαμβάνουν πρακτικὴν ἐξάσκησιν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ

Πρὸς τὸν παράκτιον Σταθμὸν τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀπεστάλη την 11/3/1975 τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

«Εἰμαι ὑποχρεωμένος νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς θερμῶς διά τὰς ἀόκινους προσπάθειάς και τὴν κατανόησιν πού ἡ ὑπηρεσία σας εἰδείξεν καὶ ἀπέδειξεν τὸ τέλειον της λειτουργίας της. Μεταβάλατε αὐτὴν εις σύγχρονον Ἑρμῆν καὶ ἐγένετο ἀκούραστος σύνδεσμος μεταξύ ἐμοῦ και τοῦ ἐπαγρυπνοῦντος φρουροῦ, τοῦ Ἑλληνος ναυτικοῦ ΥΕΝ, πού σὲ κάθε δύσκολῃ στιγμῇ εἶναι πανταχοῦ παρών, καθὼς και με τὸν Σταθμὸν Πρώτων Βοηθειῶν πού παρ' ὅλες τὰς ἀσχολίας του βρίσκει τὸν τρόπο πάντοτε νὰ στέκῃ πλάι στὸν θαλασσοποροῦντα μακρὰν της πατρίδος γῆς ναυτικόν. Ἀμφότεροι ἐλλανωδίκαι, ἀγρυπνοὶ φρουροὶ και σύμβουλοι εις τὰς δυσκόλους στιγμὰς, τόσον των αἰφνιδίων ἀσθενειῶν συναδέλφων μου ὡς μηχανικοῦ ὅσον καὶ ἐμοῦ. Καίτοιτο διότι εις την περιοχὴν εις ἣν εὐρισκόμην και παρὰ τὰς καιρικάς συνθήκας, ἂν ἔχῃ ἀπίστευτον ἀλλὰ τελείως ἀδύνατον νὰ τύχῃ ἐξυπηρετήσεως. Ἐσεῖς ἐδώσατε και πάλιν τὸ φάρμακον της καρτερίας και ὑπομονῆς στὸν Ἑλληνα ναυτικόν. Ἐνα μεγάλο εὐχαριστῶ.

ΚΑ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, Πλοίαρχος

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΑΜΑΡΕΙΤΩΝ

Οἱ μαθηταὶ της παρὰ τῷ Σταθμῷ Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. Σχολῆς Σαμαρειτῶν της σχολ. περιόδου 1974-1975, διά προαιρετικῆς συνεισφορᾶς των ἐδώσαν εις την Σχολὴν ἓνα μηχανήμα προβολῆς εἰκόνων (ἐπισκοπίον) ἀξίας 5.500 δρχ. συνοδεύσαντες την δωρεάν των με συγκινητικὴν ἐπιστολήν.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Βοηθείας Ε.Ε.Σ. ἠγχαρίστησε τοὺς δωρητάς, «με τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ Ἐρυθροσταυρικὸν πνεῦμα θὰ εἶναι ὁδηγὸς των εις ὅλην την ζωὴν, και ὅτι θὰ προσφέρουν τὰς υπηρεσίας αὐτῶν ὅπου ζητηθῶν».

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

1) Ἀχιλ. Κασάπης, Δημ. Σχολ. Μαραθιάς Τριχωνίδος Βραβεῖον Φιλαλληλίας.

2) Παλασίας Γεωργιάδου, 4ου Δημ. Σχολ. Τρικάλων Βραβεῖον Ἀρετῆς.

3) Χαράλ. Τζοτζολάκης, 26ου Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν Ἐ Περιφ., Βραβεῖον Ἀρετῆς, καὶ

Μαρίκα Λεκατσά

Εὐαγ. Σαλτοῦ

Σταύρ. Κρικὸς

ΑΣΙΕΠΑΙΝΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ὁ Ε.Ε.Σ.Ν. ἐπαινεῖ και συγχαίρει θερμῶς τοὺς ὡς ἔπεται μαθητάς οἱ ὁποῖοι, ὡς μᾶς γράφουν οἱ κ.κ. Διευθυνταὶ των, ἀνεῦρον ἀπολεσθέντα χρήματα και ἀντικείμενα και τὰ παρέδωσαν εις τοὺς δικαιούχους:

1) Χρυσ. Γκαρντιδου, Δημ. Σχ. Χιονάδων Διδυμοτείχου. 2) Σταματ. Ἡλιαδάκης, 1ον Δημ. Σχολ. Χίου. 3) Ἀναστ. Σδρέγας, Οἶκον. Γυμν. Καλύμνου. 4) Ἰωαν. Μαστροκούκος, Οἶκον. Γυμν. Καλύμνου. 5) Μιχαὴλ Μπενῆς, Οἶκον. Γυμν. Καλύμνου.

Η ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Ἀθανάσιος Γκοτσόπουλος, μαθητὴς Οἰκονομικοῦ Γυμνασίου Καλύμνου, ὅστις προσέφερε 13 φορές αἷμα πρὸς διάσωσιν συνανθρώπων του.

Ὁ ἐθελοντὴς αἰμοδότης Δ)ντῆς Δημ. Σχολείου Ἀσμηίου Μονοφασίου Ἡρακλείου Κρήτης ἐν μέσω μαθητριῶν και διδασκαλισσῶν μετὰ την προσφορὰν αἵματος.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

(μέσω Ε.Ε.Σ.)

α) ὑπὲρ τοῦ Ἑράνου τοῦ Ε.Ε.Σ.: Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Διδυμοτείχου δρχ. 1.000. Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἡλιουπόλεως Ἀθηνῶν δρχ. 3.500. Τὸ Δημ. Σχολ. Πριήλας Κερκύρας δρχ. 30. Τὸ Δημ. Σχολ. Θεοδοσίων Κιλκίς δρχ. 100. Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δρχ. 325.

β) ὑπὲρ των σκοπῶν τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.: Τὸ Γυμνάσιον Σκύδρας δρχ. 987. Τὸ Δημ. Σχολ. Κούμανη Πύργου δρχ. 250. Τὸ Δημ. Σχολ. Φαρῶν Πατρῶν δρχ. 100. Τὸ Δημ. Σχολ. Φέρμων Ἱεραπέτρας Κρήτης δρχ. 150.

γ) ὑπὲρ διαφόρων σκοπῶν: Τὸ Δημ. Σχολ. Παραλίας Σεργούλας Φωκίδος δρχ. 200 διά τὸ Δημ. Σχολ. τοῦ Οἴκου Τυφλῶν Καλλιθέας Ἀθηνῶν. Τὸ Δημ. Σχολ. Νέας Τιρυνθίου Ναυπλίας δρχ. 2.000 δι' ἄπορα παιδιὰ ἄλλων χωρῶν.

Ἀπ' εὐθείας:

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δρχ. 325 εις τὸν Ἑρανον της Ἀγάπης της Ἱε-

ρᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ δρχ. 1.360 εἰς ἀπόρους μαθητὰς.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νικάνορος Κονίτης δρχ. 114 εἰς τὸν «Ἐρανον τῆς Ἀγάπης» τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Τὸ 12ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δρχ. 8.600 εἰς κοινωφελεῖς σκοπούς.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν Τριφυλίας δρχ. 220 εἰς τὸν «Ἐρανον τῆς Ἀγάπης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.

Τὸ Ζ' Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν χρηματικά ποσὰ εἰς ἀπόρους μαθητρίδας τοῦ Γυμνασίου καὶ ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς συνοικίας Ἀγ. Γεωργίου Ἀκαδημίας Πλάτωνος Ἀθηνῶν.

Τὸ Γυμνάσιον Χατζῆ Πυλίας δρχ. 1.100 εἰς τὸ Φιλανθρωπικὸν Ταμεῖον Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας καὶ δρχ. 3.100 εἰς ἀπόρους μαθητὰς κλπ.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται τοῦ Δημ. Σχολ. Διστόμου Λεβαδείας δρχ. 1.500 εἰς καρδιοπαθῆ μαθητὴν δι' ἐγχείρησιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ δρχ. 1.500 εἰς ὀφρανὴν συμμαθητρίαν τὴν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ποταμίας Χίου δρχ. 105 εἰς τὸ Ἑκκλ. Οἰκοτροφεῖον Χίου καὶ δρχ. 190 εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς τῶν.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν Τριφυλίας δρχ. 192 εἰς τὸν «Ἐρανον τῆς Ἀγάπης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται τῶν Ἑκπ.)τηρίων «Ὁ Κοραῆς» Θεσ/νίκης δρχ. 1.000 εἰς ἀνάπηρο παιδί, δρχ. 1.000 εἰς τὸ Φιλανθρωπικὸν Σωματεῖον «Ὁ Καλὸς Ποιμὴν», δρχ. 2.000 εἰς ἀπορον οἰκογένειαν καὶ δρχ. 3.500 εἰς τὸν Ἐρανον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται τοῦ 3ου Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης Ἀθηνῶν (τάξεις 6η) δρχ. 5.000 εἰς ἀσθενή μικρὸν κάτοικον χωρίου Βούτσιμος Αἰγιαλείας δι' ἐγχείρησιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τὸ Γυμνάσιον Δοξάτου Δράμας χρημ. βοηθήματα εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται τοῦ 6ου Δημ. Σχολ. Κερκύρας μέγα μέρος τῶν χριστουγεννιάτικων μπουναμάδων τῶν εἰστῆν Ἱερᾶν Μητροπόλιν Κερκύρας διὰ τὰ Οἰκοτροφεία τῆς.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μερόπης Μεσσηνίας δρχ. 2.000 εἰς ἀπόρους ὑπερηλίκους τῆς Κοινοτήτος.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται τοῦ Δημ. Σχολ. Λάττα Ἀμαλιάδος χρημ. βοηθίαν εἰς ἀπορον οἰκογένειαν τοῦ χωρίου καὶ εἰσφορὰν εἰς τὸν «Ἐρανον τῆς ἀγάπης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται τοῦ Δημ. Σχολ. Νέας Πέλλης Γιαννιτῶν δρχ. 1.500 εἰς μικρὸν καρδιοπαθῆ κάτοικον χωρίου Βούτσιμος Αἰγιαλείας δι' ἐγχείρησιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ Ἱδιωτ. Σχολὴ Βασιλικῆς Κρεατσούλη - Σταυράκη Γλυφάδας Ἀθηνῶν δρχ. 600 εἰς τὸν «Ἐρανον τῆς Ἀγάπης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ν. Σμύρνης Ἀθηνῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμπελοκήπων Καστορίας χρημ. εἰσφορὰν εἰς τὸν «Ἐρανον τῆς ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

(ἀποστολαὶ εἰδῶν βοηθείας μέσω Ε.Ε.Σ.)

Τὸ Ἱδιωτ. Ἑκπ.)ριον Κ. Μάνεση Ν. Ηρακλείου Ἀττικῆς 1 χαρτοκιβώτιον

διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀράτου Κομοτηνῆς.

Ἡ Ἱδιωτ. Σχολὴ «Ἁγίος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης» Ν. Ψυχικοῦ Ἀθηνῶν 6 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βασιλικῆς Θεσσαλίας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ροζενῶν Σικυῶνος 5 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μυρσινωχωρίου Πυλίας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Δουμπίων Σταγείρων Χαλκιδικῆς 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πέρκου Ναυπακτίας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πλατάνου Αἰγιαλείας 1 δέμα καὶ 2 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Φορτσίου Καλεντζίου Ἰωαννίνων.

Ἡ Ἱδιωτ. Σχολὴ Βασιλικῆς Κρεατσούλη - Σταυράκη Γλυφάδας Ἀθηνῶν 8 σάκκους (43 δέματα) διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βλασίου Μουζακίου Καρδίτσας.

Τὸ 86ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν 9 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Καλαβρύτων.

Ἡ Κά Φωτεινὴ Χατζηστρατῆ, κάτοικος Ρόδου, 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πέρκου Ναυπακτίας καὶ 2 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Σγάρας Ἀργάντων Ἀρτης.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λόφου Πιερίας 1 δέμα διὰ τὸ 1ον Εἰδικὸν Σχολεῖον Ἀθηνῶν.

Ὁ Κος Ἐλευθ. Φώτσος κάτοικος Κομοτηνῆς 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Σγάρας Ἀρτης.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Παιανία Ἀττικῆς 10 χαρτοκιβώτια διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ποκίστης Ναυπακτίας.

(Ἀ π' εὐθείας)

Τὸ 9ον Δημ. Σχολ. Ἀγ. Δημητρίου Δάφνης Ἀθηνῶν 175 κυτία, 43 πακέτα καὶ 252 χιλ.)μα τρόφιμα εἰς τὸ «Σπίτι τῆς Σποργῆς» Ἀγ. Βασιλείου Δάφνης.

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν γραφ. ὕλην καὶ παιγνίδια εἰς Σχολεῖα ὀρεϊνῶν περιοχῶν Ἀχαΐας καὶ ἄπορα παιδιὰ Πατρῶν.

Τὸ Α' Γυμν. Θηλ. Μυτιλήνης (5η τάξ. θετ.) 3 δέματα μετὰ διάφορα εἶδη εἰς Δημ. Σχολ. Ἀμπελοκῆπων Λέσβου (5η τάξ. θεωρ.) 3 δέματα μετὰ τρόφιμα καὶ γλυκίσματα εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας Μυτιλήνης καὶ (4η τάξ. κλασ.) 2 δέματα εἰς ἀπόρους Μυτιλήνης καὶ Ἱππειον Λέσβου.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν Τριφυλίας τρόφιμα ἀξίας δρχ. 200 εἰς ἀπορον οἰκογένειαν τῆς πόλεως.

Τὸ Ζ' Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν 2 κιβώτια μετὰ κυτία γάλακτος καὶ γλυκίσματα εἰς τὸν Παιδικὸν Σταθμὸν Ρούφ, γλυκίσματα καὶ παιγνίδια εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ Δημ. Βρεφοκομείου Ἀθηνῶν καὶ τρόφιμα εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς συνοικίας Ἀγ. Γεωργίου Ἀκαδημίας Πλάτωνος Ἀθηνῶν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Πύλου 79.500 χιλ.)μα καὶ 6 κυτία μετὰ τρόφιμα εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ε.Ε.Σ. Πύλου.

Τὸ Γυμνάσιον Χατζῆ Πυλίας δῶρα εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Καλαμάτας.

Τὸ Γυμν. Α' κύκλου Σπετσῶν 12 δέματα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Χαραυγῆς Πωγωνίου.

Τὸ Γυμν. Κρύας Βρύσης Πέλλης ἀνά 1 δέμα μετὰ χρήσιμα εἶδη εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον «Ἁγίος Στυλιανός» Θεσ/νίκης καὶ ἀκριτικὸν φυλάκιον.

Τὸ Γυμν. Θηλ. Ὀρεσιάδος σιγαρέττα καὶ ποτὰ ἀξίας 1.260 δρχ. εἰς στρατ. μονάδας τῆς περιοχῆς, 55 δέματα μετὰ

φρούτα καὶ γλυκίσματα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Κρατικοῦ Νοσοκομείου Διδυμοτείχου καὶ 3 δέματα μετὰ χρήσιμα εἶδη εἰς ἀκριτικὸν φυλάκιον.

Τὸ Β' Γυμν. Θηλ. Πειραιῶς δέματα ἱματισμοῦ εἰς ἀκριτικά χωρία, χρήσιμα εἶδη καὶ χρήσιμα εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Πειραιῶς, εἶδη βοηθείας εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Πειραιῶς, Οἶκον Τυφλῶν Καλλιθέας, «Σπίτι τῆς Σποργῆς» Ν. Σμύρνης, Οἶκον Κωφολάλων Καλλιθέας, Π.Ι.Κ.Π.Α Βούλας καὶ ἱματισμὸν εἰς ἀπόρους, μαθητρίδας τοῦ Σχολείου.

Τὸ 90ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν 6 χαρτοκιβώτια μετὰ τρόφιμα εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Παγκρατίου Ἀθηνῶν «Σύνδεσμος Ἀγάπης ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος» καὶ ποσότητας τροφίμων εἰς ἐνδεεῖς οἰκογενεῖας.

Τὸ Γυμν. Θηλέων Ἱεραπέτρας Κρήτης 20 δέματα μετὰ τρόφιμα καὶ γλυκίσματα εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς πόλεως καὶ παιγνίδια εἰς ἄπορα παιδιὰ.

Τὸ Πειραματικὸν Σχολεῖον Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δέματα βοηθείας εἰς ἀκριτικά Σχολεῖα καὶ δῶρα εἰς τοὺς μικροὺς τροφίμους τοῦ «Φιλιππιδείου Ἰδρύματος» Κηφισιάς.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν Τριφυλίας εἶδη βοηθείας ἀξίας δρχ. 2.290 εἰς ἐνδεεῖς μαθητὰς.

Τὸ Δημ. Σχολ. Παραλίας Ἀσπροπύργου δέματα μετὰ ἱματισμὸν, γραφ. ὕλην καὶ παιγνίδια εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κούμνης Ἡλείας.

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Ἱεραπέτρας Κρήτης 100 χιλ.)μα τροφίμων εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας τοῦ συνοικισμοῦ καὶ δῶρα ἀξίας δρχ. 650 εἰς ἄπορα παιδιὰ τοῦ Σχολείου.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πλωμαρίου Λέσβου τρόφιμα κλπ. εἰς γέροντας. Τὸ 79ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν τρόφιμα, ἱματισμὸν καὶ 1.000 δρχ. εἰς ἀπορον μαθητρίαν τοῦ Σχολείου.

Τὸ Ἱδιωτ. Ἑκπ.)ριον Ἀννης Πόλου Κρουσταλλάκη Ἀθηνῶν δέματα βοηθείας εἰς ἀπόρους μαθητὰς τῆς ὑπαίθρου.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Χίου 86 δέματα μετὰ χρήσιμα εἶδη εἰς ἀκριτικά φυλάκια τῆς νήσου καὶ 28 δέματα μετὰ εἶδη βοηθείας εἰς ἀπόρους μαθητὰς.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Κερκύρας χρήσιμα εἶδη εἰς τοὺς τροφίμους τῶν νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων Κερκύρας.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται τοῦ Δημ. Σχολ. Λάττας Ἀμαλιάδος τρόφιμα καὶ φάρμακα εἰς ἀπορον συμμαθητῆν τῶν.

Ἡ Ἱδιωτ. Σχολὴ Βασιλικῆς Κρεατσούλη - Σταυράκη Γλυφάδας δέματα μετὰ τρόφιμα καὶ ἱματισμὸν εἰς τὸ Γηροκομεῖον Πειραιῶς.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Καστορίας 150 χιλ.)μα ἱματισμοῦ εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Μαγουλιάνων Γορτυνίας.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

α) εἰς χρήματα (μέσω Ε.Ε.Σ.)

Τὸ Δημ. Σχολ. Παλαιοχωρίου Γαρδικίου Τρικάλων δρχ. 100.

Τὸ Δημ. Σχολ. Δημήνης Ἀρτης δρχ. 255.

Τὸ 19ον Δημ. Σχολ. Τρικάλων δρχ. 130.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κέντρου Γρεβενῶν δρχ. 200.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κάτω Πόρου Ρεθύμνης δρχ. 100.

Τὸ Δημ. Σχολ. Οροφαρίου Κορινθίας δρχ. 200.

Τὸ Δημ. Σχολ. Σταυροῦ Λέσβου δρχ. 1.500.

β) εἰς εἶδη

Τὸ Δημ. Σχολ. Μελεσῶν Ἡρακλείου Κρήτης 7 χαρτοκιβώτια μετὰ τρόφιμα καὶ ἱματισμὸν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγ. Βασιλείου Βιάννου Κρήτης 2 σάκκους μετὰ ἱματισμὸν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Σκάλας Πάτμου 6 χαρτοκιβώτια μετὰ ἱματισμὸν, τρόφιμα καὶ παιγνίδια.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀχινού Φθιώτιδος 19 δέματα μετὰ ἱματισμὸν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Χρυσοχωράφων Σερρών 1 δέμα μετὰ σχολ. εἶδη κλπ. ἀξίας δρχ. 450 διὰ πρόσφυγα μαθητρίαν 13ου Δημ. Σχολ. Λεμεσοῦ Κύπρου.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Καστορίας 3 δέματα μετὰ σχολ. εἶδη ἀξίας δρχ. 7.000.

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Πεύκης Ἀττικῆς 4 χαρτοκιβώτια μετὰ γραφ. ὕλην ἀξίας δρχ. 4.000.

Τὸ Δημ. Σχολ. Σωτηρίου Νάξου 1 δέμα μετὰ γραφ. ὕλην.

Τὸ Γυμνάσιον Μερόπης Μεσσηνίας 2 χαρτοκιβώτια μετὰ ἱματισμὸν.

Τὸ Β' Γυμνάσιον Ἀρρένων Πειραιῶς (τάξεις 1η - τμ. 1ον) 2 χαρτοκιβώτια μετὰ τρόφιμα καὶ 6 χαρτοκιβώτια μετὰ ἱματισμὸν.

Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς 9 χαρτοκιβώτια μετὰ 432 κυτία σακχαρούχου γάλακτος ἀξίας δρχ. 7.776.

Τὸ 9ον Νηπιαγωγεῖον Πειραιῶς 2 χαρτοκιβώτια μετὰ 102 κυτία σακχαρούχου γάλακτος ἀξίας δρχ. 1.840.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγ. Λουκά Ἐδέσσης 2 χαρτοκιβώτια μετὰ τρόφιμα καὶ 6 χαρτοκιβώτια μετὰ ἱματισμὸν.

Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Ἀμαρουσίου 3 χαρτοκιβώτια μετὰ τρόφιμα καὶ 4 χαρτοκιβώτια μετὰ ἱματισμὸν.

Ἐπίσης ἀπεστάλησαν ἀπ' εὐθείας

Τὸ 12ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δρχ. 12.000. Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν δρχ. 1.000. Τὸ Α' Γυμνάσιον Θηλ. Μυτιλήνης δρχ. 2.500 διὰ τῆς Ἑμπορ. Τραπεζῆς καὶ 2 χαρτοκιβώτια μετὰ ἱματισμὸν, σχολ. εἶδη, βιβλία καὶ παιγνίδια διὰ τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς. Τὸ Γυμνάσιον Τήνου ἱματισμὸν, τρόφιμα, γραφ. ὕλην καὶ παιγνίδια εἰς πρόσφυγας μαθητὰς Σχολείων Ἀρνακῶς. Τὸ Δημ. Σχολ. Ἄνω Ζαρού Μοιρῶν Ἡρακλείου Κρήτης 9 δέματα μετὰ εἶδη βοηθείας. Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν Τριφυλίας δρχ. 1.000 διὰ τοῦ Διδ. Συλλόγου Τριφυλίας καὶ δρχ. 1.400 διὰ τῆς Κυπριακῆς Πρεσβείας. Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Ἀττικῆς δρχ. 13.890. Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Πρεβέζης δέματα μετὰ ἱματισμὸν καὶ γραφ. ὕλην εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μόρφου Κύπρου. Τὸ Γυμνάσιον Α' Κύκλου Σπετσῶν δρχ. 7.500. Τὸ Γυμνάσιον Ἀρρένων Κομοτηνῆς (τάξεις 4η) 15 ἐφηβικά ποσά εἰς τὸν προσφυγικὸν βικὰ ποσά εἰς τὸν προσφυγικὸν καταυλισμὸν «Δασάκι» Ἀχνας Λάρνακος Κύπρου. Τὸ Α' Γυμνάσιον Ἀρρένων Βόλου 10 δέματα μετὰ ἱματισμὸν εἰς τὸ Γυμνάσιον Πολεμίου Κύπρου.

Δημ. Σχολ. Πειραιῶς δρχ. 2.600 διὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς Ἑλλάδος. Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Κοζάνης δρχ. 1.915 διὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος. Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἡλιουπόλεως Ἀθηνῶν δρχ. 8.700 διὰ τῆς Γεν. Τραπεζῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νέας Ἀνατολῆς Ἱεραπέτρας Κρήτης δρχ. 3.638 διὰ τῆς Διδ. Ὀμοσπονδίας Ἑλλάδος. Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Σταυρουπόλεως Θεσ/νίκης δρχ. 11.800 διὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς Ἑλλάδος. Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Κερκύρας δρχ. 1.415 διὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Γυμνάσιον Θηλέων Ὀρεσιάδος δρχ. 6.310 διὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς Ἑλλάδος. Τὸ Γυμνάσιον Θηλέων Ἱεραπέτρας Κρήτης 8 χαρτοκιβώτια μετὰ ἱματισμὸν εἰς τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον Νεαπόλεως Λευκωσίας. Τὸ Πειραματικὸν Σχολεῖον Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δρχ. 34.000. Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν Τριφυλίας δρχ. 1.825,50. Τὸ Δημ. Σχολ. Μετσόβου Ἰωαννίνων δρχ. 4.500. Τὸ Ἱδιωτ. Ἑκπαιδευτήριον «Ὁ Κοραῆς» Θεσ/νίκης σχολ. εἶδη καὶ δρχ. 20.510. Τὸ 64ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν δρχ. 2.200. Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Ἱεραπέτρας Κρήτης δρχ. 1.000 διὰ τῆς Ἀγροτ. Τραπεζῆς Ἑλλάδος. Τὸ 79ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν 24 δέματα βοηθείας καὶ 2.100 δρχ. διὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς Ἑλλάδος. Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Πλωμαρίου Λέσβου σχολ. εἶδη. Τὸ Δημ. Σχολ. Νικάνορος Κονίτης δρχ. 145. Τὸ Δημ. Σχολ. Ποταμίας Χίου δρχ. 100.

Τὸ Γυμνάσιον Ἀμοργοῦ Κυκλάδων δρχ. 7.150 διὰ τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἑκπαιδείσεως Κυκλάδων.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Χίου 37 κλινοσκεπάσματα ἀξίας δρχ. 9.500.

Τὸ Γυμνάσιον Δοξάτου Δράμας δρχ. 1.500 εἰς δύο πρόσφυγας οἰκογενεῖας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Νέου Ὀλβίου Εἰσπλητῆς 365 χιλ.)μα ἱματισμοῦ καὶ γραφ. ὕλης καὶ δρχ. 5.950 διὰ τῆς Κυπριακῆς πρεσβείας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λιδωρικίου Φωκίδος 70 δέματα μετὰ ἱματισμὸν καὶ γραφ. ὕλην εἰς τοὺς πρόσφυγας μαθητὰς τοῦ 10ου Δημ. Σχολ. Λεμεσοῦ Κύπρου.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Κερκύρας καινουργῆ ἱματισμὸν ἀξίας δρχ. 10.000 διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας.

Τὸ Δημ. Σχολ. Καρυδίου Σητείας δρχ. 1.000 διὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Δημ. Ἑκπαιδείσεως Σητείας καὶ καινουργῆ ἱματισμὸν καὶ σχολ. εἶδη ἀξίας δρχ. 4.800 διὰ τῆς Νομ.)κῆς Ἐπιθεωρήσεως Δημ. Ἑκπ.)σεως Νομοῦ Λασιθίου.

Τὸ 13ον Δημ. Σχολ. Λαμίας (τάξεις 5η) ἱματισμὸν ἀξίας δρχ. 10.000.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λάττα Ἀμαλιάδος 60 μάλλινες κουβέρτες καὶ ἱματισμὸν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας καὶ χρήματα διὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Δημ. Ἑκπαιδείσεως Ἀμαλιάδος.

1ον Δημ. Σχολ. Ἀλιωροῦ Μαγνησίας 6 δέματα μετὰ ἱματισμὸν καὶ γραφ. ὕλην εἰς τὸ Λανίτειον Δημ. Σχολ. Λεμεσοῦ Κύπρου.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Πρεβέζης 10 δέματα μετὰ βιβλία, σχολ. εἶδη, τρόφιμα καὶ παιγνίδια ἀξίας δρχ. 4.860 εἰς πρόσφυγας μαθητὰς τῆς 5ης τάξεως Δημ. Σχολ. Φανερωμένης Λευκωσίας Κύπρου.

Τὸ Α' Γυμνάσιον Ἀρρένων Βόλου 10 δέματα μετὰ ἱματισμὸν εἰς τὸ Γυμνάσιον Πολεμίου Κύπρου.

Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Πρεβέζης 10 δέματα μετὰ βιβλία, σχολ. εἶδη, τρόφιμα καὶ παιγνίδια ἀξίας δρχ. 4.860 εἰς πρόσφυγας μαθητὰς τῆς 5ης τάξεως Δημ. Σχολ. Φανερωμένης Λευκωσίας Κύπρου.

Τὸ 28ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου Ἀθηνῶν 19 δέματα ἱματισμοῦ ἀξίας δρχ. 14.144 εἰς υἱοθετηθείσας 19 μαθητρίδας τοῦ Δημ. Σχολ. Πέρου Ὀρεινῆς Λευκωσίας Κύπρου.

Τὸ Α' Γυμνάσιον Ἀρρ. Καλαμάτας ἱκανὴν ποσότητα εἰδῶν βοηθείας εἰς πρόσφυγας μαθητὰς Κύπρου.

Τὸ 28ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου Ἀθηνῶν 19 δέματα ἱματισμοῦ ἀξίας δρχ. 14.144 εἰς υἱοθετηθείσας 19 μαθητρίδας τοῦ Δημ. Σχολ. Πέρου Ὀρεινῆς Λευκωσίας Κύπρου.

Τὸ Ἑλλεν. Δημ. Σχολ. Genk Βελγίου 7.000 Βελγ. φράγκα διὰ τοῦ ἐλληνικοῦ Προξενίου.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἐλαιῶνος Φωκίδος 59 δέματα μετὰ ἱματισμὸν καὶ γραφ. ὕλην ἀξίας δρχ. 41.000 εἰς τὸ 10ον Δημ. Σχολ. Λεμεσοῦ Κύπρου.

Τὸ Γυμνάσιον Θηλέων Δάφνης Ἀθηνῶν 29 σάκκους μετὰ ἱματισμ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ

Είχε περάσει αρκετή ώρα δίχως να χτυπήσουν τα πολυβόλα. Σύρθηκε ο Δημήτρης έξω απ' τους θάμνους και παρακολουθούσε στο ξέφωτο.

Τα σύννεφα κατέβαιναν όρμητικά από το βοριά, καταπλημμυρίζαν τις βουνοκορφές αντίκρυ και χύνονταν στις καταπράσινες πλαγιές, σ' όλο τον έλαιώνα.

Στήριζε το παιδί, καλά, το σακιδιό του στον ώμο και κατευθύνθηκε ανατολικά. Η θάλασσα κατά το νοτιά χτυπούσε με δύναμη τα βράχια της ακτής και βογγούσε. Προχωρούσε δύσκολα στ' ανηφορικό μονοπάτι ανάμεσα στις πέτρες, τις αγριοσυκιές και τις πικροδάφνες. Σε λίγο σταμάτησε. Πήρε μια βαθειά ανάσα και πέταξε ο νούς του. Θυμήθηκε τη θλιμμένη μορφή της μητέρας του. Τού φάνηκε πώς ακούει ακόμα τις στερνές συμβουλές της.

— Πήγαινε, Δημήτρη μου, με την εύχή τη δική μου και του Θεού. Τά μάτια σου τέσσερα. Είσαι μεγάλος τώρα. Σωστό Έλληνόπουλο, με ζεστή καρδιά και μυαλό που κόβει. Ακολούθησε το μονοπάτι της ρεματιάς ώπου να αντικρύσης το ξωκκλήσι τ' Αι-Βαρνάβα. Κάπου κοντά, μέσ στο δάσος, θά συναντήσεις όλους τους δικούς μας και τον πατέρα σου.

«Όλους τους δικούς μας και τον πατέρα μου, επιθύρισε το παιδί. Τον πατέρα, που αγωνίζεται νησιτικός τρεις μέρες τώρα». Έξωντάνεψε μέσα του ή αυστηρή όψη του πολεμιστή κ' ύστερα ξεκαθάρισε σιγά - σιγά το γλυκό πατρικό βλέμμα. Η θύμησι του δυνάμωσε την ψυχή, κ' εξακολούθησε την πορεία.

Ο δρόμος τώρα είχε δυσκολέψει πολύ. Ο Δημήτρης σκαρφάλωνε στα βράχια. Αφουγκραζόταν στην έρημιά ν' ανακαλύψει σημάδια ζωής. Τίποτα! Ακουγε ολοκάθαρα τους χτύπους της καρδιάς του. «Παράξενη γαλήνη», συλλογίστηκε. Βάλθηκε ν' άνιχνεύη με τα μάτια και με το νου.

Στο βάθος, πέρα, κατά τη Δύσι, διαγράφονταν μεγαλοπρεπείς οί κορυφογραμμές του Κυπριακού Ό-

λυμπου. Ξαφνικά, πρόβαλαν στο θολό κυπριακό ούρανό σμήνος άεροπλάνα. Πέρασαν τις κορφές του Πενταδάκτυλου, και σε λίγο χάθηκαν. Κατακαθόταν ό ήχος τους κύματα - κύματα στο βασανισμένο κορμί του νησιού, σκόρπιζε άνατριχίλα.

Αποφάσισε ό μικρός να προχωρήσει ακόμα. Είχε αφήσει πίσω τα βραχοτόπια και πορεύονταν στο πλάτωμα ανάμεσα στα σχίνα και τα πουρνάρια. Αντίκρυ, στην κορφή του λόφου, διέκρινε τώρα το κατάλευκο ξωκκλήσι του Αι-Βαρνάβα. Πάνω στο κεφάλι του, σε χαμηλό ύψος, έπετούσαν άνήσυχα, κρώζοντας τα κοράκια. Ξαφνικά, πέρα στο ξέφωτο, κροτάλισαν τα πολυβόλα. Στο ύψωμα του ρημοκκλησιού έπεφταν μερικές ντουφεκιές σαν άπάντησι. Ύστερα επικράτησε πάλι απόλυτη γαλήνη.

Κούρνιασε το παιδί άνήσυχο στη ρίζα της βελανιδιάς και περίμενε. Στη φυλλωσιά του δέντρου έπαιζαν τα πουλιά τιτιβίζοντας. Έτοιμάστηκε ό Δημήτρης να συνεχίσει.

«Ο πατέρας μου με τους δικούς μας, συλλογίστηκε, πρέπει να βρίσκονται δίχως άλλο στο φρύδι του πράσινου λόφου». Οί πυροβολισμοί τον είχαν σωστά προσανατολίσει. Έκανε μερικά βήματα, κι άπότομα στάθηκε. Κάποιος σύρθηκε στο χώμα, ύστερα διάκρινε καθαρά ένα βαθύ βογγητό, και διαίσθανθηκε τη σκιά του θανάτου! Ταράχτηκε λίγο, άμέσως όμως συνήλθε. Στράφηκε κατά τη μεριά τ' Αι-Βαρνάβα κ' έκανε το σταυρό του. Ύστερα προχώρησε.

Ο στρατιώτης ήταν πεσμένος πλαγιαστά, πασχίζοντας να συρθεί στο χώμα. Ανάκτησε το θάρρος του το παιδί και πλησίασε. Είδε τη στολή, το πηλίκιο, το σήμα με την ήμισέληνο. Κατάλαβε. Ο τραυματίας ήτανε Τούρκος. Αντιλήφθηκε και κείνος την ανθρώπινη παρουσία, ψιθύρισε κάτι στη γλώσσα του, κοίταζε επίμονα το Έλληνόπουλο. Στα μάτια του καθρεφτίζονταν όλο του το δράμα και ή άγωνία.

Στο νου του παιδιού ήρθανε πάλι τά λόγια της μητέρας του και ξαναζωντάνεψε ή στεγνή, βασανισμένη μορφή του πολεμιστή πατέρα του.

«Τρία μερόνυχτα έχει να βάλη μπουκιά στο στόμα», είπε μέσα του... «Αλλά ή ώρα δεν είναι για χάσιμο». Άρχισε να τρέχει στον καταυλισμό, πίσω, όσο πιο γρήγορα μπορούσε.

Τό βογγητό της θάλασσας είχε κοπάσει τώρα. Αντίκρυσε τό φάρο, είδε δυό τρία καράβια στο άνοιχτό πέλαγος, ύστερα τίποτα. Ο κόσμος δίχως άκρη. Έφτασε έξω στη σκηνή τους στον καταυλισμό άγκομαχώντας άπ' το τρέξιμο και την άγωνία.

Ο παπα - Αντώνης, ή μητέρα του, ό παπούς, μερικοί γέροντες άκόμα, κοιτούσαν το παιδί άμίλητοι, ξαφνιασμένοι. Ο Δημήτρης δεν κατάφερε άπ' τό φούσκωμα να άρθώσει λέξη.

— Τί συμβαίνει, παιδί μου; έρώτησε ή μητέρα του άνήσυχα.

Κάτι προσπάθησε να είπη τό παιδί, μα οί άλλοι δεν κατάλαβαν τίποτα.

— Ηούχασε, παιδί μου. Ηρέμησε πρώτα, είπε ό σεβάσμιος κληρικός στον μικρό. Και συμπλήρωσε για τους μεγάλους: «Αφήστε τό παιδί. Θά μίληση σαν έρθη ή ώρα».

— Ήτανε Τούρκος, είπε σε λίγο τό παιδί. Είδα καθαρά τό πηλίκιο, τό σήμα με τό μισοφέγγαρο. Είναι τραυματισμένος βαριά. Ίσως και να πεθάνη.

— Να πεθάνη τό σκυλί, άποκρίθηκε αυθόρμητα ή μητέρα του.

— Συγκρατήσου, Άγγελική, είπε έπεμβαίνοντας ό παπα - Αντώνης. Είσαι Έλληνίδα και Χριστιανή. Ύστερα κοίταξε άποφασιστικά τους άλλους.

— Εμπρός όλοι σας, μαζί μου, είπε. Έσύ Δημήτρη δείχνε μας τό δρόμο.

Μπροστά πήγαινε ό Δημήτρης. Ακολουθούσε ό ιερέας, ύστερα ή συντροφιά όλη. Πορεύονταν στ' ανηφορικό μονοπάτι άμίλητοι. Καθένας ήταν βυθισμένος στις δικές του σκέψεις. Ο Δημήτρης άναθυμότανε τά πονεμένα μάτια του τραυματία. Τόν συγκλόνιζε τό παρακλητικό του βλέμμα. Ο ιερέας άνάπλαθε μυστηριακά την παραβολή του καλού Σαμαρείτη. Οί γέροντες έφερναν στη μνήμη τις καλές ήμέρες του νησιού, τά χρόνια της ειρήνης. Η μητέρα του Δημήτρη συλλογιζότανε τό νοικοκυ-

ριό της, που ρήμαζε. Τόν άντρα της που άγωνιζόταν με τά δόντια και την ψυχή για τη λευτεριά της Κύπρου.

Ο μικρός Κύπριος τους ώδήγησε σωστά στο δρόμο. Αντίκρυσαν τον Τούρκο να σέρνεται στο χώμα και να βογγάη άκόμα. Δίχως καθυστέρησι, ξάπλωσαν τον τραυματία στο αυτόσχέδιο φορείο και κίνησαν για τον προσφυγικό τους καταυλισμό. Προχωρούσαν άργά, προσεχτικά στον κατήφορο, σιωπηλή πομπή ανθρώπινης άλληλεγγύης και Χριστιανικού μεγαλείου.

Ο Τούρκος τραυματίας άναπαύονταν σε λίγο στο κρεβάτι του πρώχειρου Έλληνοκυπριακού Νοσοκομείου.

Τριγύρω ή συντροφιά των σωτήρων του. Όλοι τους είχαν στυλώσει τά μάτια στο γιατρό που τον περιποιόταν και τον εξέταζε.

Ο Έλληνας γιατρός κοίταξε την όμήγυρη των συμπατριωτών του με θαυμασμό και ψιθύρισε: «Έκτός κινδύνου».

Ο Τούρκος παρακολουθούσε άμίλητος τά όσα συνέβαιναν. Ύστερα κάρφωσε τό βλέμμα ψηλά, στον Έσταυρωμένο, μουρμουρίζοντας:

«Χριστιάν, Χριστιάν...» και ύγράνθηκαν τά μάτια του.

Πέρα, άπ' την άλλη άκρη του καταυλισμού έρχόταν άπαλός, πλημμυρίζοντας με συναισθήματα προσδοκίας την τυραγνισμένη προσφυγιά, ό ήχος της καμπάνας.

Ο Δημήτρης φορτώθηκε ξανά τό σακιδίο κι άρχισε να προχωρή στο ανηφορικό μονοπάτι. Ο πατέρας του είχε τρεις μέρες τώρα να βάλη μπουκιά ψωμί στο στόμα.

ΧΑΡΑΛ. ΨΩΓΙΝΟΣ

Έπιθεωρ. Δημοτ. Εκπαιδεύσεως

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΙΓΔΑ

Η μόρα πέρασε, για δές! Ο ούρανός γελάει, τά σύννεφα σκορπίσανε, τ' άγριοβόρι πάει...

Ο ήλιος τώρα, βασιλεύς τρισένδοξος και πάλι, λάμπει και κάνει να φανούν όλα της γής τά κάλλη.

ΑΘΗΝΑ-Ι.Σ ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ
Καθηγήτρια

ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΩΝΑ

Τό μοναστήρι της Παναγίας της Έλωνας (Μονή Έλώνης), που άνήκει στην κοινότητα Κοσμά της Άρχαδικής έπαρχίας Κυνουρίας, κτίσθηκε επί της εποχής του Βυζαντίου. Κατ' άρχάς ήτο άνδρική μονή, σήμερα είναι γυναικεία.

Ένα τμήμα αυτής είναι κτισμένο εις ένα πλάτωμα του βουνού. Γύρω από την μονή ύπάρχουν πολεμιστρες τις όποιες έχρησιμοποιουν οί μοναχοί όταν ήθελαν ν' άποκρούσουν τις επιθέσεις των Τούρκων. Απ' αυτές έρριχναν καυτό νερό ή λάδι.

Έντός του ναού ύπάρχει ή θαυματουργή εικών της Θεοτόκου, έργον του Έυαγγελιστού Λουκά όπως πιστεύεται. Περί της άνευρέσεως της θαυματουργού εικόνας, ύπάρχει ή έξής έκδοχή: Η εικών εκρέματο εις τό βουνό. Οί άνθρωποι έβλεπον από τους πρόποδας του βουνού κάτι να γυαλίζει, αλλά δεν μπορούσαν να ξεχωρίσουν τί ήτο. Μετά από πολλούς κόπους κατάρταν να σκαρφάλουν και να την ξεκρεμάσουν. Έτσι, άπεφάσισαν να κτίσουν την μονή εκεί όπου είχαν βρήκαν. Καθώς όμως έκτιζαν τό πρωτό, τό βράδυ τό κτίσμα έγκρεμιζέτο, ενώ ή εικών μετεφέρετο εις τό άπέναντι βουνό! Βλέποντας ότι δεν μπορούσαν να κτίσουν τό μοναστήρι εκεί όπου είχαν σχεδιάσει, άρχισαν με μεγάλους κόπους να τό κτίζουν εκεί όπου έδειχνε ή εικών. Μέχρι σήμερα άκόμη, μετά την πάροδο τόσων αιώνων, ύπάρχουν τά ερείπια της παλαιάς μονής.

Τό έκκλησάκι μικρό και γραφικό, είναι γεμάτο από καντήλια, τάματα των πιστών. Η ώραία Πύλη είναι φτιαγμένη από σκαλιστόν έβενο.

Βγαίνοντας στη βεράντα και βλέποντας αυτό τό άγριο τοπίο, που άρχικά προκαλεί δέος, άναλογίζεσαι την δόξα και τό μεγαλείο του Θεού. Στα χείλη σου έρχονται τά λόγια ψαλμωδού: «Μέγας είσαι, Κύριε, και θαυμαστά τά έργα Σου».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΔΑΝΕΣΗ
Ε' τάξ. Γυμνασίου Θηλ.
Δραπετσώνας

ΣΤΗ ΜΗΤΕΡΑ

Σου μίλησα σκληρά, μα χαμογέλασες με φίλησες και μούπες στοργικά: «παιδί μου άλλη φορά στη μητέρα σου να φέρεσαι λιγάκι, ευγενικά».

Δεν σούφερα νεράκι όταν μου ζήτησες

σαν έλειωνες από τον πυρετό όμως άκοίμητη στο προσκεφάλι μου σύ ήσουν όταν άρρώστησα εγώ.

Μανούλα μου συγγνώμη χθές σου ζήτησα

σου ζήτησα και σήμερα ξανά και στον καλό μας τον Χριστό ύποσχέθηκα

πως δεν θα σε πικράνω άλλη φορά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΛΙΑΤΟΓΛΟΥ
Φοιτητής

**

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΜΗΠΩΣ ΞΕΡΕΤΕ;

* Ποιός άναγνωρίζεται ως πατέρας της Ίατρικής;

* Σε ποιά χρονολογία έγεννήθη ό Αβραάμ;

* Περισσότερα άγόρια γεννιούνται ή κορίτσια;

* Ποιό είναι τό άρχαιότερο γνωστό χωριό του Κόσμου;

* Τι είναι τ' άστέρια; (όρισμός).

* Ποιός ήτο ό γλύπτης που έφιλοτέχνησε τό περίφημο άγάλμα του Προφητάνακτος Δαυίδ;

* Πότε άρχισε ή παλαιολιθική περίοδος και πότε έτελειώσε;

* Ποιά είναι ή διάμετρος του ήλιου;

* Ποιός από τους πλανήτες χαρακτηρίζεται με δακτυλίους;

* Ποιά είναι ή παλαιότερα πολιτεία της Αμερικής;

* Ποιός συγγραφέας έίρωνεύεται την συνθήκη των άρχαίων να συνοδεύουν τους νεκρούς μ' ένα νόμισμα στο στόμα, για πληρωμή των ναύλων για την άιώνιότητα;

Έρυθροσταυρ. ΤΕΛΕΣΙΛΛΑ
Αργος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις σεισμοπλήκτους και ένδεεις
Help to the needy

Βοήθεια εις Κοινότητας και σχολεία
Health in the Home

Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Πόλεως Χίου
Juniors of 1st Elem. School Chios

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αγ. Γεωργίου Λεβαδείας
Juniors of Elem. School Ag. Georgiou Levadia

Ε.Σ.Ν. Γυμν. Θηλ. Κηφισίας
Juniors of High School for Girls Kefissia

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Καστανιώτισσης 'Ιστιαίας
Juniors of Elem. School Kastaniotissa Evvea

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σικίνου Νάξου
Juniors of Elem. School Sikinou Naxos

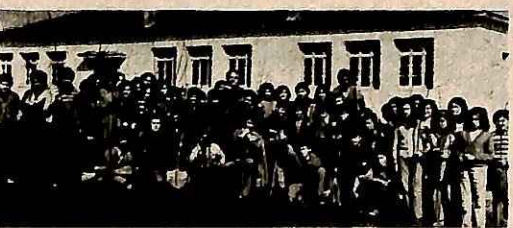
Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. 'Αιτανίων Πεδιάδος Κρήτης
Juniors of Elem. School Aetania Krete

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Τρικουκιάς Γρεβενών
Juniors of Elem. Schol Tricoeia Grevena

Ε.Σ.Ν. Γυμν. Κεφαλοβρύσου Πωγωνιανής
Juniors of High School Kefalovryssou Epirus

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Γαλανόβρυσης 'Ελασσόνας
Juniors of Elem. School Galanovrysse Elasson

Μαθηταί των 'Ελληνικών Σχολείων Μονάχου της
Φιλεκαπαιδευτικής 'Εταιρείας «Βασιλεύς 'Οθων της
'Ελλάδος» με δέματα διά τους Κυπρίους πρόσφυγας
Students of Hellenic Schools Munich with parcels
in favour of Cypriot refugees

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις σεισμοπλήκτους και ένδεεις
Help to the needy

Βοήθεια εις Κοινότητας και σχολεία
Health in the Home

Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. 'Ηλιουπόλεως 'Αθηνών
Juniors of 1st Elem. School Elioupolis Athens

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολείων Βεροίας Γ' Περιφ. 'Ημαθίας
Juniors of Elem. School 3rd district Veroea

Ε.Σ.Ν. 7ου Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιώς
Juniors of 7th Elem. School Keratsinion

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αρχαγγέλου 'Ημαθίας
Juniors of Elem. School Archangelos Macedonia

Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Πρεβέζης
Juniors of 1st Elem. School Preveza

Ε.Σ.Ν. 1ου Γυμν. 'Αρρ. Βόλου
Juniors of 1st High School for boys Volos

Ε.Σ.Ν. 9ου Δημ. Σχολ. Κατερίνης
Juniors of 9th Elem. School Katerene

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. 'Επισκοπής Ρεθύμνης
Juniors of Elem. School Episcope Krete

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Προχώματος Θεσσαλονίκης
Juniors of Elem. School Prochoma Salonica

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μερόπης Μεσσηνίας
Juniors of Elem. School Merope Messenia

ΕΚΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

(Συνέχεια από τη σελίδα 2)
νησιακόν, άλλοι πάλιν ως Ἀττικόν. Πάντως θὰ πρέπει νὰ κατασκευάσθῃ ὀλίγον πρὸ τοῦ 480 π.Χ.

Σκεπτομένη Ἀθηνᾶ: Μέσα στὴν ἴδια αἰθούσα φαντάζει ἕνα ἀπ' τὰ περιφημότερα σὲ τέχνη ἀνάγλυφα πού ἔχουμε. Εἶναι τὸ ἀνάγλυφο τῆς Σκεπτομένης Ἀθηνᾶς. Στέκεται ὄρθια ἡ θεὰ φορώντας τὸν δωρικό της πέπλο. Στὴν κεφαλὴ φορεῖ τὸ κορινθιακὸ της κράνος. Γέρνει ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι της μπροστά. Ὀλόκληρη ἡ γλυπτικὴ δομὴ τῆς θεῆς τῆς κεφαλῆς, τὸ βαθύ στοχαστικὸ της βλέμμα καὶ τὰ ἀτομικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ματιῶν, τῶν χειλέων καὶ τῆς μύτης προσδίδουν σ' ὁλόκληρον τὸ ἔργον μιὰ θεϊκὴ ἀρχοντιά. Τὸ δόρυ πού κρατεῖ ἡ θεὰ στ' ἀριστερὸ της χέρι χρησιμεύει γιὰ νὰ στηρίξῃ στὴν ἄκρῃ αὐτοῦ τὸ γερμένο της κεφάλι, γιατί τὴν ὥρα αὐτὴ καθὼς φαίνεται τὴν βασανίζει κάποιον σοβαρότατο ζήτημα, πού σκέπτεται καὶ προσπαθεῖ συγχρόνως μιὰ κάποια λύσι νὰ τοῦ δώσῃ. Μιὰ ἄλλη πάλι ἐρμηνεία πού δόθηκε γιὰ τὸ γερμένο κεφάλι τῆς θεᾶς εἶναι πὼς κατὰ ἐξέταξις ἴσως νὰ θέλῃ προσεκτικὰ νὰ ἐξετάσῃ μιὰ στήλη, πού βρίσκεται στημένη ἐμπρὸς της.

Μιὰ καθαρότατη ἀττικὴ τέχνη ἀντιπροσωπεύει τὸ ἀνάγλυφον αὐτὸ τοῦ αὐστηροῦ λεγομένου ρυθμοῦ. Τὸ σκεπτόμενο αὐτὸ θεϊκὸ κορμὶ ἀποδίδεται τόσο ἐντελῶς ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην του. Ἡ καθάρια πλάγια ὄψις ἐναλλάσσεται τολμηρὰ σὲ συνιζήσεις 3)⁴ τῆς προσθίας ὀψέως.

Σὲ τέτοια πράγματι ἔργα σὰν κι αὐτὸ ὑπάρχουν κλεισμένοι οἱ σπόροι γιὰ τὸ θαῦμα τῶν ἀναγλύφων τῆς ὑψηλῆς κλασσικῆς τέχνης τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ προηγούμενη ἀρχαϊκὴ ἀνάπτυξις ἐδῶ πλέον σὲ ἀνάγλυφον τῆς Σκεπτομένης Ἀθηνᾶς παραχωρεῖ τὴν θέσιν της στὴν νέαν ὀπτικὴ ἐνότητα ἀποδόσεως τοῦ σώματος κατὰ τὰ 3)⁴.

ΟΙ ΘΑΛΑΣΙΟΙ ΒΙΟΤΟΠΟΙ

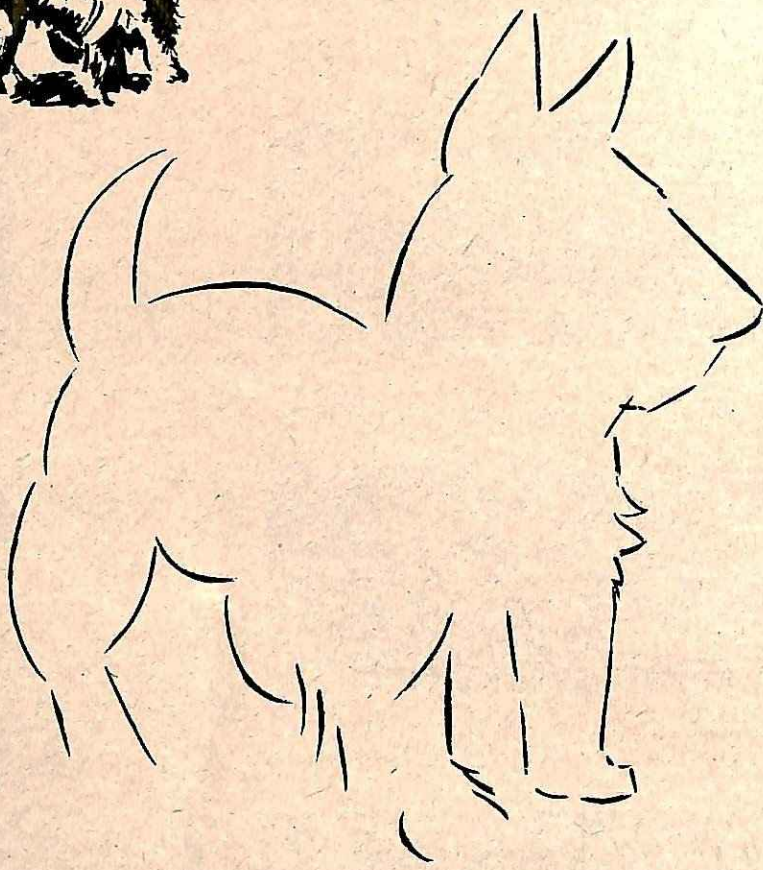
(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 16)

Στὴν περίπτωσι αὐτὴ μετακινούνται τεράστιες μάζες νεροῦ, ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια μέχρι τοῦ βυθοῦ, μὲ ὀρισμαμένη ταχύτητα καὶ ὀρισμένη κατεύθυνσι. Τέτοια εἶναι τὸ ρεῦμα τοῦ κόλπου, πού ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν κόλπο τοῦ Μεξικοῦ καὶ καταλήγει στὴν Εὐρώπῃ, τὸ Κούρο Σίβο στὸν Εἰρηνικό, τὸ ρεῦμα τῆς Βενγκουέλα στὴ δυτικὴ Ἀφρική, τὸ ρεῦμα τοῦ Χοῦμπολτ στὴ νότιο Ἀμερική. Ὅλα αὐτὰ τὰ ρεύματα ἐπηρεάζουν σὲ μεγάλο βαθμὸ τοὺς θαλασσινοὺς ὁργανισμοὺς τῶν περιοχῶν ἀπὸ τίς ὁποῖες περνοῦν. Καὶ ἂν καμμιά φορά συμβῇ ν' ἀλλάξουν πορεία μπορῇ νὰ προκαλέσουν σοβαρὰς μεταβολὰς, ἀκόμα καὶ καταστροφές. Ἀς πάρουμε ὡς παραδείγμα τὸ ψυχρὸ ρεῦμα τοῦ Χοῦμπολτ, πού ἔρχεται ἀπὸ τὸ νότιο παγωμένο ὠκεανὸ στὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ φέρνει μαζί του ἄφθονα ψάρια. Καμμιά φορά μὲ τὰ νερά τοῦ ρεύματος αὐτοῦ ἀνακατώνονται τὰ νερά ἐνὸς ἄλλου θερμοῦ ρεύματος, πού λέγεται Ἴλ - Νίνο. Τὰ ψάρια τότε, μὴν ἀντέχοντας στὴν καινούργια ψυχρότερη θερμοκρασία, πεθαίνουν κατὰ δισεκατομμύρια καὶ μαζί μ' αὐτὰ καὶ ἑκατομμύρια θαλασσοπούλια, πού ἐκτρέφονταν ἀπ' αὐτά.

τά. Ἀξιοπαρατήρητο στὰ θαλάσσια ρεύματα εἶναι τὸ ὅτι πολλὰς φορές δυὸ ρεύματα πορεύονται τὸ ἕνα πλάι στὸ ἄλλο ἔχοντας διαφορετικὴ θερμοκρασία. Σὲ ὅλη τους τὴν πορεία μὲνουν χωρισμένα σὰν νὰ ὑπάρχῃ ἀνάμεσά τους κάποιο ἀόρατο τείχος πού τὰ ἐμποδίζει νὰ ἐνωθοῦν.

Οἱ βιότοποι τῆς θάλασσας δὲν μοιά-

ζουν μὲ τοὺς βιοτόπους τῆς ξηρᾶς ἀποτελοῦνται κυρίως ἀπὸ ὀρισμαμένες γεωγραφικὰς περιοχές. Οἱ θαλάσσιοι βιότοποι εἶναι κυρίως ἐκτάσεις ὅπου ἐπικρατοῦν σταθερὲς συνθήκες διαφόρων παραγόντων, πού εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ τὴ διατήρησι τῶν ζωντανῶν πλασμάτων στοὺς βιοτόπους αὐτοὺς.

Σχεδιάστε αὐτὸ τὸ σκυλάκι...

...καὶ στείλτε τὸ μας
γιὰ νὰ σᾶς ποῦμε τίς ἐντυπώσεις μας

Σὰς ὁρεοὶ νὰ σχεδιάσετε:

Τότε, πάρτε στὸ χέρι σας ἕνα μολύβι, εἴτε ἕνα μαρκαδόρο ἢ χρωματιστὰ κραγιόνια - δὲν ἔχει σημασία - καὶ σχεδιάστε τὸ σκυλάκι τῆς εἰκόνας μας, προσπαθώντας νὰ μοιάξῃ ὅσο μπορεῖτε. περισσότερο, μὲ τὴν μικρογραφία τοῦ πού βρίσκεται ἐπάνω ἀριστερά. Φτιάξτε τὸ ἀσπρόμαυρο ἢ μὲ χρώματα - ὅπως προτιμᾶτε. Ἔστω καὶ ἂν δὲν κάνετε κανένα ὀριστοὐργημα, ἔστω κι' ἂν τὸ σχέδιό σας εἶναι ὀδέξιο, θὰ σᾶς ποῦμε τίς κρίσεις καὶ συμβουλές μας. Μαζί, θὰ σᾶς στείλωμε καὶ ἕνα πολυτελὲς εἰκονογραφημένο τεῦχος γιὰ τὴ Μέθοδο ABC, Σχεδίου - Ζωγραφικῆς (ὅλα αὐτὰ δωρεάν καὶ χωρὶς καμὴν ὑποχρέωσι σας).

Ἄρκει νὰ τὸ θελήσετε, καὶ αὐτὴ ἡ Μέθοδος θὰ σᾶς κἀν νὰ περάσετε μέσα σὲ λίγες ἐβδομάδες ἀπὸ τὸ

ἀπλὰ "ἐρασιτεχνικὰ σκιστάκια", στὸ γερὸ καὶ καλοχτιμένο σχέδιο μὲ ἀξιώσεις. Ἐπειτα θὰ γνωρίσετε διάφορα τεχνικὰ μέσα, ἐκφραστικὰ καὶ πλούσια σὲ ἀπόδοσι, ὅπως τὸ κάρβουνο, τὸ παστέλ, ἡ σονγκίνα, ἡ πέννα, ἡ μονόχρωμη καὶ ἡ πολυχρόμη ὑδατογραφία, ἡ γκουᾶς, ἡ ἐλαιογραφία κλπ. Καὶ γρήγορα τὸ σχέδιό θὰ γίνῃ ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς σας!

Ἐμπρὸς λοιπόν! Σχεδιάστε τὸ σκυλάκι τῆς εἰκόνας καὶ στείλτε μας αὐτὸ τὸ φύλλο. Θὰ εἶναι ἴσως τὸ ξεκίνημα γιὰ μιὰ συνεργασία μας, γεμάτη ἐνδιαφέρον καὶ ἀνέλπιδες πραγματοποιήσεις.

Ἐστωκτεῖστε ὁρ. 4 σὲ γραμματόσημα γιὰ ἐξόδα.

ΟΝΟΜΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΑΣΧΟΛΙΑ ΤΗΛ. ΗΛΙΚΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΑΕΟ Σχεδίου - Ζωγραφικῆς

Ἀθῆναι: Πανεπιστημίου 10 - τηλ. 817.811

Θεσσαλονίκη: Τομικῆς 68 - τηλ. 232.370

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΤΟ ΕΝΑΕΡΙΟ ΧΩΡΙΟ

Μυθιστόρημα

Καθὼς ἔμενε ἀνοιχτὴ ἡ πόρτα, βγήκαν ἔξω κι ἄρχισαν νὰ περπατοῦν μὲ ὁδηγὸ τὸ πλασματάκι ἐκεῖνο, πού τὸ λέγανε Λί - Μάι. Βρέθηκαν στὴν πλατεία, πού ἦταν 15 μέτρα πιδὸ πάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ στηριζότανε σὲ κλώνους γιγάντειων αἰωνόβιων δέντρων. Ὁ ἥλιος, πού ἔμπαινε ἀπὸ τὰ κενὰ τῶν φυλλωσιῶν, πλημμύριζε τὸ παράξενο ἐκεῖνο χωριὸ κ' ἡ μυρωμένη αὐρα τὸ δρόσιζε. Γύρω τους εἶχαν μαζεωτῇ γέροι, παιδιὰ, νέοι ἄντρες καὶ τοὺς ἐχάεσαν σιγοκουβεντιάζοντας, ἐνῶ ὁ Λί - Μάι ἔτρεχε χοροπηδώντας ἀπὸ τὸ ἕνα παιδί στὸ ἄλλο. Ὅλοι τους ἦταν ντυμένοι μὲ ὑφάσματα φτιαγμένα ἀπὸ ἴνες φυτῶν. Ἐκεῖνο πού βασάνιζε τὸν Κόρτ ἦταν ἡ ἀπορία γιὰ αὐτοὶ οἱ... πιθηκάνθρωποι, ἂς ποῦμε, ζούσανε σ' ἕνα χωριὸ φτιασμένο μὲ κλαδιά καὶ φυτὰ πάνω ἀπὸ τὴ γῆ. — «Γι' ἀσφάλεια σίγουρα» εἶχε ἀποφανθῇ ὁ ὁδηγός. — «Ἀχ, ἂς ἔξεραι τὴ γλῶσσα τους. Πῶς χρήσιμα γιὰ τὸ βιβλίο μου θάχα νὰ μάθω...», ψιθύρισε σὰ νὰ μονολογοῦσε.

Ἵστερα ἀπὸ μιὰς ὥρας περίπατο μὲ ὁδηγὸ τὸ Λάγκα, πού φρόντισε νὰ τοὺς κατατοπίσῃ σχετικὰ μὲ τὴν ὀνομασία τοῦ χωριοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Μπάγκντι, τὰ ἔθιμά τους κλπ., ἔφτασαν μπροστὰ σὲ μιὰ καλύβια στημένη στὴν ἄκρῃ τῆς πλατείας. Ἦταν ἡ μεγαλύτερη κ' ἡ πιδὸ περιποιημένη ἀπ' ὅλες, ἦταν τὸ παλάτι τοῦ ἀρχηγοῦ. Ὀλόγυρά τους ὠρθόνονταν ὁ ναὸς τῶν μάγων κι ὁ βωμὸς τῶν πνευμάτων. Ὁ πλιμμένος μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς του ὁ Οὐμπέρ, τράβηξε πρὸς τὴν κατοικία τοῦ ἀρχηγοῦ. Εὐθὺς τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ παιδί, γνέφοντας του νὰ σταματήσῃ. Αὐτὸς τὸ παραμέρισε, μὰ ὁ μπόμπιρας τὸν ἐμπόδιζε λέγοντας ὅτι ἦταν ἀπαγορευμένη ἡ εἴσοδος. «Τότε δὲ μᾶς μένει παρὰ ν' ἀκολουθήσουμε τοῦτο τὸ νιάνιαιο», ψιθύρισε φουρκισμένος.

Ὁ Λί - Μάι τοὺς πήγε σὲ μιὰ μικρὴ ἀλλὰ πεντακάθαρη καλύβια στεγασμένη μὲ μπανόφυλλα. Ἦταν ἡ κατοικία τῆς φαιδριάς του. Ἐνας ἄντρας θεόρατος σηκώθηκε μὲ μίση μπήκανε μέσα. «Νγκέρο, νγκέρο... Λὸ Μάι», ἐφώναξε τὸ παιδί κ' εὐθὺς αὐτὸς ὁ ἄντρας κ' ἡ συντροφισσά του ἀγκαλιάσανε τὸ Λάγκα, πού τὸ παιδί τοὺς ἔδωσε νὰ καταλάβουν ὅτι ἦταν σωτήρας του. Ἐπειτα χαιρέτισαν μὲ τὸ δικὸ τους τρόπο τοὺς ξένους τους καὶ τοὺς προσφέρανε φροῦτα. Ἀφοῦ ἔμειναν ὡς μισὴ ὥρα ἐκεῖ, γυρίσανε στὴν καλύβια πού χρησίμευε γιὰ φυλακὴ τους, ἔχοντας ὁδηγὸ τὸν πατέρα τοῦ μικροῦ. Ὁ ἀγαθὸς Λὸ - Μάι ξαναγκάλιασε τὸ Λάγκα, ἔδωσε τὰ χέρια του στοὺς ἄλλους, πού τὰ σφίξαν ἐγκάρδια. Βεβαιώθηκαν ὅτι τοὺς εἶχε συμπαθήσει, δὲν ἔξεραι ὅμως ἂν ἦτανε σὲ θέσι νὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδο.

4

Ἐξῆσαν εἴκοσι μέρες γεμάτες ἀγωνία. Δὲν ἔξεραι τί θ' ἀπογίνουν.

Ἐνα πρωὶ μπήκε στὴν καλύβια ἕνας ψηλὸς νέος μὲ συμπαθητικὴ μορφή, κουβαλώντας διάφορα πράγματα. Ἦταν οἱ καραμπίνες τους, πού ὁ Κάμη εἶχε τὴν πρόνοια νὰ πετάξῃ στοὺς βράχους ὅταν ἡ σχεδία συντρίβονταν.

— Πόσο θὰ μᾶς ἦτανε χρήσιμα αὐτὰ τὰ ὅπλα ἂν εἶχαμε τὸ φουσεκλίκι μας, εἶπε ὁ Κόρτ.

— Ἴδου αὐτό! εἶπε ὁ ὁδηγὸς δείχνοντάς το.

Ὁ νέος ἔρριχνε κάτω ἐκεῖνη τὴ στιγμή τὴ γεμάτη ἀπὸ φυσίγγια δερμάτινη θήκη, πού ὁ Κόρτ ἔσπευσε νὰ τὴν πάρῃ στὰ χέρια του. «Γιὰ νὰ μᾶς τὰ δίνουν αὐτά, σκέφθηκε, εἶναι φανερό πὼς δὲν ἔχουν ἰδέα ἀπὸ πυροβόλα ὅπλα». Ἀφοῦ εἶπε δυὸ φορές τὴ λέξι Κέλο ἀγγίζοντάς τὸ στήθος του ὁ νέος, κ' ἐκεῖνοι τὴν ἐπανελάβαν φανερώνοντας ὅτι κατὰλαβαν πὼς αὐτὸ ἦτανε τ' ὄνομά του, χαμογέλασε καὶ τοὺς ἀποχαιρέτησε μὲ τὸν πρωτόγονο τρόπο του.

Ὅταν ἔμειναν μόνοι ἄρχισαν νὰ συζητοῦν γιὰ τὴν τύχη τους.

Δὲν περνοῦσαν ἄσχημα, γιὰτί οἱ Μπάγκντι τοὺς ἐφέρονταν καλὰ, τοὺς ἔδιναν καθαρὴ τροφή, πρὸ πάντων πουλιά, πού μ' ἐξαιρετικὴ ἐπιτηδεύσητα σκοτώνανε μὲ τὰ βέλη τους, δὲν τοὺς ἐνοχοῦσαν καθόλου. Μὰ ἔπρεπε νὰ δραπετεύσουν μὲ κάθε θυσία. Πὼς ὅμως πού τὸ ἐναέριο ἐκεῖνο χωριὸ τὸ φρουροῦσαν πολλοὶ γεροδεμένοι πιθηκάνθρωποι; Ἄν μποροῦσαν νὰ φτάσουν ὡς τὸ ποτάμι, πού ἀσφαλῶς ἔπρεπε νὰ εἶναι κοντά, γιὰτί σχεδὸν κάθε μέρα τοὺς ἔφεραν ποταμίσι ψάρια, θὰ γλυτώνανε. Ἦταν ὅμως δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ αὐτὴ τους ἡ ἐπιθυμία;

5

Στις 9 Ἀπριλίου ἀκούστηκε ἕνας μεγάλος θόρυβος κι ἀμέσως ζωηρὰ ξεφωνητά. Καμμιά τριανταριά πιθηκάνθρωποι μ' ἐπικεφαλῆς ἕναν ἄγριο πολεμιστὴ κατέβηκαν τρέχοντας σὰν αἵλουροι τὴ σκάλα κι ὠρμήσανε πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἀκούγονταν τὸ βουητό. Βγήκανε καὶ οἱ ἐγκλειστοὶ καὶ μὲ ὁδηγὸ τὸ Λὸ Μάι τραβήξανε σὲ μιὰν ἄκρῃ τοῦ χωριοῦ ἀπ' ὅπου διακρίνονταν τὸ ποτάμι. Τότε εἶδανε μιὰν ἀγέλη ποταμόχοιρων πού εἶχαν βγῇ ἀπὸ τὴν πυκνὴ λόχμη καὶ σκορπίζανε τὴ καταστροφή σ' ὅλα τὰ πάντα. Προχωρήσαν, ἀνέβηκαν σ' ἕνα πελώριο δέντρο κι ἀπὸ κεῖ ἄρχισαν νὰ παρακολουθοῦν τὴν προσπάθεια τῶν Μπάγκντι νὰ ἐξοντώσουν τ' ἄγρια ζῶα. Ἦτανε μί' ἄνιση πάλη. Οἱ πιθηκάνθρωποι πολεμοῦσαν ἥρωικά, χτυποῦσαν μὲ τὰ τσεκούρια στὸ κεφάλι, ἀγωνιζόντανε μὲ τοὺς ποταμόχοιρους σῶμα μὲ σῶμα. Μιὰ ὥρα ἀργότερα εἶχαν ἐξοντωθῇ τὰ περισσότερα ζῶα κ' ἐξαφανισθῇ ὅσα γλύτωσαν. Ὁ Οὐμπέρ εἶχε προτείνει νὰ κάνουνε χρῆσι τῶν ὅπλων τους, ἀλλὰ ὁ συνετὸς Κόρτ ἀντιτάχθηκε. «Ἀφήστε νὰ βροῦμε καταλληλότερη στιγμή, εἶπε. Θὰ τὸ βροντήξουμε μὲ μίση μὲν ἡ ὥρα».

6

Μιὰ ἀσυνήθιστη κίνησι παρατηρήθηκε κάποιο πρωῒ - νὸ ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβια τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Μπάγκντι. Εἶχε συγκεντρωθῇ ἐκεῖ ὅλο τὸ χωριό. Οἱ ἄντρες εἶχαν ντυθῇ μὲ τὴν πολεμικὴ τους στολὴ καὶ τὰ γυ-

ναικόπαιδα ήτανε στολισμένα με φανταχτερές πέτρες και πολύχρωμα φτερά. Ένοιωσαν ότι πρόκειται να παρουσιασθή η Αυτού Μεγαλειότης, ο άρχηγός. Άλλά περνούσε ή ώρα, κ' ή πόρτα της μεγάλης καλύβας έμενε κλειστή. "Όταν επιτέλους άνοιξε, βγήκανε δυο ύπηκοοί του κρατώντας ένα είδος επίπλου που σκέπαζε χαλί φτιασμένο από φύλλα. Τό πήγανε στη μέση της πλατείας κ' εκεί τό ξεσκέπασαν. Κατάπληκτοι οί φίλοι μας, είδανε τότε πώς αυτό δέν ήτανε παρά ένα όργανο της Βαυαρίας, μιά κοινή λατέρνα δηλαδή!

— Μά τοῦτο είναι τό όργανο τοῦ γιατροῦ Γιοχάου-ζεν, εἶπε ὁ Κόρτ.

— Σίγουρα, ἀποκρίθηκε ὁ Οὐμπέρ. "Ετσι ἐξηγεῖται τ' ὅτι τή νύχτα πού βρεθήκαμε ἔξω ἀπό τό παρᾶξενό τοῦτο ἐναέριο χωριό νόμισα πώς ἄκουσα τόν ἦχο ἐνός βάλς.

— Δέν μᾶς εἶπατε τίποτα.

— Θαρροῦσα πώς ἦταν ὄνειρο...

— Φαίνεται πώς οἱ Μπάγκντι σκοτώσανε τό δύστυχο Γιοχάουζεν καί κουβαλήσανε τ' ὄργανό του στό... παλάτι τοῦ ἀρχηγοῦ.

Καθώς ἀλλάζαν αὐτῆς τίς κουβέντες, ἔφτασε ἕνας ὠραίος νέος καί ἄρχισε νά γυρίζει τό χερούλι τῆς λατέρνας μέ ὕφος σπουδαίου ἀρχιμουσικοῦ. Οἱ στροφές τοῦ γοητευτικοῦ βάλς προκάλεσαν ἐνθουσιασμό σ' ὅλους τοὺς πρωτόγονους. Ἀφοῦ ἐπὶ μισή ὥρα παίχτηκε τό κομμάτι πού εἶχε συνθέσει ὁ περίφημος Βέμπερ, ὁ «ἀρχιμουσικός» πάτησε τό κουμπὶ καί τότε ἀκούστηκε ἕνα γνωστό γαλλικό τραγοῦδι. Ξαναπαίχτηκε τό βάλς πολλές φορές κ' ἔπειτα ἡ μουσική σταμάτησε καί ἄρχισαν χοροὶ γραφικοὶ ὅσο κ' ἐξωφρενικοί, πού συνεχίστηκαν ὡς τή νύχτα στό φῶς πολλῶν πυρσῶν. Μπαίντισμένοι οἱ φίλοι μας, κίνησαν νά φύγουν, ὅταν ὁ Λό - Μάϊ φώναξε : «Μζέλο - Τάλα - Τάλα». "Όστε ἐπρόκειτο νά παρουσιασθῇ ὁ ἀρχηγός; Ὁά τὸν ἔβλεπαν ἐπιτέλους; Καρφώθηκαν στή θέσι τους καί περίμεναν.

Λίγα λεπτά τῆς ὥρας ἀργότερα φέρανε στό κέντρο τῆς πλατείας μιά ξύλινη πολυθρόνα σκεπασμένη μέ χορταρένιο στρωσίδι καί μετὰ πρόβαλε ἕνας ἐξηγ-τάρης ἀσπρομάλλης στεφανωμένος μέ κλώνους. Εἶχε κατάσπρα μακριὰ γένια καί σῶμα τετράπαχο. Στό πέρασμά του ὁ κόσμος ἔσκυβε καί προσκυνοῦσε βουβά, καί αὐτὸς παρακολουθοῦσε μέ ἀπάθεια τίς ἐκδηλώσεις, ἴσως γιὰ τίς εἶχε συνηθίσει. Μόνο κάνα δυο φορές σήκωσε τό χέρι του, καί τοῦτο γιὰ νά ζύση τή μεγάλη του μύτη καί νά στερεώση τὰ γυαλιά του, πού θαυμάζαν οἱ πιστοὶ του ὑπήκοοι καί γι' αὐτό τὸν ἔλεγαν «Μπάμπα - Καθρέφτη». Ὁ Κόρτ βλέποντάς τον εἶπε : «Αὐτὸς εἶν' ἄνθρωπος λευκός». — «Μά τότε πρέπει νά τὸν ἐντυπωσιάσῃ ἡ παρουσία μας», ἀποκρίθηκε ὁ Οὐμπέρ, ἔτοιμος νά τοῦ ἀπευθύνῃ τό λόγο. "Αἶφνα τοῦπιασε τό χέρι ὁ Κόρτ καί εἶπε : «Καταπληκτικό! Σέρετε ποὺς εἶναι ὁ ἀρχηγός; Εἶν' ὁ δόκτωρ Γιοχάουζεν!».

Ὁ Κόρτ εἶχε συναντήσῃ πρὸ ἐτῶν τὸν δόκτορα στήν Λιμπρεβίλλ. Τὸν ἤξερε καλά. Δέν μπορούσε ν' ἀμφιβάλλῃ καθόλου πὺς αὐτὸς ἦταν ὁ βασιλιάς τοῦ ἐναερίου χωριοῦ. Φαίνεται πὺς οἱ πιθηκάνθρωποι τὸν ἀνάγκασαν νά βγῇ ἀπὸ τό κλουβί, ἀλλά, καθὼς αὐτὸς τοὺς ἐπεβλήθη μέ τῇ φυσιογνωμία του, τὰ τεχνικά μέσα πού διέθετε καί τὴν ἐπιστημονική του ἀξία,

τὸν ἔκαναν ἡγεμόνα τους. Κ' ἔγινε τό εἰδωλό τους ὅταν γιάτρεψε ἀσθένειες, ἔκανε χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις, ἔδωσε ὁδηγίες γιὰ τὴν ὑγεία τῶν... ὑπηκόων του.

Ἐκᾶναν πολλές συζητήσεις οἱ αἰχμάλωτοι ὅταν ξαναγυρίσαν στή φυλακή τους καί ἀποφάσισαν νά πᾶνε στή βασιλική καλύβα ἀμέσως καί νά ζητήσουν ἀπὸ τό γιάτρο νά τοὺς ἐλευθερώσῃ. Ἦταν ἀργὰ γιὰ ἐκεῖ, μεσάνυχτα σχεδόν, ὅταν εἶχαν σβῆσει οἱ πυρσοὶ καί ἀπόλυτη ἡσυχία βασιλεῦσε σ' ὅλο τό ἐναέριο χωριό. Κρατώντας στὰ χέρια τὰ ὄπλα τους, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, ἔφθασαν ὡς τ' ἀνάκτορα δίχως νά ἰδοῦνε κανέναν στό δρόμο. Ἐκεῖ ἐπικρατοῦσε σιγὴ τάφου. Πέρασαν τό κατώφλι, μπήκανε στό πρῶτο ἀπὸ τὰ δυο συνεχόμενα δωμάτια, καί ἀπὸ κάτι χαραμάδες εἶδανε τὸ δεύτερο τό Γιοχάουζεν ἑαπλωμένο ἐπάνω σ' ἕνα στενὸ ντιβάνι, πού ἀσφαλῶς ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα ἐπιπλα πού βρίσκονταν στό κλουβί. Ὁ θόρυβος πού ἔκαναν ζύπνησε τὸν δόκτορα, μὰ δέν τὸν ξάφνιασε ἡ παρουσία τους. Ὁ Κόρτ ἔλαβε τὸν λόγο. Εἶπε σὲ γερμανικὴ γλῶσσα : «Δόκτωρ Γιοχάουζεν, ἐρχόμαστε νά καταθέσουμε στή Μεγαλειότητά σας τὰ βαθύτατα σέβη μας». Αὐτὸς δέν ἀποκρίθηκε. Γιατί τάχα; Δέν κατάλαβε; Εἶχε ἄραγε λησμονήσει τὴ μητρική του γλῶσσα; Ξαναμίλησε ὁ Κόρτ : «Μ' ἀκοῦτε, Μεγαλειότητε; Εἴμαστε ξένοι καί μᾶς ἔφεραν ἔδῳ διὰ τῆς βίας». Ὁ μονάρχης τοὺς ἐξέταξε ἕναν - ἕναν μέ τό βλέμμα δίχως νά βγάξῃ μιλιὰ. Ὁ Οὐμπέρ τόλμησε νά τὸν πλησιάσῃ, νά τὸν πιάσῃ ἀπὸ τοὺς ὤμους καί νά τὸν κουνήσῃ δυνατὰ! Τίποτα αὐτός. Ἐκανε ἕναν μορφασμὸ μονάχα. Τὸν ξανακούνῃσε δυνατότερα καί τότε ὁ Μεγαλειότατος ἔβγαλε περιγελαστικά τὴ γλῶσσα. — «Μ' αὐτὸς εἶναι θεότρελλος!», εἶπε ὁ Κάμη. Κι ἀληθινὰ! ὁ δόκτωρ Γιοχάουζεν εἶχε τρελλαθῇ. Ἦταν ἤδη μισότρελλος ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τό Καμερουν γιὰ νά μάθῃ τὴ γλῶσσα τῶν πιθήκων, ὅμως τώρα εἶχε πιά ἀπογίνει. Μήπως γι' αὐτό τὸν ἔκαναν βασιλιά τους αὐτοὶ οἱ πρωτόγονοι; Εἶναι γνωστόν ὅτι οἱ Ἴνδοι τοῦ Φάρ Οὐἔστ κ' οἱ ἄγριοι τῆς Ὠκεανίας τιμοῦν τὴν τρέλλα περισσότερο ἀπὸ τὴ φρόνησι καί πὺς γι' αὐτοὺς ὁ τρελλὸς θεωρεῖται θεματοφύλακας τῆς θείας Χάριτος!

— Πᾶμε, πρότεινε ὁ Κάμη. Τίποτα δὲ μπορούμε νά περιμένουμε ἀπὸ δαῦτον. "Ας ἐπωφεληθοῦμε ἀπὸ τό βαθὺ σκοτάδι καί ἄς δραπετεύσουμε ἀμέσως...». — «Σύμφωνοι, εἶπε ὁ Οὐμπέρ. "Όμως ὁ γιάτρος;» — «Τί;» ρώτησε ξαφνιασμένος ὁ Κάμη. — «Δέν πρέπει νά τὸν ἀφήσουμε στὰ χέρια τῶν πιθηκάνθρώπων, ἄς εἶναι καί τρελλός». — «Σωστά» εἶπε ὁ Κόρτ. «Ἄν ὅμως ἐναντιωθῇ;» — «Ἐμεῖς πρέπει νά δοκιμάσουμε...». "Όμως ἔτσι καθὼς εἶχε παραπαχύνῃ ὁ δόκτωρ, ἦτανε δύσκολο νά μετακινηθῇ, ἐκτὸς ἂν τὸ ἤθελε ὁ ἴδιος. Τὸν ἄρπαξαν ἀπὸ τό μπράτσο, καί αὐτὸς τοὺς ἐσπρωξε καί, τινάζοντας χέρια καί πόδια σὰν ἀστακὸς, ἑαπλώθηκε στό ντιβάνι. — «Δόκτωρ Γιοχάουζεν», φώναξε γιὰ στερνὴ φορὰ ὁ Οὐμπέρ. Αὐτός, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ, ἔξυσε τὴ μύτη του ὅμοια καθὼς κάνουν οἱ πιθήκοι. — «Ἀφοῦ ἔγινε πιθήκος ἄς μείνῃ καθὼς εἶναι» στέναξε ὁ Κόρτ. — «Ἄς ἐξακολουθήσῃ νά βασιλεύῃ στοὺς πιθήκους...» πρόσθεσε ὁ Οὐμπέρ. — «Ἐλᾶτε, ἄς φεύγουμε σύντομα», ἔκανε ἀνυπόμονα ὁ Κάμη.

Βγῆκαν ὁρμητικὰ ἔξω ἀπὸ τὴ βασιλικὴ καλύβα καί

πήρανε δρόμο. Ἦτανε τυχεροὶ : ψυχὴ δέν κυκλοφοροῦσε στὰ σκοτεινὰ σοκάκια. Ξαφνικὰ παρουσιάστηκε μπροστά τους ὁ Λό - Μάϊ, καί ὁ μικρὸς γιὸς του, πού τοὺς εἶχε ἀκολουθήσει κρυφὰ ὅταν πήγαιναν στήν ἡγεμονικὴ καλύβα κ' ἔτρεξε νά εἰδοποιήσῃ τὸν πατέρα του. Αὐτός, γιὰ νά τοὺς βοηθήσῃ, βιάστηκε νά τοὺς ἀνταμώσῃ. Εἶχε καταλάβῃ ὅτι θέλανε νά φύγουν καί προσφέρθηκε νά γίνῃ ὁδηγὸς τους. "Όταν ἔφτασαν κοντὰ στή σκάλα εἶδαν ὅτι τὴν εἴσοδο τὴ φυλάγανε πέντ' - ἕξι πολεμιστῆς. Ἐπρεπε νά χρησιμοποιήσουν τὰ ὄπλα τους, ἂν ἤθελαν νά ξεφύγουν. Ὁ Οὐμπέρ, ἐνῶ δυο πιθηκάνθρωποι ὠρμούσαν ἐπάνω του, ἔρριξε τὴν πρώτη σφαῖρα. Ἀμέσως ἔπεσε νεκρὸς ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς. Οἱ ἄλλοι τὰ χάσανε, λὲς

Ἐπесαν δυο τουφεκιὲς καί ἄλλοι τόσοι ἰθαγενεῖς σωριάστηκαν κάτω...

κ' εἶδανε νά ξεσπάῃ ἀπάνω τους ἀστροπελέκι. Ἐγιναν ἀμέσως καπνός. «Ἐμπρός, κάτω!», ἔκραξε ὁ Κάμη. Ἀκολουθώντας τὸν Λό - Μάϊ καί τὸν μικρὸ, ἔφτασαν σύντομα στήν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, λύσανε τὴ βάρκα καί ἐπιβιβάστηκαν ὅλοι σ' αὐτήν. "Όμως τότε πυρσοὶ ἔλαμψαν γύρω, κ' ἔτρεξαν ἀπὸ παντοῦ πολλοὶ ἰθαγενεῖς ἀπ' αὐτοὺς πού περιπλανιόντουσαν στὰ περὶχωρα. Οὐρλιάζανε σὰν τσακάλια κ' ἔρριχναν ἀσταμάτητα βέλη. «Ἐμπρός, εἶναι ἀνάγκη!», φώναξε ὁ Κόρτ στήριζοντας τὴν καραμπίνα του στόν ὦμο. Ἐπесαν δυο τουφεκιὲς καί ἄλλοι τόσοι ἰθαγενεῖς σωριάστηκαν κάτω. Τὸ λυσσασμένο πλῆθος ἔφυγε πανικόβλητο. Κ' ἡ σχεδία μπῆκε στό ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ κ' ἐξαφανίστηκε πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους καί τὰ δέντρα.

7

Ταξίδεψαν ἡρεμα τὴ νύχτα καί τὴν αὐγὴ δέσανε τὴ σχεδία, ἐξασφάλισαν τροφὴ μέ τό ψάρεμα καί τό κυνήγι, φάγανε κάτι καί συνεχίσανε τὴν πορεία τους. Ἀφοῦ εἶχαν διανύσει μεγάλην ἀπόστασι, σχημάτισαν ὅταν νύχτωσε σὲ μιὰν ὁμορφὴ ὄχθη, βγῆκαν ἔξω, δειπνήσανε καί πέσανε νά κοιμηθοῦν. Ξημερώνοντας εἶδαν τὸν Λό - Μάϊ νά τοὺς δείχνῃ, μέ νεύματα ἐνωεῖται, τό ποτάμι ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καί ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ δάσος. Αὐτοὶ θέλανε νά πάρουν πατέρα καί γιό, μαζί τους. Ὁ Λάγκχα χάιδευε τὸ Λι - Μάϊ, τὸν ἐσφιγγε στήν ἀγκαλιά του καί τὸν τραβοῦσε πρὸς τὴ

σχεδία. Αὐτὸς ὅμως ἀπαντοῦσε μόνο μέ τὴ λέξι «Νγκόρα!». Εἶχε, μένει, βλέπετε, στό ἐναέριο χωριὸ ἡ μητέρα του. Πὺς νά τὴν ἀποχωριστοῦν; Ἀναγκάστηκαν νά συμφωνήσουν ὅτι ἔπρεπε νά χωρίσουν. Ἀφοῦ τοὺς ἔδωσαν ἀρκετὰ τρόφιμα γιὰ τό ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς, τοὺς ἀποχαίρετσαν μέ πολλὴ συγκίνησι καί πηδήσανε στή σχεδία. Βλέποντάς τους ὁ Κόρτ νά στέκουνε στήν ὄχθη μέ μάτια κλαμένα, εἶπε στόν Οὐμπέρ :

— Λοιπὸν, παραδέχεσαι τώρα πὺς αὐτὰ τὰ πλάσματα ἀνήκουν στό ἀνθρώπινο γένος;

— Ὁ, ναι! Καί τοῦτο γιὰτί ἔχουν τὰ δύο ἐξαιρετικὰ χαρίσματα τοῦ ἀνθρώπου : τό γέλιο καί τό δάκρυ...

Σὲ τρεῖς μέρες ἔφθασαν στή συμβολὴ τοῦ παραποτάμου μέ τό μεγάλο ποταμό, τὸν Οὐμπάγκη. Προχωρώντας βρέθηκαν σ' ἕνα μέρος πού στένευε τό ποτάμι. Σκέφθηκαν νά ρυμουλκήσουν τὴ σχεδία καί νά πᾶνε μέ τὰ πόδια ὥσπου νά βροῦμε τό πλάτωμα. Ἀλλὰ ὁ ὁδηγὸς τους εἶπε πὺς ἦταν προτιμώτερο νά προχωρήσουν μέ τό πλεούμενο, προσεχτικὰ ὅμως, παρὰ νά κουραστοῦνε βαδίζοντας καί νά χάσουν πολὺτιμο χρόνο.

Φθάνοντας ὡς τὴ συμβολὴ τοῦ Οὐμπάγκη μέ τὸν Κογκὸ εἶχαν τὴν τύχη νά βροῦν ἕνα πλοῖο ἐμπορικό. Μ' αὐτὸ διανύσανε τὰ 500 χιλιόμετρα πού τοὺς ἐχώριζαν ἀπὸ τό τέρμα. Στίς 26 Ἀπριλίου ξεμπαράκαρανε, καί μέ τὴ βοήθεια τοῦ ὁδηγοῦ ὠργάνωσαν ἕνα καραβάνι. Μέσα σὲ 20 μέρες βρέθηκαν σῶοι στή Λιμπρεβίλλ. Ἐκεῖ οἱ φίλοι τους, πού τόσο εἶχαν ἀνησυχήσει γιὰ τὴν τύχη τους τοὺς δέχθηκαν μ' ἐκδηλώσεις χαρᾶς ἀπερίγραπτες.

ΤΕΛΟΣ

Διασκευή Σ.Π.

Σχέδ. Μ. ΠΡΟΤΟΓΕΡΙΑΝ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΜΗ ΔΗΣΜΟΝΕΙΤΕ ΟΤΙ :

- 1) Τὸ τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ Μαΐου εἶναι τό τελευταῖον τοῦ λήγοντος σχολ. ἔτους 1974-1975 καί τὰ ἐμβλήματα διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἀντιτίμου αὐτοῦ δέον νά ἀποσταλοῦν ἀπροσώπως, Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν, Λυκαβηττοῦ 1, διότι ἄλλως δυσχεραίνεται ἡ εἰσπραξις.
- 2) Μὲ τὴν λῆξιν τοῦ σχολ. ἔτους δέον νά ἔχωμεν :
 - α) Δεόντως συμπληρωμένα τὰ Ἐρωτηματολόγια δράσεως ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν.
 - β) Τὰ Λευκώματα καί τοὺς πίνακας ζωγραφικῆς.
 - γ) Τὰς ἐκθέσεις δράσεως ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. (μέσω τῶν κ.κ. Ἐπιθεωρητῶν) πρὸς συμμετοχὴν τοῦ Σχολείου σας εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν ὁμάδων Ἐρυθροσταυρικῆς δραστηριότητος καί
 - δ) Σύντομον ἐκθεσιν περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 8ης Μαΐου μέ σχετικὰς φωτογραφίας, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, ἵνα ἀποσταλοῦν ἐγκαίρως εἰς τὴν ἐν Γενεύῃ Ἐνωσιν τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
Γραφεία Συντάξεως: Λυκαβηττού 1 - Τηλ. 613.571

Α' Περίοδος 1924-1941 — Β' Περίοδος Έτος 30όν — ΜΑ-Ι-ΟΣ 1975 - ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 8

Διευθύνουσα Έπιτροπή του Περιδικού

Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ, ΙΩΑΝ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ, Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΣΑΚΡΗΣ, ΧΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος δια την έποπτείαν της ύλης: ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος επί της ύλης: ΝΙΝΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ — Σύμβουλος εκδόσεως ΚΟΡΝ. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Σύμβουλος Καλλιτεχνικός Διευθυντής ΙΩΑΝ. ΔΡΑΚΑΚΗΣ — Διευθυντής ΚΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Οικονομικός Σύμβουλος Γ. ΦΙΑΝΗΣ — Διαφημίσεις Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθύνσεις συμφώνως Ν.Δ. 346/69 άρθρον 9: Διευθύνσεις Περιδικού: ΚΑΛΑΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Δώρα 8 Ίστρια 22

Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ Παισιανίου 10

Τιμή Φύλλου Δρχ. 3 (Διά τὰ Σχολεία 2,50) — Έτησία συνδρομή: Έσωτ. Δρχ. 20 — Έξωτ. 15 σελλ. η 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλούμεν θερμώς: α) Τούς καθυστερούντας την εξόφλησιν της πρόσ-τό-περιοδικόν όφειλής των, όπως επισπεύσουν ταύτην, β) όπως τὰ έμβάσματα αποστέλλωνται άπρσώπως Ε.Ε.Σ.Ν., Λυκαβηττού 1, Αθήνας.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ: 'Ακαδημαϊκός
Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Καθηγητής της
Παντείου 'Αν. Σχ. Έπιστημών
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδη-
μαϊκός
Β. ΚΟΥΡΙΑΣ: Καθηγητής Πανεπιστη-
μίου Αθηνών
Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ: Γεν. Διευθυντής
Ίπουργ. Πολιτισμού και Έπιστημών

ΟΡ. ΛΟΥΡΙΑΗΣ: Όμότ. Καθηγητής
Πανεπιστημίου Αθηνών
Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ-ΔΙΟΜΗΔΗΣ: Έθνι-
κόν 'Αριστεϊόν Γραμμάτων και Τεχνών
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδημαϊ-
κός
Ι. ΧΑΡΑΜΗΣ: 'Ακαδημαϊκός
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ: 'Ακαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

	Σελίς
ΠΡΟΕΔΡΟΥ Ε.Ε.Σ.: Μήνυμα επί τῷ έορτασμῷ της Παγκοσμίου Ήμέρας του Έρυθρού Σταυρού.....	1
Μ. ΜΟΥΤΣΟΥΛΑ: Αστρονομικά.....	2
Α. ΒΑΡΒΑΡΡΗΓΟΥ: Έκθέματα του Μουσείου Αχρο- πόλεως Αθηνών.....	3
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Καλοκαίρι και ταξίδια.....	4
Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ: Αναστάσιμο.....	5
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα.....	5
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ: Ένα μάτς, ένα λαχείο κ' ένας γυρισμός.....	6
Σ. ΜΕΛΑ: Τὸ δράμα του μικρούλη.....	8
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Πασχαλινὰ ἔθιμα και τρα- γούδια.....	9
Τ. ΔΑΠΠΑ: Ίστορικά ανέκδοτα.....	10
Α.Β.: 'Ο σημαιοφόρος.....	10
Κ. ΠΑΛΑΜΑ, Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, Σ. ΣΠΕΡΑΝ- ΤΣΑ, Β. ΧΑΡΩΝΙΤΗ, Π. ΝΙΡΒΑΝΑ: Ποήματα.....	11
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ: Τὰ βραδύγλωσσα παιδιά.....	12
Κ. ΔΑΠΟΝΤΕ: Πάσχα στη σκλαβωμένη Πόλι.....	13
Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ: 'Η ιστορία του Ε.Ε.Σ. Είκονο- γραφημένη.....	14
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: Οι θαλάσσιοι βιότοποι.....	16
Θ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ: 'Ο κύριος όσμοφάγος.....	17
Π. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ: 'Ο ψαράς.....	18
ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. και Ε.Ε.Σ.Ν.....	20
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ.....	24
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ.....	25
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.....	26
Ι. ΒΕΡΝ: Τὸ ἐνάεριο χωριό.....	29
ΣΤΙΧΟΙ — ΜΟΥΣΙΚΗ στα έσώφυλλα.....	

	Page
P. GEORGOUNTZOS H.R.C. Président: Message on the World Red Cross Day.....	1
M. MOUTSOULAS: Astronomy.....	2
A. VARVARRIGOS: Exhibits in the Athen Acro- polis Museum.....	3
A. KARANTONIS: Summer and Travels.....	4
A. CONSTANTINIDIS: Easter Story.....	5
TH. CONSTANTINOU: Poem.....	5
A. VARELLA: A Match, a Lottery and a Return.....	6
S. MELAS: The Little Boy's Tragedy.....	8
S. PANAGIOTOPOULOS: Easter Customs and Songs.....	9
T. LAPPAS: Historic Anecdotes.....	10
A.V.: The Flag-bearer.....	10
K. PALAMAS, M. STASSINOPOULOS, S. SPERAN- TSAS, V. CHARONITIS, P. NIRVANAS: Poems.....	11
S. SPERANTSAS: The Stammering Children.....	12
K. DAPONTE: Easter in the Enslaved Constanti- nople.....	13
M. PROTOGERIDIS: The Illustrated History of the H.R.C.....	14
N. DIMITROKALLIS: The Seas as Pastures.....	16
TH. POTAMIANOS: Mr. Flavoureater.....	17
P. PAPARRIGOPOULOS: The White Horse.....	18
H.R.C. and H.J.R.C.: Mouvement — Activities.....	20
READERS' COLLABORATION.....	24
PUZZLES.....	25
FROM H.R.C. JUNIORS ACTIVITIES.....	26
J. VERN: A Village in the Air.....	29
VERSE — MUSIC Inner Covers.....	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ: Διακομίδη τραυματίου από έρυθροσταυριτες τραυματιοφορείς, της εποχής
του Έρρίκου Ντυνάν. • Τὸ σχεδιάσμα φιλοτέχνηθη από τὸν Μεν. Πρωτογερίδη.

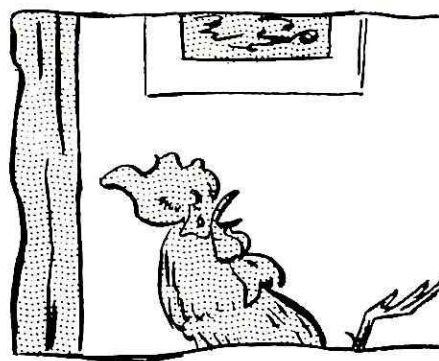
Τὰ διακοσμητικά σχέδια τῶν σελίδων 5, 11, 17, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Ο ΚΟΚΟΡΑΣ ΚΙ Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Του έκλιπόντος συνεργάτου μας
Α. ΒΩΤΤΗ

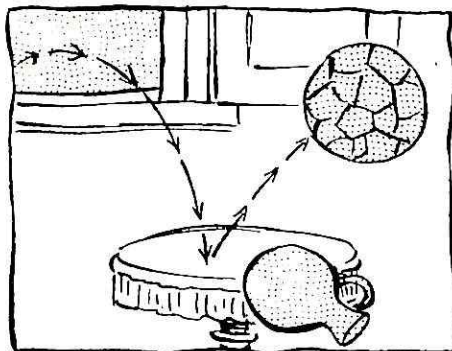
Άπ' την αὐλή στην κάμαρα
ὁ κόκορας ἐμπήκε
καὶ στὸ τραπέζι καθιστὸ
τὸν καραγκιόζη βόηκε.

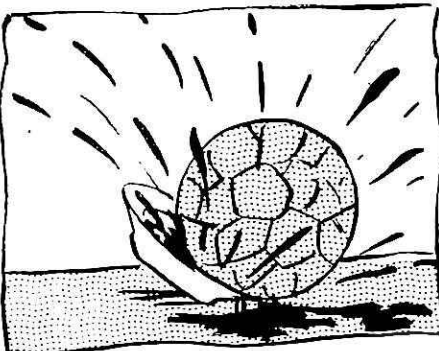
Γεῖά σου, τοῦ λέει κύριε,
χαίρω ποὺ σ' ἀνταμώνω
μὰ κείνος οὔτε τὸν κοιτᾷ,
παρὰ τοῦ λέει μόνο:

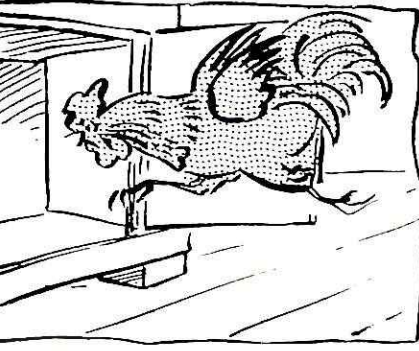
—Φεύφα. 'Εγὼ εἶμ' ἄνθρωπος.
Σχέσι καμμιά δὲν ἔχομε.
"Α, μὲ κοκόρους νὰ μιλῶ
ἐγὼ δὲν καταδέχομαι.

Ξάφνου ἀπὸ τὸ παράθυρο
μέσα ὁρμᾷ μιὰ μπάλα
κι ἀρχίζει μὲ πηδήματα
νὰ προχωρῇ μεγάλα.

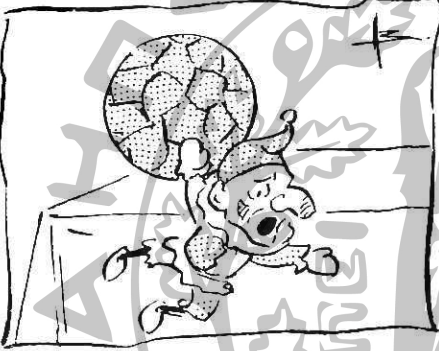
"Ενα κανάτι ρίχνει ἐδῶ,
πλάτς κάνει σ' ἕνα πιάτο
μὲ σάλτσα κατακόκκινη
ποῦναι πιο κεί γεμάτο.

ντάπ-ντοῦπ ἀκούς στην κάμαρα,
τὸ πᾶν ἀνακατώνεται,
κι ὁ κόκορας γιὰ νὰ σωθῇ
σ' ἕνα ντουλάπι χώνεται.

Κ' εὐθύς στὸν καραγκιόζη μας:
"Ελα καὶ σὺ τρεχάλα
Μ' αὐτὸς Εγὼ εἶμ' ἄνθρωπος
καὶ μὲ φοβάται ἡ μπάλα

Μὰ νὰ. 'Η μπάλα τὸν χτυπᾷ
Καὶ τότε—δὲς τὸ χάλι του—
γκρεμίζεται στὸ πάτωμα
καὶ σπάζει τὸ κεφάλι του

Ἀλλὰ τὴν ἴδια τὴ στιγμή
τοῦ ἔφυγε κ' ἡ σκούφια,
καὶ μιὰ καυκάλα φάνηκε
ὅλη ἀπὸ μέσα κούφια

Κι ὁ κόκορας, ποὺ τὴ θωρεῖ,
τοῦ λέει κουνώντας τὸ λειρὶ
—Μὰ κείνη ἡ περηφάνεια σου
ποὺ γέλια προκαλοῦσε
μόνο σὲ τέτοια κεφαλὴ
νὰ βρίσκεται μποροῦσι

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥ